

YENİ ÇAĞ

- xx: Okuyucuya birkaç söz
- xx: Sosyalizmin başarılı adımları
- xx: Sermaye dünyasında sınıf savaşları
- A. Dobeşevski: Çağımızın Marksist-leninist partisi
- xx: Barış ve halkların güvenliği için
- xx: Hürriyet günü gelecektir
- xx: Emperyalizme karşı ithamname

Ozel sayfalar

- xx: Ortak bildiri
- TKP Merkez Komitesi Politbüro üyesi İ. Bilen yoldaşın 30 Nisan 1974'de "1 Mayıs" üstüne yaptığı konuşma
- A. Saydan: Çelişkiler sertleşiyor
- A. S.: Türkiyede devrim hareketinde akımlar: Gençlik ve devrimci strateji-taktik (6)

5 (119)

Mayıs

1974

BARIŞ VE SOSYALİZM PROBLEMLERİ

Okuyucuya birkaç söz

Dergimizin bu Mayıs sayısının bazı özellikleri var. Bu özellikler, Yazı Kurulu'muzun, 1969 yılında yapılan Komünist ve İşçi Partileri Uluslararası Danışma Toplantısı'nın beşinci yıldönümünü yansıtırma plânı ile bağlıdır. Bununla ilgili olarak, Yazı Kurulu, dergimizin çalışmasını incelemek üzere bu yılın başında Prag'da yapılan kardeş partiler temsilcileri toplantısına katılanlara başvurmuş ve bu dâvaya katkıda bulunmalarını rica etmiştir. Ricamızı kırk kadar kardeş komünist ve işçi partisinin tanınmış önder ve militanları seve seve kabul etmiş ve gereğini yerine getirmişlerdir.

Doğaldır ki, belirlenen konunun bir tek sayı çerçevesi içinde işlenmesi olanaksızdır. Fakat toplu çabaların ürünü yaller, ayrı ayrı fotoğraflar yerini tutarak, uluslararası komünist hareketini âdetâ sergilemekte, bu hareketin menfaatlerini ve hedeflerini, bugünkü tarihsel aşamada karşı karşıya bulunduğu sorunların ölçülerini ve bunların hangi değişik koşullar altında oluştuklarını yansıtmaktadır. Yayımladığımız bu yazılar, toplu tartışmalar hakkındaki haberler, mülâkatlar, konuşmalar ve bildiriler, aynı zamanda çağdaş dünyanın geniş bir politik görünüşünü gözler önüne sermektedir.

Bununla birlikte, dergimizin bu sayısına, 1 Mayıs'ın, sosyal ve ulusal kurtuluş uğrunda mücadelede bütün dünya emekçilerinin savaşkan dayanışma gününün parlak güneşi de vurmuş gibidir. Gücünü 1 Mayıs'tan alan fikirler, proletarya enternasyonalizminin kalımlı fikirleri, evvelce olduğu gibi, bugün de, barış, demokrasi ve sosyalizm güçleri arasında sıkı bir eylembirliği sağlamaya çalışan komünist hareketinin savaşçı ruhuyla tam bir uyum halindedir.

1969 yılı Uluslararası Danışma Toplantısı'na katılan 75 partinin oybirliğiyle kabul ettikleri 19 Haziran günlü kapanış oturumu bildirisinde şöyle deniliyor: «Danışma Toplantısı'na katılanlar, bunu, emperyalizme karşı mücadeleyi yaygınlaştırma bakımından, bütün dünyada en geniş halk yığınlarının anti-emperyalist eylembirliğini sağlamlaştırma bakımından

büyük bir olay, Marksizm-Lenin sipleri temeli üzerinde komünist hareketinin birliğini güçlendirme yolunda yeni bir aşama saymaktadırlar.»

Dergimizin bu sayısında yayımlanan materyaller, zamanın yoklamasından da geçen bu değerlemenin doğruluk ve öngörülüşüne tanıklık etmektedir. Bu materyaller, Danışma Toplantısı'na katılanların, «varılan sonuçların her komünist partisinin ve bütün uluslararası komünist hareketinin menfaatlerine uygun olduğu» hakkındaki kesin kanısını pekiştirmektedir. Danışma Toplantısı'nın çalışmasına hâkim olan içtenlik ve kardeşçe dayanışma atmosferi, komünist hareketinin soluduğu hava olarak daha sonraki

de, gerekse çalışması boyunca titizlikle gözetilen prensip, bütün partilerin hak eşitliği prensipi ve geniş ölçüdeki kolektif metotlarla çalışma uygulaması daha sonra da aynı etkinlikte sürdürülmüştür.

Bu sayıya aldığımız yazıların sahiplerinin Danışma Toplantısı tarihini bir hesapverme vesilesi, toplantı dokümanlarını da bugünkü durumu tahlil ederken çıkış noktası edilmeleri rastgele değildir. Bu yazıları yazarlar, beş yıldır yaşıyageldiğimiz mücadelenin, alınan yolun, kaydedilen tarihsel başarıların ve geçici başarısızlıkların düzeyinden bakarak, 1969 Moskova Danışma Toplantısı'nın, kendilerine mücadelede açık yönelim kılavuzları verdiği kardeş partilerin tüm eylemi üzerinde ne gibi bir seferber edici etki yapmış olduğunu gösteriyorlar. Ve biz, bu yönelim kılavuzlarından çoğunun hedefe ulaştırmış olduğu gerçeğini de memnuniyetle belirtmeden geçemeyiz.

Toplantı üzerinden geçen beş yılın sonuçları, bu yazıların sahiplerini, yasal olarak, kapitalizmden sosyalizme geçiş devrinde tarihsel gelişmenin giderek hız aldığı ve bu sürekli hızlanmayı bilimsel-teknik devrim tempo-larının ve özellikle emekçi yığınlarında sosyal aktivitenin olağanüstü artmış olmasının da zorladığı düşüncesine vardırılmaktadır.

Abartmaktan korkmaksızın diyebiliriz ki, devrimci mücadelede sübjektif etkenin rolü hiç bir zaman şimdiki kadar büyük olmamış, hiç bir zaman işçi sınıfının örgütlülük ve bilinçliliğine, geniş halk yığınlarını kendi etrafında toplayıp birleştirme yeteneğine, bu sınıfın öncüsü komünist ve işçi partilerinin politika ve yönetiminin doğruluğuna bu kadar çok şeyin bağlı olduğu görülmemiştir. Ve doğal olarak, bu sayıdaki yazılarda, öncelikle çağdaş koşullarda komünistlerin devrimci strateji ve taktiği problemleri üzerinde, her şeyden önce de anti-emperyalist, anti-monopolist ve sol güçlerin birliği için mücadele yolları sorunu üzerinde büyük bir dikkatle durulmaktadır.

1969 yılı Danışma Toplantısı'nın işlediği anti-emperyalist plâtfomda, dünyada meydana gelen sosyal-politik durum ve koşulların emperyalizme karşı savaşı yeni bir düzeye çıkardığına işaret ediliyordu. O zaman bu

dâvada başarıya ulaşmanın önemli koşulu da Danışma Toplantısı'nın dokümanında şöylece özetlenmişti: «*Çağdaş durum, emperyalizme karşı mücadelede, sosyalist ülkeler halkları ile uluslararası işçi hareketi ve ulusal kurtuluş hareketi birlikleri arasında savaştan dayanışmanın artırılmasını gerektirmektedir.*» İşte dergimizin bu sayısındaki materyaller, çağımızın üç ana devrimci kolunun son beş yıl içinde biriktirdikleri tecrübeyi genelleştirme, gerek olağan koşullarda, gerekse son yıllarda pek de eksik olmıyan çetin çatışmalar koşullarında bu üç ana devrimci kolun birlikte hareket etme politika ve taktiğini aydınlatma hedefini güdüyor.

Okuyucu, bu sayımızda, anti-emperyalist mücadelede çözümleyici güç olarak beliren dünya sosyalist sistemi ülkelerinin kuvvet ve etki bakımından her yönü sağlamlaşmalarını gözler önüne seren veriler bulacaktır. Sosyalist topluluk ülkeleri, ekonomik entegrasyon yolunda, dış politikalarını uyumlaştırma ve kardeş ülkeler arasında her alanda etrafli işbirliğini geliştirme yolunda yeni ve büyük adımlar atmışlardır. Bunun yanı sıra, sosyalist topluluğun uluslararası rolü, gericiliğe ve emperyalizme karşı haklı bir dâva uğrunda, sosyal ve ulusal kurtuluş için savaştan bütün güçlerin sadık bağlaştığı olarak oynadığı rol çok daha artmıştır. Sosyalizmin barış taarruzu çağdaş dünyadaki durum üzerinde derin bir etki yapmaktadır.

Bu sayımızın sayfalarında, gelişmiş kapitalist memleketler emekçilerinin günlük isteklerini kabul ettirmek için, tekellerin keyfi hareketlerinin sınırlandırmasını sağlamak için, demokrasi ve sosyalizm için yürüttükleri mücadeleye geniş ölçüde yer verilmiştir. Son beş yılın sonuçları, Danışma Toplantısı dokümanlarında, çağdaş emperyalizmin bunalımlı gelişme eğilimleri hakkında söylenenleri doğrulamaktadır. Bu gelişmeye ilişkin Marksist-Leninist öngörü de doğru çıkmıştır. Bilimsel-teknik devrim ve devlet-tekel eliyle düzenleme metotları çağdaş kapitalizmi yaradılıştan gelme illetlerinden kurtaramamıştır. Tersine, onun genel bunalımında, gelişmesi boyunca emperyalizmi çağdaş koşullara uyarlama yolundaki bütün denemelerin doğrudan doğruya başarısızlığa uğradığı bu bunalımda yeni bir aşama başlamıştır. Bu durum, sınıf mücadelesini, özellikle grev hareketini kaçınılmaz olarak şiddetlendirmektedir. Yalnız gelişmiş kapitalist memleketlerde 1969-73 yıllarında 225 milyon kişinin grev yapmış olması (daha önceki beş yılda 164 milyon) bu bakımdan gayet anlamlıdır.

Bu sayıda, materyallerin önemli bir bölümü, ulusal kurtuluş savaşı kesimindeki durumu konu ediniyor. Emperyalizm ve iç gericilik kuvvetleri, bu kesimde silâhı elden bırakmıyor ve karşı-taarruza geçmeye yelteniyorlar. Bazı yerlerde başarıya ulaştıkları da görülüyor. Fakat genel bilânço gericiğin yararına değildir. Emperyalistler, son zamanlarda aralarına Gine-Bisau'nun da katıldığı Asya ve Afrika bağımsız devletlerinin kendi içlerinde sağlamlaşmaları sürecini durdurmanın âcizdirler. Bu bağımsız

devletlerin işbirliği ve sömürgecilğe karşı gösterdikleri direniş gitgide artıyor. 1973 Ekim

sovoş ateşi içinde çelikleşen dayanışmalarının gücünü elle tutulurcasına göstermiş bulunuyor. Ve Lâtin Amerika'da da, Şili faciasına rağmen, kıta ülkelerinin bağımsız iç ve dış politika hareketi güçleniyor.

İnsanlığa yalnız sosyal kurtuluş getirmekle kalmayıp, aynı zamanda onu bir dünya nükleer harbi felâketlerinden kurtarmak gibi tarihsel bir misyonu olan ve buna sadık kalan komünist hareketi, toplumsal düzenleri ayrı devletlerin barış içinde yanyana yaşamaları prensiplerinin üstün gelmesi için harp tehlikesine karşı mücadelenin gerektirdiği ödevleri bir an bile gözden uzak tutmuyor. 1969 yılı Danışma Toplantısı'nda oybirliğiyle kabul edilen «Barışı savunma çağırısı»nda, bununla ilgili olarak «günümüzün en önemli sorunu olan insanlığın geleceği için» mücadele yürütülmekte olduğu kaydediliyor. Bu sayıdaki materyallerin de gösterdiği üzere, aradan geçen beş yıl, bu tarihsel mücadelenin kaderi bakımından çözümleyici bir rol oynadı. Kahraman Viyetnam halkının kahramanca savaşı zaferle sona erdi. Bilindiği gibi, Danışma Toplantısı, bu savaşa yardım edilmesini anti-emperyalist eylembirliğinin en önde gelen hedefi olarak ilân etmişti. Bir diğer önemli ödevin, devletlerin barış içinde yanyana yaşamaları prensiplerini emperyalizme kabul ettirme sorununun gerçekleştirilmesinde de belirli başarılar elde edildi. Bugün bu prensipler gayet önemli uluslararası diplomatik belgelere temel olmuş bulunuyor. Dünyada gerginliği azaltma ve değişik sosyal sistemlere mensup devletler arasında edimsel işbirliği dâvasında da ileri adımlar atılıyor.

Ne var ki, bütün bunlara karşın, nice komünist önderler, dergimizin bu sayısında yayımlanan konuşmalarında, halkların uyanıklığının bir zerre kadar bile gevşememesi gerektiğini belirtiyorlar. Emperyalizm ve saldırı kuvvetleri birçok mevzilerden çekilmek zorunda kalmış olsalar bile, halk düşmanı plânlarından vazgeçmiş değildirler. Avrupada ve diğer kıtalarda, bazı faşizm, ırkçılık ve en kara gericilik ocaklarının yerli yerinde kaldığı ve hattâ yeniden doğduğu görülmektedir. Bundan ötürü, politik alandaki gerilim azalmasını askerî alanda da gerilim azalmasıyla desteklemek üzere, faşist ve ırkçı rejimlere karşı, «soğuk harp» tepreşmelerine karşı, NATO'ya ve uyguladığı saldırganlık politik hattına karşı savaş güncel bir önem kazanmaktadır.

1969 yılı Danışma Toplantısı ana dokümana ek olarak hazırlanan ve bu sayıda yayımlanan «Emperyalizme karşı ithamname» artık günleri tükenmekte olan düzenin cinayetlerini inkâr edilmez kanıtlarla açığa vurmaktadır.

Proletarya enternasyonalizmi, komünistlerin her girişimde başarının zorunlu koşulu olarak Marksizm-Leninizm temeli üzerindeki birlik ve toplu-

luğu konusu, bu Mayıs sayımızın bütün materyallerine, görünür veya görünmez, dolaylı veya dolaysız biçimde sinmiş durumdadır. Komünist hareketin, en eskisinden en yenisine kadar bütün tecrübesi, görüş ve eylemlerde birliğin, uluslararası işçi sınıfının, bütün emekçilerin artırdığını öğretiyor. Bundan ötürü, birliğin güçlendirilmesi uğrunda mücadele, komünistler için, bugün de evvelki gibi önemli ve sürekli bir özen konusudur.

TÜSTAV

Sosyalizmin başarılı adımları

Sosyalist ülkelerin ekonomik, politik ve kültürel alandaki başarıları, bütün dünya emekçileri üzerinde sosyalizmin etkisini artırıyor ve kapitalizmle tarihsel yarışmada bu düzenin mevzilerini güçlendiriyor. 1969 yılı Uluslararası Danışma Toplantısı üzerinden geçen beş yıl içinde bu gerçek sosyal kantılarla doğrulanmış bulunuyor. Sosyalizmin bütün dünyada toplumsal gelişme üzerindeki etkisi gitgide daha çok artıyor.

Sözkonusu beş yıl içinde SBKP XXIV. Kongresi, BKP X. Kongresi, MSİP X. Kongresi, ASBP VIII. Kongresi, MDHP XVI. Kongresi, PBİP VI. Kongresi, Romanya Komünist Partisi X. Kongresi ve ÇKP XIV. Kongresi yapıldı. 1974 Mayıs'ında Yugoslavya Komünistler Birliği'nin X. Kongresi toplanacak. Halen Küba Komünist Partisinin Birinci Kongresi hazırlıkları yapılıyor. Sözü geçen bütün kardeş partiler kongrelerinde alınan kararların şöyle bir ortak çizgisi var: Bu kararlar, kendi ülkelerinin sosyal ekonomik gelişmesini öngören geniş programları, emekçilerin maddi ve kültürel yaşam koşullarının daha fazla iyileştirilmesine yönelik tedbirleri içermektedir.

Yeryüzü topraklarının hemen hemen % 26'sını kaplıyan ve dünya nüfusunun yaklaşık olarak % 38'ini oluşturan sosyalist ülkeler, 1972 yılında dünya sanayi üretiminin % 39'u kadarını ürettiler. Bir başka deyişle, sosyalist dünyada insan başına ortalama ürün miktarı, dünyanın öteki kesimindekinden daha fazladır.

Yirmi beşinci yıldönümü bundan birkaç ay önce kutlanan Ekonomik Yardımlaşma Konseyi (EYK)'ne üye ülkelerin gelişmelerini belirleyen sonuçlar, sosyalist üretim tarzının üstünlüklerini büyük bir açıklıkla doğrulayıp gözler önüne seriyor. Bu ülkelerde dünya nüfusunun % 10'u kadarı yaşıyor, amma bunlar dünya sanayi üretiminin yaklaşık olarak üçte birini, dünya elektrik enerjisi üretiminin beşte birini, çimento üretiminin dörtte birini, çelik üretiminin dörtte birinden fazlasını, madeni gübrelerin de üçte birini veriyorlar. Oysa, bu ülkelerden her biri, sosyalizm kuruculuğuna başlamadan önce, ADC ve Çekoslovakya sözdüş, ekonomik bakımdan azgelişmiş veya orta gelişimli ülkelerdi. 1973 yılında EYK ülkelerinin ulusal geliri, 1950 yılındaki düzeyi 5,7 defa aştı; gelişmiş kapitalist memleketlerdeyse aynı dönemde ulusal gelir ancak 2,8 defa arttı.

Yalnız içinde bulunduğumuz beşyılığın ilk üç yılı içinde (1971-73), ulusal gelir artışı Bulgaristanda % 25'i, Macaristan ve SSCB'de % 19'u,

(1) Materyal Yazı Kurulumuzca hazırlanmıştır.

ADC'de, Moğolistanda ve Çekoslovakya'da % 17'yi, Polonyada % 30'u ve Romanyada % 38'i buldu.

Şimdiki aşamada (gelişmiş sosyalist toplumun kurulması ve yetkinleştirilmesi aşamasında), sosyalist topluluk ülkeleri ekonomisinin gelişmesinde entansif etkenlerin ve özellikle toplumsal emeğin üretkenlik derecesi artışının önemi büyüktür. Sosyalist topluluğun çoğu ülkelerinin köy ekonomilerinde artık yıllardan beri üretim artışı bu alanda çalışanlar sayısının sabit kaldığı veya giderek azaldığı koşullarda sağlanmaktadır. Örneğin 1973 yılında Bulgaristan sanayi üretimindeki artışın % 79'u, Alman Demokratik Cumhuriyetinde % 87'si, Polonyada % 73'ü, Macaristan ve Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliğinde % 82'si ve Çekoslovakya'da % 88'i emek verimliliğinin artırılması yoluyla sağlanmıştır.

Sosyalist sanayi, ayırıcı vasfı olarak, en büyük bir dinamizmle ve uzun süre devam eden kararlı yüksek tempolarla gelişmektedir.

Sanayi üretiminde artış tempoları
(1950 = 100)

Yıl	Dünyada	Sosyalist ülkelerde	Diğer ülkelerde	Ve ayrı ayrı	
				Gelişmiş kapitalist	Gelişmekte olan
1965	285	501	227	218	329
1970	388	723	298	284	459
1972	432	842	323	305	524

Sosyalist dünyada görülen karakteristik bir eğilim de, ayrı ayrı ülkelerin ve bölgelerin ekonomik gelişme düzeylerini eşitleme yönündeki eğilimdir. Bu her şeyden önce geri kalmış ülkelerin endüstriyel gelişmelerini hızlandırma yoluyla sağlanıyor. Bu ülkeler tüm sosyalist topluluğun kardeşçe yardımına dayanıyorlar. Aşağıdaki cetvelde görülen sanayi üretimi artış tempolarına ilişkin veriler de, sözkonusu eğilimi gerçekleştirme yönündeki çabaların sonuçlarını gözler önüne sermektedir (1950 = 100).

	1965	1970	1972
ADC	392	537	603
Bulgaristan	691	12 defa	14 defa
Çekoslovakya	364	505	575
KDHC (1949 = 100)	12 defa	21 defa	...
Küba (1962 = 100)	106	116 ¹	...
Macaristan	386	523	589
Moğolistan	446	714	869
Polanya	523	782	938
Romanya	649	11 defa	14 defa
SSCB	458	689	791
Yugoslavya	434	582	692
Büyük Britanya	160	178	184
ABD	199	238	255
FAC	319	426	452
Fransa	232	316	358

¹ 1968.

Sosyalist topluluk ülkelerinin bütün ekonomik varlığı ve gücü insanın selâmeti için kullanılıyor. Yalnız 1973 yılı içinde insan başına reel gelir Bulgaristanda % 7,9, Macaristanda % 4,5-5, Polonyada (reel iş ücreti) % 10, SSCB'de % 5 oranında artış gösterdi. ADC, Çekoslovakya, Romanya, Küba ve Moğolistan emekçilerinin gelirleri de hissedilir derecede arttı. 1973 yılında, pratik olarak, bütün EYK ülkeleri, iş ücretlerinde ve toplumsal tüketim fonlarındaki cari artışlardan başka, yaşama düzeyini yükseltmek için de ayrıca büyük ve önemli tedbirler aldılar. Bulgaristanda, Romanyada ve Sovyetler Birliğinin nice geniş kesimlerinde asgari iş ücretleri artırıldı. Bundan başka, Bulgaristanda, Macaristanda ve Sovyetler Birliğinde, bazı kategorilerden emekçilerin iş ücretlerindeki artışların yanısıra, aylıklara veya târife cetvellerine yapılan zamlar da yükseltildi. Bulgaristan, Romanya, Sovyetler Birliği ve Çekoslovakya'da emekli aylıkları da şu veya bu bi kesiminde öğrencilerin ders kitabı vb. harcamalarını devlet üzerine aldı, Polonyada üniversite öğrencilerine buna benzer yardımlar sağlandı ve öğrenci bursları artırıldı. ADC ve Moğolistanda ek sosyal yardımlar yürürlüğe konuldu; Polonyada hastalık yardımları artırıldı; Romanyada köy ekonomisi kooperatifleri üyelerine ücretli yıllık izin ve sanatoryumlardan yararlanma tanındı; Sovyetler Birliğinde analık yardımları, Romanyada çocuk zamları, Çekoslovakya'da çok çocuklu aile tildi. EYK ülkelerinde bir yıl içinde 3 milyondan fazla konut kuruldu.

EYK ülkelerinin her birinde perakende mal mübadelesi hacminin nasıl

arttığını gösteren aşağıdaki Cetvel, tüketimdeki artış tempoları hakkında da bir fikir vermektedir (1950 = 100).

	1965	1970	1972
ADC	296	371	409
Bulgaristan	452	684	777
Çekoslovakya	232	338	374
Macaristan	253	389	431
Polonya	288	390	475
Romanya	479	726	842
SSCB	395	586	668
ABD	159	177	197

Sosyalist topluluk ülkelerinin beşyıllık halk ekonomisi plânları (1971-1975), halkın tüketimini daha ileri doğru arttırmaya yönelik ve bunu garantileyecek en geniş tedbirleri öngörmektedir.

Sosyalist düzenin üstünlükleri, örneğin, ilk sosyalist ülke olan **Sovyetler Birliği**nin tüm gelişmesinde elle tutulurcasına görülüyor.

Sovyetler Birliği bunalım nedir bilmiyen ve üretimi onyıllardan beri hızlı tempolarla gelişmekte olan bir ülkedir. Bu ülke, artık maden kömürü, pik demir, çelik, buğday, çimento, traktör, pamuklu ve yünlü dokuma, şeker, hayvansal yağ vb. üretimi gibi alanlarda bütün diğer sanayi ülkelerini geride bırakmış bulunuyor.

Sovyetler Birliği, bütün ulusal cumhuriyetlerin eşit haklara sahip oldukları ve yüksek bir ekonomik gelişme düzeyine ulaşmış bulundukları, yüzden fazla ulusun ve halk grubunun yaşadıkları, bunlardan hiç birinin ulusal veya ırksal bir baskı hissetmediği ve artık hepsinden oluşan yeni bir tarihsel insan topluluğunun, yani Sovyet halkının yaratılmakta olduğu bir ülkedir.

Sovyetler Birliği artık iş haftasının ortalama 39,4 saate eşit olduğu, iş kazalarının son on yıldır üçte bir oranında azaldığı, sonuncu işsiz bundan elli yıl kadar önce tespit edildiği ve o zamandan beri işsizlik diye bir şeyin olmadığı, emeklilik yaş haddinin erkekler için 60, kadınlar için 55 olduğu, sağlığa zararlı işyerlerinde çalışan işçiler için ise daha düşük olduğu bir ülkedir.

Sovyetler Birliği fiyatların istikrar gösterdiği ve reel gelirlerin her yıl % 5 oranında arttığı bir ülkedir.

Sovyetler Birliği, kiralara aylık kazancın % 5'ini, vergilerin de % 8'ini geçmediği, sağlık hizmetlerinin ve öğrenimin tamamen parasız olduğu,

okul ve yüksek okul kapılarının emekçi çocukları için ardına kadar açık olduğu bir ülkedir.

Sovyetler Birliği tiyatrolara, sinemalara, konserlere, kütüphanelere ve müzelere gidenlerin sayısı bakımından dünyada birinci gelen bir ülkedir.

Sovyetler Birliği, 18 yaşındaki gençlerin oy hakkına sahip oldukları, seçimli organlarda temsilciliklerin giderek arttığı, toplumsal işlerin yönetimine 25 milyon yurttaşın katıldığı ve insanın yarınları güvenle bakabildiği bir ülkedir.

1969 yılı Uluslararası Danışma Toplantısı'nın dokümanında şunlar belirtiliyor: «Sosyalist ülkeler komünist ve işçi partilerinin en önemli ödevlerinden biri, aralarındaki çok yönlü işbirliğini geliştirmek ve iki sistem arasındaki ekonomik yarışmanın çözümleyici doğrultularında, bilim ve teknolojinin ilerlemesinde yeni başarılar sağlamaktır.»

Geçen beş yıllık dönem, kardeş ülkeler arasında işbirliğini derinleştirme ve yetkinleştirme bakımından en önemli olaylar dönemi oldu. Kardeş ülkeler parti ve hükümet yöneticilerinin katılımıyla 1969 yılında yapılan Ekonomik Yardımlaşma Konseyi XXIII. (özel) toplantı dönemi bu olayların başlangıcıydı. Toplantı dönemi oturumlarında, sosyalist ekonomik entegrasyonun işbirliğini daha ileri doğru geliştirmede genel hat olarak benimsenmesi kararlaştırıldı. Bu kararın alınmasını, şimdiki sosyalizm kuruculuğu aşamasının objektif koşulları, yani topluluk ülkelerinden çözümün gelişmiş sosyalizmi kurma ve yetkinleştirme, bilimsel-teknik devrimi yaygınlaştırma dönemine girmeleri ve EYK ülkeleri ekonomik gelişme düzeylerinin bir yere kadar eşitlenmesi koşulları hazırladı.

1971 yılında yapılan EYK XXV. dönem toplantısı, belirlenen bu genel hattı izliyerek, üye ülkelerin işbirliğini daha da derinleştirip yetkinleştirme ve sosyalist ekonomik entegrasyonu geliştirme Komple Program'ını kabul etti. Bu artık ayrı ayrı entegrasyon (bütünleşme) tedbirlerinden komple entegrasyona doğru, 15–20 yıl içinde gerçekleştirilecek karşılıklı bağıntılı tedbirlere doğru geçiş anlamına geliyordu. Böylece, entegrasyonda, EYK'nin günümüze kadarki tüm gelişmesinin ürünü olan şimdiki derinleşme, bu süreci aynı zamanda yeni bir aşamaya çıkarmakta ve ona yeni bir nitelik kazandırmaktadır.

On yıldan beri, Prag'da, Bulgaristan, Macaristan, ADC, Polonya, Romanya, Çekoslovakya'nın ve Batı Ukrayna enerji sistemiyle de SSCB'nin katıldıkları bir Birleşik Enerji Sistemleri Merkez Dispeçerlik İdaresi vardır. Bu idarenin çalışmasıyla büyük miktarda elektrik gücü tasarruf ediliyor. Şimdi de artık elbirliğiyle güçlü bir «energomost» («enerji köprüsü»), yani SSCB'den Macaristana elektrik akımı iletecek 750 kilovolt gücünde bir hat kurulması kararlaştırılmış bulunuyor. Bu hat, SSCB'nin Avrupa kesimi birleşik enerji sistemini diğer sosyalist ülkelerin enerji sistemleriyle

sağlamca bağliayacak, günün en yüklü saatlerinin birbirlerine tesadüf etmemesinin ayarlanmasına olanak verecektir. Bu alanda işbirliğinin etkinliği alabildiğine artmaktadır.

Bu biricik örnek değildir. Burada «Drujba» («Dostluk») ikinci petrol boru hattını da, SSCB'nin doğal gaz yataklarını diğer EYK ülkeleri tüketicileri kesimleriyle bağliyan Uluslararası Doğal Gaz İletim Örgüsünü de sayabiliriz. Sözü geçen Komple Program'ın kabulünden sonra, üye ülkeler arasında, doğal kaynakların elbirliğiyle işletilmesini öngören anlaşmalar yapılmaktadır. Yine bu cümleden olarak, EYK ülkeleri, Sovyetler Birliği topraklarında Ust-İlmsk sellülöz-kâğıt kombinasının ve Kiembaev asbest cevheri işleme kombinasının kurulmasına topluca katılacaklardır (sonra da bunlardan ürün alacaklardır). Bundan başka, Kursk manyetik anomaliya kesimi madenlerini işliyecek büyük bir demir-çelik kombinasının elbirliğiyle kurulmasına girişmek üzere bir anlaşma yapılmaktadır. Yılda 10–12 milyon ton çelik üretebilecek kapasitede olması düşünülen bu kombina, kuruluş ve donatımına katılacak olan EYK üyesi ülkelere haddelenmiş maden sağliyacaktır.

Yakıt-enerji probleminin komple biçimde elbirliğiyle çözümü, kardeş ülkelerin ekonomisi bakımından gitgide daha büyük bir önem kazanıyor. Bu alanda düşünülen ve varılmaya çalışılan hedef şudur: SSCB'den diğer EYK üyesi ülkelere elektrik enerjisi ihracı, geçen beşyılıktaki (1966–70) gerçekleştirilen 14 milyar kilovatsaatten, şimdiki beşyılığın sonuna kadar 42 milyar kilovatsaate; petrol ihracı aynı biçimde 138 milyon tondan 243 milyon tona; doğal gaz ihracı 8 milyar metreküp'ten 33 milyar metreküp'e çıkarılacaktır. Su ve atom elektrik santralleri kuruculuğunda işbirliği de genişlemektedir.

İşleme sanayiinde işbirliği de gayet etkin biçimde gelişiyor. Yalnız makine ve donatım üretimi alanında, 1971–73 yıllarında, 1.700'den fazla pozisyonu (detay üretimi) kapsıyan 17 ihtisaslaşma ve kooperatifleşme kontratı imzalandı. Örneğin, Toliati'deki Sovyet otomobil fabrikaları, Bulgaristan, Macaristan, Polonya, Çekoslovakya ve Yugoslavyadan birçok detay ve parçalar almaktadır. Buna karşılık, Polonya ve diğer ülkeler otomobil sanayiinde, Sovyet yapımı detay ve parçalar almaktadır.

İhtisaslaşma ve kooperatifleşmede işbirliği de nitel bir değişim gösteriyor. Evvelce başliça işbirliği biçimleri, bir bölüm plânların koordinasyonundan, aynı zamanda – «İntermetal» demir-çelik üretimi alanında, «İnterhim» kimya alanında, «Agromaş» tipi bazı köy ekonomisi makineleri yapımında, bilyalı yataklar üretiminde – uluslararası örgütlerin yardımıyla üretim koordinasyonundan ibaretti. Bugünse, artık, bütünüyle beşyillik halk ekonomisi plânlarının koordinasyonu ve ayrı ayrı işkollarında da elbirliğiyle plânlama sözkonusudur. Artık «İnteratominstrument», «İnteratomenergo», «İntertekstilmaş» iktisadi birlikleri gibi yeni tip ulus-

lararası örgütler ortaya çıkmaya başlamıştır. Bunlar, deyim uygunsa eğer, uluslararası «sosyalist konserler»in çekirdeğidirler. Doğaldır ki, bunlar, sosyalist mülkiyete, tüm halkın mülkiyetine dayanarak, sermaye dünyasındaki uluslararası tekellere kıyasla, ilkesel bakımdan bombaşka bir işlevi, yani bağımlılık ve sömürü koşullarında değil, eşitlik koşullarında işbirliği ve yardımlaşma işlevini yerine getireceklerdir.

Komple Program'ın kabulünden sonra, EYK üyesi ülkeler, bilimsel teknik işbirliği alanında çokyanlı 49 anlaşma imzaladılar. 1973 yılı sonuna doğru,, ayrı ayrı problemleri işlemeye bilimsel-teknik işbirliğini uğraş edinen 37 koordinasyon merkezi eylemdeydi. İkisi Bulgaristanda, ikisi Macaristanda, dördü ADC'de, beşi Polonyada, on sekizi Sovyetler Birliğinde ve altısı da Çekoslovakya'da olan bu merkezler, 500'den fazla bilimsel örgütün çabalarını birleştirmektedir. 1973 yılında, 1.600 kadar bilimsel-araştırma enstitüsü ve diğer örgütler, çokyanlı ve iki yanlı dolaysız ilişkiler temeli üzerinde, 2.000'den fazla bilimsel-teknik sorun üzerinde elbirliğiyle veya uyumlu biçimde çalışmalara katılmışlardır.

Geçtiğimiz yıllarda, Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'nin gelişmesinde, bu örgütün uluslararası itibarını pekiştiren kayda değer iki olay daha vardır. Bunların birincisi, Küba'nın da EYK üyeliğine alınması, ikincisi EYK ile Finlândiya arasında bir işbirliği anlaşması imzalanmış olmasıdır.

Son yıllar, 1969 Uluslararası Danışma Toplantısı'nın haklı yargısını, yani insanlığın ana gelişme yolunu dünya sosyalist sisteminin, uluslararası işçi sınıfının ve bütün ilerici güçlerin belirlediği hakkındaki yargısını bir kez daha doğruladı. Sosyalizmin geniş ölçüler alan barış taarruzu, bu sistemin uluslararası itibarını yükseltti, sosyalist ülkelerin politik etkisini artırdı. Bunun belirtileri, her şeyden önce, en büyük emperyalist devletler yönetici çevrelerinin barış içinde yanyana yaşama politikasını kabul etmek zorunda kalmış olmalarında görülüyor. SSCB ile ABD, SSCB ile FAC, Polonya ile FAC, ADC ile FAC ve Çekoslovakya ile FAC arasında imzalanan bir dizi antlaşma, sosyalizmin giderek artan itibarını elle tutulurcasına gösteren kanıtlardır.

Viyetnam halkının yığılğı, yürüttüğü savaşın sosyalist topluluk ülkelerince kesinlikle desteklenmesi, sosyalist ülkelerin giderek artan etkisi, bir sosyalist ülkeye, yani Viyetnam Demokratik Cumhuriyeti'ne karşı girilen emperyalist saldırısına son verilmesi sonucunu doğurdu. İsrail saldırısına uğrayan ülkelere sosyalist topluluk ülkelerinin gösterdikleri politik, askeri ve ekonomik yardım, Yakın-Doğu olaylarının gidişi üzerinde büyük bir etki yapmış, sağlam ve sürekli bir barışa yönelmesine büyük ölçüde yardım etmiş bulunmaktadır.

Küba halkının Amerika kıtasında ilk sosyalist devrimin kazanımlarını savunmada gösterdiği metanet ve bu yolda kardeş ülkelerin gösterdikleri destek, Küba'ya uygulanan ve son yıllarda iflâsı daha çok belirgin-

leşen politik ve ekonomik ablukanın kaldırılması sonucunu doğurdu. Küba, öteki Lâtin Amerika ülkeleriyle politik ve ekonomik ilişkilerini geliştirmekte, hattâ Amerika kıtasında ABD'nin NATO çerçevesindeki bağlaşığı Kanada'yla ticaret yapmaktadır.

Sosyalist topluluğun uzun yıllar süren ortak politik mücadelesi, Avru panın merkezinde artık meyvalarını vermiş bulunuyor. Bu cümleden olarak, ADC'nin tanınmasından kaçınma politikasına son verilmiş ve sosyalist memleketlerden toprak koparma yönündeki intikamcı iddiaların önü alınmıştır. 1969 yılı Danışma Toplantısı'ndan önce, ADC, 13'ü sosyalist devlet, 4'ü de azgelişmiş memleket olmak üzere yalnız 17 devlet tarafından resmen tanınmışken, 1974 Martı sonunda artık 102 devlet Alman Demokratik Cumhuriyetini tanıdıklarını belirtmişlerdir.

Bu yıllar, sosyalist ülkelerin politik işbirliğine de yeni boyutlar kazandı. Sosyalist topluluk ülkeleri komünist ve işçi partileri yöneticileri arasında yapılan Kırım Toplantıları uluslararası hayatın önemli bir olayı haline geldi. Partilerin ideolojik eylem sorunları ve örgütsel-partisel çalışmalarıyla ilgili olarak Moskovada yapılan uluslararası toplantılarda, bu alanlarda işbirliğini daha ileri doğru yetkinleştirme tedbirleri de belirlendi.

Sosyalizm barışçı bir ileri hareket halindedir. Tarihsel girişim, bütün dünya halklarının sempâtesi sosyalizmden yana, gelecek de sosyalizmden yanadır.

Sermaye dünyasında sınıf savaşları

Olaylar, 1969 yılında yapılan Komünist ve İşçi Partileri Uluslararası Danışma Toplantısı'nda kapitalist sistemin giderek artan istikrarsızlığı hakkında varılan hükmün doğruluğunu elle tutulur ve gözle görülürcesine ortaya koymuş bulunuyor. Aradan geçen beş yıl, işçi hareketinin ve genel demokratik hareketin daha da canlandığı, bu hareketin anti-emperyalist yöneliminin güçlendiği, sınıf çarpışmalarının en yığinsal biçimlerinden biri olan grev hareketinin eşi görülmedik bir atılım hızı ve yaygınlık kazandığı yıllardır. Yalnız gelişmiş kapitalist memleketlerde, 1969–1973 yıllarında grevlere katılanların sayısı, daha önceki beş yılın göstermesini (164 milyon) bir hayli aşarak, 225 milyon kişiyi bulmaktadır.

Grevlere katılanların sayısı

Yıl	Bütün kapitalist dünyada (milyon olarak)	Gelişmiş kapitalist memleketlerde (milyon)
1965	36	20
1966	44	27
1967	46	30
1968	57	43
1969	60	44
1970	64	45
1971	70	48
1972	60	43
1973	60	45

Uluslararası İşçi Hareketi Enstitüsü (UIHE) tarafından, resmi istatistik, sendika ve basın verilerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Son yıllarda, gerek katılanların sayısı, gerekse etki gücü bakımından en büyük grev savaşları, kapitalizmin başlıca merkezleri olan ABD, İtalya, Fransa, Büyük Britanya, FAC ve Japonya'da gelişmiştir. Gelişmiş kapitalizm kesimindeki grevlere katılanların % 70'i bu altı memlekete düşmektedir.

(¹) Materyal, SSCB Bilimler Akademisi'ne bağlı Uluslararası İşçi Hareketi Enstitüsü tarafından hazırlanmıştır.

*Başlıca kapitalist memleketlerde
mukayeseli grev hareketi göstergeleri*

Memleket	Grev sayısı		Grevci sayısı (Bin olarak)		Grevler yüzünden kaybedilen işgünü (Bin olarak)	
	1966-69	1970-73	1966-69	1970-73	1966-69	1970-73
ABD	19.625	21.300	9.990	10.400	158.287	158.100
Büyük Britanya	9.547	11.564	5.173	6.216	16.721	55.880
FAC	—	—	371	967	690	5.327
Fransa	6.958	12.684	17.505 ¹	9.077	159.260 ¹	13.443
İtalya	12.211	14.944	16.500	29.281	70.106	74.643
Japonya	5.795	11.432	4.440	7.497	11.047	19.805

¹ Bu veriler karşılaştırılırken, 10 milyon kişinin katıldığı ve grevde kaybedilen iş günlerinin 150 milyonu bulduğu 1968 yılı Mayıs-Haziran grevi sonuçlarının da 1966-69 yılları göstergelerine katılmış olduğu gözönünde tutulmalıdır.
İlgili ülkelerin istatistik verilerine göre UIHE tarafından hazırlanmıştır.

Her kapitalist memlekette emekçilerin grev savaşını somut sosyal-ekonomik ve politik koşullar belirler ve bu savaşın kendi ulusal özellikleri vardır. Bununla birlikte, sınıf savaşlarının gidişi boyunca genel eğilimler de gitgide daha büyük bir açıklıkla kendini gösterir.

Bu eğilimler, her şeyden önce, grev eyleminde daha büyük ölçülere varılması, genel ve ulusal grevlerin özgül ağırlığının yükseltilmesi, işletmeler, işkolları çapında ve ulusal çapta «mücadele günleri», «protesto günleri» ve «ulusal eylem günleri» örgütleme ve grevleri gösterilerle, mitinglerle, protesto yürüyüşleriyle ve diğer politik eylem biçimleriyle birleştirme pratiğinin gitgide daha büyük ölçüde yaygınlaştırılması yönlerinde belirir.

İkincisi, bu eğilimler, grev hareketi sosyal temelinin bir hayli genişlemesi yönünde belirir. Bu da sosyal kutuplaşmadan, aktif (çalışan) nüfusun proleterleşmesinden ileri gelir. Grev eylemlerine proleter olmayan tabaka ve zümrelerin katılımı artar; işçi sınıfının grevleri, köylülerin, memurların, üniversite öğrencilerinin, aydınların ve orta tabakaların mücadelesiyle gitgide daha çok örülür. Bunun sonucu olarak, çeşitli emekçi kollarının topluluk ve dayanışması güçlenir, sınıf savaşında tekcephe kurulmasına elveren önkoşullar yaratılmış olur.

Üçüncüsü, bu eğilimler, somut ekonomik ve sosyal-politik durumun gerektirdiği ve yerine göre en etkin mücadele biçim ve metotlarından işçi

sınıfının ve örgütlerinin yararlanma beceriğinin artması yönünde belirir. Bu cümleden olarak, ekonomik yükseliş dönemlerinde kısa zincirleme grevler (üretimin çeşitli kesimlerinde birbiri ardınca işbırakımı) pratiği geniş ölçüde uygulanır. Bu tür grevler işçilere ciddi denilebilecek maddi zararlar vermez, fakat patronları büyük kayıplarla tehdit eder. Aynı zamanda, idareyi, sendikaların istekleri karşısında daha ılımlı davranışa yöneltir.

Üretimde düşüş veya durgunluk koşullarında, işletmelerin kilit noktalarında işbırakımı, işçi sınıfının elinde etkin bir silâh olmuşdurumdur. Böyle hallerde, işçi kolektifinin menfaatleri, üretim zincirinin en önemli halkasında çalışmakta olan nispeten küçük bir grup tarafından savunulur. Bu tür grev, teknolojik süreci aksatarak bütün işletmenin çalışmasını felce uğratar; sendikalara, maddi kaynaklarını nispeten dar bir grev cephesi üzerinde yoğunlaştırma ve uzun süre dayanma olanağı verir.

Şimdiki aşamada, grev hareketinde «geleneksel» grevin (tam işbırakımı) yanısıra, «dolaylı grev» (çalışma temposunu bile bile yavaşlatma), «çaba esirgeme grevi» ya da «sırf kurallar çerçevesinde çalışma» (hizmet yönetmeliğinin bütün maddelerini harfi harfine yerine getirerek vakit kaybetme) ve benzerleri gibi uygulamalar geniş ölçüler almaktadır. Daha çok, kanunun kendilerinden grev hakkını esirgediği emekçi kategorilerinin başvurdukları bu tür mücadele biçimleri, iktidar organlarını baskı tedbirleri alma bahanelerinden yoksun etmektedir.

Ücretlerin artırılması ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi için mücadele, bugüne bugün de grev hareketinin temelidir. Harekette bunun yanısıra gitgide daha açık beliren bir yeni çizgi de, emekçilerin dolaysız menfaatlerini ve haklarını savunmanın ulusal önem taşıyan problemlerin çözümü mücadelesiyle birleştirilmesidir.

Bugün, üretim sürecinin kendisine ilişkin sorunların (bandın hareket hızı, ritim, iş güvenliği vb.) çözümüne işçilerin de katılımı ve demokratik kontrol istekleri çok güçlü yankılarla kendini duyuruyor. Grevciler, işletmelerde sendikal eylem özgürlüğü için, târife-kalifikasyon cetvellerinin hazırlanmasına katılma hakkı için, temel ücretlere yapılan çeşitli zamların belirlenmesinde idarenin keyfi işlemlerine son verilmesi için sürekli olarak mücadele yürütüyorlar.

Çağdaş grev savaşının ayırıcı vasfı, onun kesintisiz ve sürekli oluşudur, gücünün giderek artmasıdır. Geçmişte, ekonomik düşüş dönemlerinde, grev sayısında da az veya çok ayırıcılığına varılan bir düşüş olurdu. Son zamanlarda grev hareketi bu durumu önemli ölçüde değiştiriyor. Öyle ki, emekçiler ve sendikaları, emek pazarında durumun kötüleşmesinin yaptığı kötü etkiyi daha büyük bir kolaylıkla gideriyorlar. Örneğin, 1973 yılında, gelişmiş kapitalist memleketlerde işsizler sayısı 1970 yılı

göstergesini 3 milyon kişi daha aştığı halde, grevlere katılanlar sayısında hiç düşüş olmadı.

Son yılların sınıf savaşları uluslararası işçi hareketi tarihine nice yeni parlak sayfalar kazandı. *Büyük Britanya'da* gayet sert ve çetin bir mücadele yürütüldü. Tamamiyle işçilerin aleyhine olan «Sanayide ilişkiler» kanununa karşı girişilen eylemler, ölçüleri ve önemi bakımından büyük bir hareket niteliği kazandı. Yalnız 1971 yılının ilk üç ayında beş yığınsal «mücadele günü» örgütlendi ve bunlara 3 milyon kişi katıldı. 1971 Temmuzunda «Clyde» gemi yapım işçilerinin İngiltere işçi hareketi tarihinde eşi görülmedik azimli mücadelesi başladı ve işçilerin başarısıyla sona erdi. 1972 yılında, İngilterenin 1926 yılından beri gördüğü en büyük maden işçileri grevi örgütlendi ve buna 280 bin kişi katıldı. Aynı ay içinde buna paralel olarak demiryolcular ve liman işçileri de grev yaptılar. 1973 Martında, grevciler sayısı (Britanya tarihinde ilk defa olarak greve gitmek zorunda kalan 300 bin devlet memuru da içinde) 750 bin kişiyi buldu. Britanyanın 47 yıldan beri gördüğü en büyük emekçi çıkışı 1973 yılı 1 Mayıs'ında yapıldı. 1974 yılı başında yeni bir sosyal patlama olarak, maden işçileri ve işçi sınıfının diğer kolları, ücretlerinin artırılması ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi için gitgide yaygınlaşan bir mücadeleye giriştiler. 1974 yılında 270 bin maden işçisinin katılımıyla yapılan ve başarıyla sonuçlanan grev, şüphesiz ki, Britanya işçi sınıfının en büyük aksiyonlarından biri oldu.

İtalya'da emekçilerin aksiyonları yine evvelki gibi yüksek bir sosyal aktiflik gösterdi. İtalyan emekçilerinin, ücret artırımı, çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve yeni toplu sözleşmeler imzalanması için yürüttükleri mücadele, çoğu defa, sosyal-ekonomik dönüşümler ve reformlar uğrunda mücadeleyle birleşiyordu. 1971 yılında bu mücadeleye sanayi proletaryasıyla birlikte 2 milyon kadar da tarım işçisi katıldı. 1972 yılı Ocak ayında, konut ve şehir kuruculuğunda reform yapılması isteğiyle, memleket ölçüsünde, 600 bin yapı işçisi, 300 bin ağaç sanayii işçisi, 118 bin yapı gereçleri sanayii işçisi grev yaptılar. 1972 Nisanında, sosyal-ekonomik reformları desteklemek amacıyla, sendikaların verilerine göre 12 milyon kişinin katıldığı bir genel grev ve yığınsal emekçi gösterileri yapıldı.

İtalyan işçi sınıfı 1973 yılında daha yığınsal aksiyonlara girişti. Bu cümleden olarak, birbiri ardınca 20 ve 14 milyon kişinin, yani *memleketin hemen hemen bütün emekçi kesiminin katıldığı iki genel grev* örgütlendi. Bu yılın (1974) başında, bütün memlekette metal işçilerinin ve «FIAT», «Alfa Romeo» otomobil konsernleri işçilerinin, kimya, dokuma ve besin sanayi-işletmeleri emekçilerinin mücadelesi başladı. 7 Şubatta, bütün bu kategorilerin genel grevi yapıldı. Memleketin en büyük sanayi merkezi olan Milâno'yu felce uğratan bu greve 1,5 milyon kişi katıldı. 27 Şubatta da 4 saatlik genel greve 18 milyon emekçi katıldı.

Fransa'da grev mücadelesi, Fransız emekçilerinin en büyük sınıf savaşlarından biri olan 1968 «Kızıl Mayıs»ının dolaysız etkisi altında geliyordu. Büyük sermayenin 1968 yılı Mayıs-Haziran emekçi aksiyonlarında kaçınmadığı «gerilemeler»i giderme denemelerine, işçi gütlülük ve sıkı topluluk gücüyle, sosyal durumunun iyileştirilmesi için mücadele azmiyle karşı koymaya çalıştı. 1970 yılında memleket ölçüsünde iki «eylem haftası» tertiplendi ve bunlara milyonlarca emekçi katıldı. 1973 seçimlerinde, komünistlerin, sosyalistlerin ve sol radikallerin ortak hükümet programı 11 milyon kadar oy kazandı. Aynı yılın Aralık ayında, milyonlarca emekçi, sendikaların ve sol partilerin çağrısıyla harekete geçerek, örgütlenen genel grev ve gösterilere katıldılar; enflasyona ve hükümetin bütün anti-sosyal politikasına son verilmesini istediler.

1974 yılında, «Ratlau» elektrik-makine işletmesi işçi ve personelinin giriştikleri mücadele geniş bir dayanışma hareketi doğurdu. Şubatin başında «Lip» saatçilik firması kolektifinin önyak olmasıyla, bu fabrika işçileri, firma sahiplerinin işletmeyi artık «verimli olmadığı» bahanesiyle dağıtma ve işçileri sokağa atma plânlarına cevap olarak, bütün atelyeleri ve fabrika bölgesini işgal ettiler. Bu eylemde, ilk defa olarak, işletmenin mühendis-teknisyen görevlileri de işçilere katıldılar. Grevciler, böylece, yalnız yığınla işten çıkarma tehditlerine karşı mücadele etmekle kalmayıp, ulusal ekonomi bakımından önemli olan bu fabrikanın korunması için de direnmiş oldular.

Birleşik Amerika'da, Batı kıyıları liman hamolları ve depo işçileri, federal posta memurları, «General Motors» otomobil yapımcıları, Misisipi orman işçileri, büyük şehirler öğretmenleri, tarım işçileri ve kadın işçilerin çoğunlukta olduğu «Farha» kumpanyası dokumacıları grev yaptılar. 1971 yılı başında, Nüyük'ta, burjuva basınının «şehir kâbusu» adını verdiği büyük bir grev örgütlendi. Bu greve, sağlık kurumları işçileriyle itfaiyeciler ve polisler bir arada katıldılar. Temmuz ayında «Bell Telephone Company»den 500 bin işçi ve görevli 6 gün süren bir grev yaptılar ve önemlice bir ücret artırımını sağlayabildiler. Yarım milyon demiryolcu bir hayli güç koşullar altında greve girdiler. Hükümet, «Taft-Hartley» kanununu uyguluyarak, bu işçilerin grevini dört kez yasakladı. 1971 Kasımında 100 bin maden işçisi 1,5 ay boyunca grev yaptı. 1971-72 yılında Birleşik Amerikada memurlar en az 250 defa grev ilân ettiler. 1973 yılındaki grev mücadelesine, Nüyük yapı işçileri, «Eastern Airlines» işçi ve memurları, Konnekticut eyaletinin 42 şehriden otobüs şoförleri ve elektrik makinistleri, rafineri ve petro-kimya fabrikaları işçileri katıldılar.

Japonya'da grev savaşlarının daha büyük bölümü, sendikalarca peşinen belirlenmiş olan dönemler çerçevesinde yoğunlaşıyor. Bu cümleden olarak, Mart-Mayıs aylarında emekçilerin «ilkbahar taarruzu», Ekim-Kasım aylarında da «sonbahar taarruzu» örgütleniyor. 1971 yılında, bu

kampanyalar çerçevesinde 450 bin demiryolcu, 150 bin denizci, 60 bin madenci, elektro-teknik fabrikalarında 500 bin işçi, 2 milyon kadar da devlet ve belediye memuru kısa süreli dizi grevler yaptılar. Daha sonraki iki yıl boyunca da buna benzer grevler örgütlendi. 27 Nisan 1973'te yapılan genel grev, ilkbahar kampanyası tarihinin en büyük aksiyonu oldu. Buna 3 milyon 600 bin kişi katıldı.

1974 Şubatında Japonya Sendikaları Genel Kurulu'nun olağanüstü 47. kongresi toplandı. Bu kongrede, bu yılki 19. «İlkbahar taarruzu»nun programı kabul edildi. Yalnız Mart ayında bu kampanyaya 4 milyon kişi katıldı.

Federal Alman Cumhuriyeti'nde, işçi sınıfı, son beş yıl içinde, tekellerin mutlak egemenliğine karşı, emekçilerin hayati menfaatleri için yüksek bir mâneviyatla mücadele yürüttü. 1969 sonbaharında, memleketi, ozamanki yaygın adıyla «kendiliğinden gelme» grevler kapladı. Bu grevlere 150 bin kişi katıldı. 1970 yılında 700 binden fazla işçi, haklarını savunmak için kısa süreli grevlere başvurdular. 1971 güzünde 500 bin metal işçisi, gayet ağır lokavt koşulları altında, çetin ve sürekli bir grev mücadelesi yürüttüler. 1972'de, işçi sınıfı, FAC ile SSCB ve Polonya arasında imzalanan antlaşmaların onaylanması için yürütülen mücadelenin esas devinim güçlerinden biri oldu. 1973 güzünde grev hareketi bütün Ruhr havzası işletmelerini kapladı.

1974 yılı başında sosyal durum bir hayli ağırlaştı. Şubat ortasında grev eylemlerine 250 bin işçi ve memur katıldılar. Bu, FAC tarihinin büyük grevlerinden biri ve proleter olmiyan emekçi zümrelerinin en büyük greviydi.

«Sosyal barış» vâhaları artık kapitalist dünyanın politik haritasından silinip gidiyor. *Danimarka'nın* durumu bunun anlamlı bir örneğidir. 1973'te bu memleketi son otuz yıldır ölçüleri ve hızı bakımından eşi görülmedik bir grev hareketi kapladı. Martta 260 bin emekçi grev yaptılar. Bunlar, memlekette ekonomik durumun (birçoklarının kanısınca «Ortak Pazar»a girmenin sonucu olarak) gitgide kötüleşmesinden duyulan hoşnutsuzluğu dile getirdiler. Grev savaşları bundan sonra da devam etti. Danimarka basını, memleketin 1936 yılından beri böylesine boyutlu ve çetin bir grev mücadelesine tanık olmadığını belirtti.

Belçika'da sosyal çatışmalar gitgide sertleşiyor. Bu yargıyı kanıtlamak için, son zamanlarda yapılan Limbur madencilerinin grevi, Gent ve Antvopen liman işçilerinin grevleri, Liege ve Charleroi metal işçilerinin ve banka memurları ile öğretim üyelerinin grevleri gibi büyük aksiyonları saymak yeterlidir. «Cockerille» demir-çelik işletmelerinden 25 bin emekçinin grevi yedi hafta devam etti. Patronlar, hükümetin kendilerini desteklemesine rağmen, gerilemek zorunda kaldılar.

Bu yılın başında İspanya'da da şiddetli sınıf çatışmaları birbirini izledi. Ocak ayında, «Standard Electric» Amerikan konserninin Madrid'deki yavru işletmesinin işçileri ücretlerinin artırılmasını istediler. İdare polis çağırdı, işletmeyi kapattı ve 28 işçiye sokağa attı. Bu keyfi işleme karşılık olarak, 11 bin emekçi grev ilân ettiler ve bu dayanışma greviyle mağdur arkadaşlarının tekrar işe alınması için direndiler.

İzlanda'da son iki yılın en büyük grevi yapıldı. 1974 Şubatında, iş ücretlerinin artırılması, vergilerin azaltılması ve konut koşullarının iyileştirilmesi isteğiyle 35 bin kişi mücadeleye girdi. Avustralya'da, bu yılın Mart ayında, 400 bin metal işçisi 24 saatlik bir grev yaparak, emekçilerin ücret artırımını mücadelesinde yeni bir tur açtılar. Batı Berlin'de, Şubat ayında, kamu hizmetlerinde çalışan 40 bin işçi grev yaptılar. İsrail'de, 100 bin sanayi işçisi, fiyat artışlarını protesto amacıyla, dört saatlik bir greve girdiler. Aynı nedenle, Şubat'ta Lübnan'da da bir grev yapıldı. Habeşistan'da, memleket tarihinin ilk genel grevi örgütlendi.

Grev hareketinin gelişmesinde günden güne daha yeni nitel değişimler kendini gösteriyor. Her şeyden önce, bir bütün olarak, grev mücadelesinin anti-kapitalist karakteri güçleniyor. Emekçiler, tekellere karşı yalnız ekonomik mücadelenin değil, aynı zamanda politik mücadelenin gerekli olduğunu günden güne daha iyi anlıyorlar. Yığınların istek ve sloganlarında sık sık köklü sosyal değişimler gereği ileri sürülüyor. Büyük sermaye, örneğin Büyük Britanya'da, İtalya'da ve diğer bazı memleketlerde, bu istekleri şu veya bu ölçüde önemsemezlik ettikçe, ciddi politik krizler doğması olanağını da hesaba katmak zorunda kalıyor. Ve şimdi doğrudan doğruya devlet-tekel egemenliğinin temellerine karşı mücadele niteliği almakta olan ekonomik eylemlerdeki politikleşme süreci de bundan ileri geliyor.

Bir yeni durum da sendika hareketinde birlikte savaş eğilimlerinin güçlenmesidir. Sendika birlikleri önderlerinin geçenlerde Cenevre'de yaptıkları toplantı da bu birlikte savaş eğilimlerinin bir belirtisidir. Böylece, işçi sınıfının eylemlirliğini sağlamaya, yani uluslararası sermayeye karşı mücadelede işçi hareketinin en önemli hedeflerine ulaşma yolunda geniş ufuklar açılmaktadır.

Sınıf mücadelesinin tabanında komünist partileri yer alıyorlar. Bu partiler, işçi sınıfının menfaatlerini en aktif çabalarla savunuyor, grevcilerle dayanışma hareketlerini örgütlüyorlar. Bunun içindir ki, nice memleketlerde, gericilik, Büyük Britanya'da madenciler grevi dolayısıyla yapıldığı gibi, sendikalar içinde «kızıklar»ın kovuşturulması kampanyaları açıyor. İşçiler de, bundan ötürü, komünistlerin fedakârca çalışmalarını takdirle karşılayarak, onları gitgide daha sık olarak sendikalarda yönetim görevlerine seçiyorlar.

Kapitalist memleketlerde şimdiki yığınsal eylemler aşaması, Marksizm-Leninizmin düşmanlarının bütün inkâr yeltenişlerine karşın, işçi sınıfının, yine evvelki gibi toplumsal gelişmenin ana gücü olduğunu; barış, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinde kesin başarılarla ulaşma yeteneğine de sahip bulunduğunu açıkça göstermektedir.

TÜSTAV

Çağımızın Marksist-leninist partisi toplumu sağlamlaştıran ve dönüştüren güç

Adolf Dobeşevski

Toplumsal Bilimler Yüksek Okulu'na bağlı
Parti Bilimi Enstitüsü Müdürü
(Polonya)

Leninci parti öğretisi, devrimci teorinin, devrimci strateji ve taktiğin, partinin yapısını ve örgütsel kuruluşunu oluşturma prensiplerinin diyalektik birliği, bütünüdür. Yeterince dinamik örgütten yoksun bir teorik program boş bir dileğe dönüşebileceği gibi, mükemmel, ama programsız bir örgüt de sadece uyuklayan bir olanaktır. Bunun gibi, doğru bir parti programı ve yetkin bir parti örgütü, devrimci strateji ve taktikle, her şeyden önce belirli tarihsel durumun olanaklarının iyice değerlendirilmesi ve kullanılmasıyla örülmedikçe, önemini yitirebilir.

Şunu da belirtmeliyiz ki, aralarında sıkı bir bağ bulunan bütün bu öğeler, proletarya devrimi ve yeni toplum kuruculuğu sorunlarından kopmuş olarak, kendi başına mevcut değildir. Partinin yapısı ve bütün iç yaşam mekanizmi devrimci teori temeli üzerinde oluşur. Bununla birlikte, teori, örgütün karakterini belirleyen ve artık kavranılmış bulunan yasalıkların ve pratiğin birleşimi, sentezidir. V. I. Lenin'in belirttiği üzere, partinin kuruluş ve eylem prensiplerinin oluşması, devrimci amaçlara daha tam cevap veren en iyi örgüt tipine doğru kesintisiz bir yaklaşma sürecidir.

Partinin gerekliliğini sırf egemenlik mücadelesi koşulları belirlemez; bu gereklilik işçi sınıfının kendi özlüğünden ve tarihsel ödevlerinden ileri gelir. Egemenliğin proletarya ve müttefikleri tarafından elde edilmesi yalnız devrimci değişimler dönemini açar. Sosyalizmin maddi-teknik temelinin kurulması, yeni toplumsal ilişkilerin oluşması, yeni insanın eğitilmesi işçi sınıfının ve bütün emekçilerin amaca yönelik ve örgütlü eylemlerini gerektirir. Pratikte, durum, sosyalizm kuruculuğuna (hiç olmazsa çoğu) ekonomice gerikalmış ve diğer toplumsal hayat alanlarının gelişmemiş olduğu memleketlerde başlanmış olması yüzünden karmaşılaşıyordu. Yeni toplumsal kuruluşun karşı karşıya geldiği bir yığın çetin problem gözüne alınırsa, sosyalizmi kurmanın halk egemenliğini elde etmekten çok daha karmaşık bir sorun olduğu söylenebilir. Sosyalist ülkelerin tecrübesi, bu koşullar altında partinin rolünün azalmadığını, daha da arttığını göstermektedir.

Derginin sayfalarında çağımızda Marksist-Leninist partiye ilişkin fikir

değiş tokuşunu açan yazıda (1), partinin devrimci karakterinin onun en önemli nitelik çizgisi olduğu söyleniyor. Fakat, bizce, sözkonusu yazıda, bu çizginin sosyalist kuruculuk koşullarındaki özlüğü yeterince açıklanmamıştır. Biz işte bu eksikliği tamamlamaya çalışacağız.

Özetle söylemek gerekirse, proletarya diktatörlüğü devrinde Marksist-Leninist partinin devrimci ödevinin özlüğü, yeni toplumun kurulmasında, sınıfsal ayrımların yavaş yavaş giderilmesinde, bu süreci engelleyen her şeyin ortaya çıkarılıp bertaraf edilmesinde toplanır.

Polonya'da üretim araçları üzerinde toplumsal mülkiyet temeline oturtulan ve durmadan güçlenen sosyal-ekonomik düzen, aynı zamanda politik egemenliğin, proletarya diktatörlüğünün giderek genişleyen sosyal temeli, toplumun ana sınıf ve tabakalarının bütünleşmesine doğru objektif bir basamak olmuştur. Devrimle başlayan süreç, sosyalist ekonominin gelişme süreci, üretilen nimetlerin emeğin nicelik ve niteliğine göre dağılımı, yığınların refah ve kültür düzeyinin yükseltilmesi, devlet ve toplum hayatına katılmaları gibi hususlar, topyekûn, işçi sınıfının, köylülerin ve emekçi aydınların ortak emellerine cevap vermektedir.

Sömürücü sınıfların devrimle silinip süprülmesi, uzlaşmaz zıtlık ve çatışmaların burjuva toplumu için tipik olan kendiliğinden-gelme artışına son verdi. Böylece, toplumsal süreçleri bilinçle yönetme ve yöneltme olanağı doğdu. Bu olanak, bilimsel algılama ile devrimci eylemin organik birliği temeli üzerinde gerçekleştiriliyor. Bu birlik de canlı timsalini Marksist-Leninist partinin eyleminde buluyor.

Memleketimizde sosyalizmin kurulması süreci boyunca, yeni düzenin kökünden değiştirilmesi ve aynı zamanda halkı oluşturan sınıf ve tabakaların görüşlerinin değiştirilmesi yolunda ilk adımlar atılmaya başlandı. Bugün bu yolda büyük mesafeler geçilmiş bulunuyor. Bu değişimler, sosyalist elemanların, yani toplumsal mülkiyetle ilişkili sosyal güçlerin kesinlikle ağır basmalarını sağlıyor.

Memleketimizde sosyalizmin kurulması süreci boyunca, yeni düzenin başlıca devrim gücü olan işçi sınıfı sayıca epey büyüdü, halk ekonomisinde, ulusal gelirin yaratılmasında oynadığı kesin rol arttı. Geçilen bütün aşamalarda, parti, işçi sınıfının yöneticilik rolünün güçlenmesine yardım etti. İşçi sınıfının esas müttefiki olan köylülerin toplumsal-ekonomik durumunda ciddi değişimler oldu. Küçük üretici çiftçi ocaklarının plânlı sosyalist işletmecilikle çok yanlış ilişkilerinin gelişmesi köylülerin menfaatlerine cevap veriyor, ve köylüler, partinin toplumsal-politik eyleminin etkisiyle, bunun gitgide daha çok bilincine varıyorlar. Bu ilişkilerin giderek daha etkili oluşu, bütün köylülerin sosyalist işletmecilik eylemine geçmelerinin çözümleyici etkenlerinden biridir. Memleketimizde aydınlar da

(1) «Barış ve Sosyalizm Problemleri» («Yeni Çağ»), sayı 2, s. 100. 1974.

sayıca artıyor ve bunlar arasında halk egemenliği yıllarında öğrenim yapmış olan kuşak ağır basıyor. En iyi emekçilerin yığınla sorumlu görev katlarına yükseltilmeleri, aydınların kafalarını bir hayli değiştiriyor. Aydınlar işçi sınıfıyla ve bu sınıfın ideolojisiyle daha sıkı bağlanıyorlar.

Polonyada küçük kapitalist sektör hâlâ tutunuyor. Ama bu sektörle bağlı toplumsal zümrelerin etkisi gerçekten çok önemsizdir. Ne var ki, ekonomik bakımdan zayıf olsa bile, bu sektör, tutunmaya devam ettikçe, gizliden gizliye anti-sosyalist elemanlar türeten bir kaynak olabilir. Ama hâlâ tutunduğuna ve toplumsal ihtiyaçların giderilmesinde daha bir süre payı olacağına göre, parti bunu titizlikle kontrol etmekte ve ağır basan sosyalist toplumsal-ekonomik sistem çerçevesi içine almaktadır.

Sosyalist Polonyanın tecrübesi ve Marksist-Leninist ideoloji emekçilerin bilincini değiştirdi. «Bu tecrübeye ve bu ideolojide ulusal geleneğin ilerici kalıtı tamamıyla benimsenmiştir. Bu tecrübe ve ideolojide, dünyadaki ilerleyişin ana akımını belirleyen enternasyonalist evrensel değerler, Polonya halkının tarihsel koşullardan doğan ihtiyaçları ve ilerici emelleriyle sınıksız birleştirilmiştir.»⁽²⁾

Bugün Polonyada gelişmiş sosyalist toplum kuruculuğu için gerekli her şey vardır. «Bu toplum, sosyalist düzenin üstünlüklerinden tamamıyla yararlanacak, çağdaş üretim tekniğiyle çalışacak, anayurdumuzun kaynaklarını en rasyonel biçimde kullanacak ve onun güzelliklerini daha da zenginleştirecektir. Bu bilgili ve verimli çalışan bir toplum, varlıklı ve kültürlü toplum, halkın eski kuşaklarının mirasını sürdürecektir ve çoğaltacak toplum, aynı zamanda emeğini kardeş sosyalist halkların çabalarıyla gitgide daha sıkı birleştirecek toplum olacaktır.»⁽³⁾

Sosyalist toplum düzeni, özlüğü bakımından, halkın ana sınıf ve tabakalarının bütünleşmesinin hem önkoşulu, hem de sonucudur. Ne var ki, sosyalist kuruculuğun her aşaması yeni toplumsal ihtiyaçlar doğurur ve bu durum her defasında bütün yurttaşları ortak hedefler etrafında birleştirmek üzere yeni yeni kaldırıcıların harekete getirilmesini gerektirir. Parti, her aşamada, işçi sınıfının ve bütün emekçilerin emellerini gerçekleştirme olanaklarını zamanında bulmayı ve doğru değerlendirmeyi, aynı zamanda eylem kılavuzu olacak somut direktiflerde bu olanakları tam olarak dikkate almayı kendi ana ödevi saymaktadır. Bu yaklaşım, PBİP VI. Kongresi ve MK Plenumları program dokümanlarında dile getirilmiştir.

«İnsan için ve insanla» devizi, partinin stratejisini, programının ana fikrini ve politik eylem pratiğini kısaca belirliyor. Doğaldır ki, devizin birinci bölümünün («insan için») içeriği, toplumun bilincine, bu formüle

⁽²⁾ Edward Giersek, Referat na i Krajowej Konferencji PZPR. «Trybuna Ludu», 23 października 1973.

⁽³⁾ Yine orada.

eklenen «insanla» katkısından daha çabuk erişir. Devizin ikinci bölümü, bir yandan, her insanın girişiminin geliştirilmesi için gerekli toplumsal koşulların yaratılmasını sağlayan bütün mekanizmaların harekete getirilmesini ve yetkinleştirilmesini, öte yandan da yurttaşların kendi aktifliğinin arttırılmasını gerektirir. Şüphesiz ki, «insan için»i öngören ardıcıl politika, toplumsal aktifliği artırma bakımından kendi başına güçlü bir etkidir. Ama, bunun gibi, emekçilerin umutlar besledikleri ve bekledikleri kadar, Aralık ayından sonraki parti yönetiminin uyguladığı politikanın kayda değer kazanımlarının çoğaltılmasında kendilerine düşen rolün, kendi olanaklarının, kendi ödevlerinin iyice bilincine varmaları da önemlidir.

Sosyalist hedefleri gerçekleştirme sürecinde insanın giderek artan rolü, genel bir slogan değil, sosyalist kuruculuğun objektif bir yasallığıdır. Bu yasallık, uygarlıkta ve urbanizasyonda ⁽⁴⁾ teknikte ve örgütlenmedeki hızlı gelişmenin büyük bir maddi nimetler talebi doğurduğu ve insancıl değerlerin (fikirselsel, moral, kültürel) önemini artırdığı dönemde çifte bir güçle eylem gösterir. E. Gieriek şöyle demiştir: «İçinde maddi bakımdan varlıklı duruma gelmekle, kişisel ve toplumsal insancıl değerlerin serpilip gelişmesinin örüleceği hayat modelini ancak bizim düzenimiz yaratabilir. Düzenimizin en büyük olanağı, ilericiiliği ve dünyasal perspektifi de bunda toplanmaktadır.» ⁽⁵⁾

Polonyada sosyalizm kuruculuğunun şimdiki aşamasında varolan mülkiyet ilişkileri sistemi ve insanların bu ilişkileri yansıtan toplumsal tabakalaşması, işbölümündeki belirli yerleri, ulusal gelirin yaratılmasına ve kullanılmasına çeşitli derecede katılımları ve değişik bilinç düzeylerinde oluşları, ayrı ve özel isteklerin ve bu ortam üzerinde de toplumsal çelişkilerin doğmasının nedeni olarak kalıyor.

Sosyalist toplumda çelişki bulunmadığını veya sosyalizmdeki çelişkilerin önemsiz, geçici olduğunu ve sırf görünüşte kaldığını düşünmek doğru değildir. Sosyalist toplum kuruluşunun ayırdedici çizgisi, çelişkilerden azatlığı değil (zira gelişmenin çatışmasız geçtiği toplum yoktur), çelişkilerin sosyalist düzen çerçevesinde, insanların örgütlü ve bilinçli eylemi yardımıyla çözülebilir olmasıdır.

Sosyalizm, özlüğü itibariyle uzlaşmaz çelişkiler doğurmaz; fakat bu, sosyalizmi kurmakta olan toplumun şiddetli toplumsal gerilim olgularına kapalı olduğu anlamına gelmez. Çatışma tipinden çelişkiler, olgunlaşmış problemlerin çözümünde toplumsal gelişme kanunlarının dikkate alınması yüzünden hatalara düşülmesi sonucu olarak belirebilir. Bu gibi du-

⁽⁴⁾ Ekonomik ve kültürel hayatın şehirlerde yoğunlaşması.

⁽⁵⁾ VII. Plenum KC PZPR, 27–28 Listopoda 1972. Podstawowe dokumenty i materialy, Warszawa, KIW 1973, s. 48.

rumlar, eğer iç gericilik elemanları kapitalizmin dış kuvvetleriyle şu veya bu biçimde bağlı bulunuyorlarsa, daha da karmaşık bir hal alır. Bu takdirde, çelişkiler uzlaşmaz zıtlık karakteri alabilir.

Sosyalizmde de uzun süre yürürlükte kalan toplumsal ayrımlaşma, belirli ekonomik, ideolojik, politik ve kültürel sonuçlar doğurur. İktidarda bulunan parti, çaprazlaşıp düğümlenmiş çeşitli toplumsal çıkarlara (işçi sınıfının değişik gruplarının, halkın çeşitli tabakalarının, mesleksel grupların vb. çıkarlarına), güncel ve perspektif menfaatlere ilgisiz kalamaz. Bazan bunlar partinin hedeflerine, plânlarına uymıyan toplumsal olgular yaratabilir. Bunlar, aynı zamanda, hele zamanında ve etkin bir direniş gösterilmediği hallerde, partinin kendisi üzerinde, her şeyden önce onun strateji ve taktiği üzerinde, kadro bileşimi üzerinde, seçim organlarının bileşimi ve partinin diğer yapısal öğeleri üzerinde olumsuz bir etki yapabilir.

Toplumsal çelişkilerin özlüğünü ve belirli biçimlerini doğru bir tahlilden geçirme, aynı zamanda bunların çözümü için güvenilir metotlar seçme, toplumun belirli gelişme aşamasında işçi sınıfının ve tüm toplumun menfaatlerini açıklıkla saptama, bunların gerçekleştirilmesini denetleme gerekliliği de bundan ileri gelmektedir. Genel, zümresel ve kişisel menfaatlerin çeşitli gelişme aşamalarını azami ölçüde bağdaştırmak, sosyalizmin hedeflerine ulaşma yolunda partimizin temel ödevlerinden biridir.

Pratik hayat, sosyalist toplumun yekpârelik derecesini haddinden fazla büyütmenin, aynı zamanda gelişme gösteren entegrasyon süreçlerini önemsemezliğin sosyalist kuruculuğu geciktirebileceğini gösteriyor. Birinci şıkta, tutucu veya sosyalizme düşman elemanların başkaldırmaları tehlikesi doğar. Çağdaş dünyanın yapısal ve uzlaşmaz çelişkili çatışmasını belirliyen iki toplumsal sistemin (kapitalizm ve sosyalizm) varlığı koşullarında bu elemanlar sosyalizmi tehdit edebilirler. İkinci şıkta, sosyalist toplumun gelişme gösteren entegrasyon süreçlerini önemsemezlik halinde, olgunlaşmış toplumsal ihtiyaçların giderilmesi gecikebilir. Yurttaşların girişimini ve aktifliğini geliştirme bakımından reel olanaklardan tümüyle yararlanmayı engelleyici, ideolojik-moral nitelikte güçlü etmenleri sınırlayıcı bir durum doğabilir; sosyalizm koşullarında yeni toplumsal ilişki türlerinin ve yeni toplumsal hayat regülâtörlerinin çeşitli sosyalist demokrasi biçim ve kurumları halinde doğallıkla belirmesi gecikebilir.

Aynı sınıfların, tabakaların, zümrelerin ve kişilerin menfaatleri, her şeyden önce, kendileri için elverişli bir ulusal gelir dağılımının oluşmasını istemelerinde kendini gösterir. Zümresel ve kişisel çıkarların toplumsal menfaatlerle çokluk bu alanda çatıştığı (bazan çok sert çelişkiler halini alabildiği), bugün çıkarları ile perspektif toplumsal menfaatler arasında çatışmalar olduğu görülür.

Sosyalist toplumda bir sınıfın menfaatleri diğer sınıfların menfaatleri

aleyhine işlemediği gibi, birikim de tüketimin aleyhine işlemez, tüm toplumun menfaatine oluşur. Fakat, burada, bazan, özellikle hızla endüstrileşme döneminde, tüketim ile birikim arasında çelişkiler belirir. Doğaldır ki, bu çelişki, aynı zamanda ulusal gelir dağılımıyla ilişkili çelişkiler, öncelikle gelirin durmadan artırılması temeli üzerinde giderilir. Ama bu, hiç de, tüketim ile sermaye yatırımı arasında gereken orantıları, çeşitli ekonomi kollarının veya çeşitli kesimlerin gelişmelerinde gereken tempoları sağlamanın ikinci dereceli önemde sorun olduğu, bu fon üzerinde ortaya çıkan çelişkilerin ise gelecekte çözülebileceği demek değildir. Sosyalizmin perspektif hedefleri, ancak, bu hedeflere yaklaşma süreci boyunca günün toplumsal ihtiyaçları gitgide daha iyi karşılandığı ve bunda sürekli bir gelişme hissedildiği takdirde, yığınlar için gerçek, elle tutulur ve arzulanan hedefler olur.

Parti, bu yolda çaba göstererek, yığınlar arasında devletçilik düşüncesinin ve her emekçide sosyalist mülke sahiplik duygusunun geliştirilmesine de büyük bir önem vermektedir. VI. Kongre, halk devletinin güçlendirilmesine ve sosyalist toplumsal ilişkilerin geliştirilmesine yönelik geniş bir eylem programı belirleyip kabul etti. Devletin iyi örgütlü eylemi, toplumsal ilişkilerin demokratizmi ve âdil karakteri halkın hayatında önemli büyük değerlerdir. Parti, sosyalist devleti yetkinleştirerek, bu devletin demokratizmini derinleştirerek ve aynı zamanda, halka, ancak sosyalist devletin kanunlarına titizlikle uymak, devletin otoritesini, politik, ekonomik gücünü ve savunma kabiliyetini yükseltmek suretiyle çalışmaktadır. E. Gierke'nin belirttiği üzere, yaratımlı girişim ile yurttaşlık ödevlerinin yerine getirilmesinde disiplinli davranış arasında çelişki yoktur.

Doğaldır ki, partinin sosyalist toplumu yekpâre bir bütünlüğe ulaştırmaya yönelik programı ve politik hattı, bütün insanların görüş ve menfaatlerinden oluşan basit bir harman olamaz. Parti programının ve toplumsal pratiğinin çıkış noktası ve köşetaşı, artık belirtmiş bulunduğumuz gibi, daima işçi sınıfının menfaatleridir. Parti, işçi sınıfının (şimdiki ve gelecekteki) menfaatlerini doğru anlamanın ışığı altında, bazı emekçilerin geçici özel isteklere esir olmalarına karşı mücadele etmekle ödevlidir.

Şu var ki, eğer parti, bazı halk zümrelerinin gerici görüşlerini bertaraf etmek zorunda kalırsa, bu olay, V. I. Lenin'in belirttiği üzere, hiç de söz konusu zümrelerin artık ilgi dışında bırakılabileceği anlamına gelmez. Tam tersine, parti kendi fikrîsel gerekçe ve kanıtlarını ileri sürerek; en önemlisi, emekçilerin belirli bir bölümü tarafından şu anda anlaşılamayan, ama ensonu onların çıkarlarına hizmet eden bazı programsal perspektif düşüncelerin gerçekleştirilme tempolarını ve hacmini belirliyerek, bu zümrelerin varlığını gözönüne alır.

Pratiğin gösterdiği üzere, sosyalist toplumsal-ekonomik sistemin, kendi programını yığınların ruh hali ve emelleriyle daima karşılaştıran, kendi

menfaatlerini emekçilerin menfaatleriyle özdeşleştiren, aynı zamanda bu menfaatlere tarihsel perspektif açısından bakma hünerini gösterebilen fikir güçleri müfrezesinde sağlam dayanağı olmalıdır. Bu müfreze işçi sınıfının örgütlü öncüsü olan Marksist-Leninist partidir. Bu parti, eyleminde toplum gelişmesinin bilimsel tahliline dayanarak, kendi sınıfının emellerini doğru ve açıklıkla dile getirmektedir ve bundan ötürü de, sınıfın gerek güncel, gerekse tarihsel menfaatlerini ve aynı zamanda bütün emekçilerin menfaatlerini etkin biçimde gerçekleştirebilecek durumdadır.

Sözümüzü bitirirken şunu da belirtelim ki, sosyalizmi kurmakta olan toplumun entegrasyonu (bütünleşmesi) derecesini ve sınıfların, tabakaların, zümrelerin, kişilerin menfaat ve eylemlerini birleştirme ve uyumlaştırma yönündeki parti çalışmalarının sonuçlarını objektif bir değer yardımıyla belirlemenin olağanüstü bir teorik ve pratik önemi vardır.

İşçi sınıfının tarihsel özlem ve emellerini halkın emelleriyle birleştirme fikri, PBİP'nin teorik düşünce ve politik pratiğinde dile gelmektedir. Partinin VI. Kongresi tarafından kabul edilen ve Polonyanın daha ileri sosyalist gelişmesini öngören program, işçi sınıfının perspektif ödevlerini ayrı ayrı tabakaların ve kolektiflerin menfaatleriyle bağlamakta, sosyalist hedefleri gerçekleştirme yolunda halkın birliğini güçlendirmektedir. Bu programı hayata geçirme pratiği, memleketin hayatında PBİP'nin yöneticilik rolü oynaması gerektiği kanısının toplumsal bilince iyice yerleşmiş bulunduğunu göstermektedir. Yaratımlı girişim, toplumsal hayat olgularını maharetle genelleştirme ve yeni ödevleri politik dille yansıtmaya hüneri, yığınlarla sıkı bağlantı, partinin gücünü kat kat artırmakta ve halk arasındaki itibarını yükseltmektedir.

Demek oluyor ki, sosyalist ülkelerin tecrübesi, bizleri, iyi toplumu kurma ödevlerinin halkın yapıcı eylemine önyak olan Marksist-Leninist partinin çizgilerini de belirlediği; bu ödevlerin devrimci karakterinin bir devrimci eylem partisinin varlığını gerektirdiği gerçeğine inandırmaktadır.

Bariş ve halkların güvenliği için

«Sağlam ve sürekli bariş bugün bir hayal değil, ulaşılması tamamiyle mümkün bir hedeftir. şimdi, dünyada, harbe karşı, uluslararası havanın yumuşatılması için ve geniş bir uluslararası işbirliği için mücadele eden büyük toplumsal ve politik güçler vardır.»

Olaylar komünistlerin bu yargısını da bütünüyle doğrulamıştır. Bugün, hiç kimse, bariş güçlerinin ulaştıkları başarıları sktla geiştirebilecek ve gezegenimizin geleceği bakımından bu başarıların önemini gözlerden saklıyabilecek durumda değildir.

Fakat askeri çatışmalar tehlikesi geçmiş değildir. Silâhlanma yarişı sürüp gitmektedir. Emperyalizm, halkların bağımsızlık ve özgürlüğüne, onların kendi kaderlerine buyruk olma egemenlik hakkına hâlâ daha el uzatabilmektedir.

Lenin'in halklar arasında bariş ve dostluk fikirlerine sonuna kadar sadık olan komünistler, bütün barişsever ve ilerici güçleri, sımsıkı birleşmeye, militarizme, saldırıya ve harbe karşı eylemleri daha da artırmaya ağırmaktadırlar.

ULUSLARARASI FERAHLAMA VE İşçİ SINIFI

Vilyam Kaştan

(Kanada Komünist Partisi Genel Sekreteri) ile

Herman Gautier

(Alman Komünist Partisi Başkan Yardımcısı) arasında diyalog

V. Kaştan. Uluslararası gerginliğin azalması artık dönüşsüz bir karakter alıyor. İnsanlığın bu yoldaki hareketi 1970 yıllarının önemli çizgilerinden biridir. Bu sürecin ilerici karakteri, bütün ülkeler emekçilerinin temel menfaatlerine uygun olmasından ileri geliyor. Kapitalist memleketler işçi sınıfı, partileri ve sendikaları aracılığıyla, parlmentodaki temsilcileriyle ve kendi basınıyla uluslararası havadaki yumuşamayı, yaratılan ferahlığı kesinlikle onaylıyor. İşçi sınıfı, bunu, kendi destek ve dikkatine muhtaç en önemli dvası sayıyor. Biz, bunda, proletarya enternasyonalizminin, Sovyetler Birliği'yle ve diğer sosyalist ülkelerle sınıfsal dayanışmanın yeni bir örneğini görüyoruz. Sovyetler Birliğinin ve diğer sosyalist ülkelerin izledikleri dış politika, «soğuk harp» ortamından çıkılarak, toplumsal d-

zenleri ayrı devletler arasında verimli bir işbirliğine yönelik hareketinin, giderek yükseliş gösteren bu hareketin kesin etmeni oluyor. Dünya emekçileri arasında, politik alanda yumuşamanın askerî alanda da yumuşamayla atbaşı gitmesi gerektiği anlayışı gitgide olgunlaşıyor. Fakat barışın düşmanları, çeşitli demagojilere başvurarak, uluslararası ilişkilerdeki ferahlamaya karşı güvensizlik uyandırmaya çalışıyorlar. Bundan ötürü, uluslararası gerginliğin azaltılmasının karşısında olanların bütün demagoji ve entrikalarını zamanında açığa vurmanın büyük bir önemi vardır.

H. Gautier. Bu gerçekten güncel bir sorun. Dünyamız uluslararası ilişkilerde ısınma aşamasına henüz girmiş bulunuyor. Fakat ferahlama politikasına gerici çevrelerin ne büyük bir azgınlıkla hücum ettiklerine bakarak, bu politikanın ilerici karakterini de ve artık tanık olduğumuz ilk başarılarının değerini de isabetle kestirebiliriz. Askerî alandaki yumuşamanın politik yumuşamaya hissedilir bir hız vereceği tezini ben de benimsiyorum. Bu yolda, Orta Avrupada silâhlı güçleri ve silâhlanma yarışını karşılıklı olarak azaltma konusunda Viyana'da yapılmakta olan görüşmeleri başarıyla sonuçlandırmanın büyük bir önemi var. Bütün dünya halkları, Cenevre'de, SSCB ile ABD arasında, stratejik silâhlanmanın daha da sınırlanması konusunda yapılan görüşmelerde ilerleme kaydedilmesini sevinçle karşılayacaklardır. Zira böyle bir başarı, askerî alanda yumuşama yönünde çok önemli bir adım olacaktır. Bunun gibi, emperyalist devletlerin körüklemeye çalıştıkları geleneksel silâhlanmada yarışmanın sınırlanması ve durdurulması da gayet önemli bir başarı olabilir.

V. Kaştan. Böylece, yaratılan ferahlık havası dolayısıyla yeniden ve hem de oldukça geniş ölçüde ortaya konulan temel sorunlardan birine gelmiş bulunuyoruz. Sorun şudur: Emperyalist gericilik, tanık olduğumuz ilerici süreci geri döndürmek ve uluslararası ilişkilerde tekrar gerileme eğilimini dayatmak için hangi kaynaklardan kuvvet almaya belbağlıyor? Bence, başlıca kaynak olarak militarizme belbağlıyor.

H. Gautier. Evet, durum gerçekten böyle. Emperyalist gericilik, yeryüzünün politik iklimini etkileme plânlarını, uzun vadeli de olsa, elbette militarizmle bağlıyor. Biz, militarizmin kapitalist toplumda derin ve yaygın kökler salabildiğini gömezlikten gelirsek, kendimizi gerçekçi sayamayız. Bu köklerin kazınması kolay iş değildir. Uzun zaman ister. Ama demokratik güçler bu işin hakından gelebileceklerine inanıyorlar.

Kapitalizmin canlı belirtisi militarizm

V. Kaştan. Marksizm-Leninizm klasikleri, bizlere, Lenin'in «kapitalizmin canlı belirtisi» adını verdiği militarizmle yorulmak ve yılmak bilmeden mücadele etmeyi öğütlediler. Lenin, militarizmi, kapitalist devletler tarafından dış çatışmalarda başvurulan askerî kuvvet olarak, egemen sınıflar

tarafından proletarya hareketini bastırmak için kullanılan bir araç olarak açığa vurdu.

H. Gautier. Militarizmin bilimsel analizi bizim bu mücadelemizde etkin bir silâhtır. Biz, Karl Libkneht'in en parlak sayfaları militarizmle mücadelede adanmış olan eserlerinden birçok değerli şey öğreniyoruz. Bugün Batı Almanya gençliği arasında K. Libkneht'in eserlerine ilginin bir hayli artmış olması rastgele değildir. K. Libkneht, militarizmin (burjuva toplumunu militarist ve yarı-militarist kurumlar örgüsüyle saran sistem olarak) burjuva toplumu için ekmek gibi zorunlu olduğu kanısındaydı. Militarizmin ödevi, egemen düzeni korumak, kapitalizmi ve işçi sınıfının kuruluş savaşına karşı olan her tepkiyi desteklemektir.

V. Kaştan. Komünistler için, hem sömürü düzeninin sosyal ortamında gelişen militarizmin genel yasallıklarını, hem de ayrı ayrı burjuva devletlerinin askeri cihazlarına özgü özellikleri görmenin büyük önemi vardır. Faşist tipi militarizm, örneğin bir İspanyada, bir Yunanistanda serpilip geliyor. Bu militarizm, kendi «demokrası»leriyle öğrenen burjuva memleketlerinde egemen sınıflara başka türlü hizmet ediyor. Ama çeşitli militaristler kolayca bir ortak dil bulabiliyorlar.

H. Gautier. Buna, son yıllarda, FAC, ABD, İngiltere, Fransa, Belçika ve diğer NATO üyesi memleketlerin sermayelerini kapsayan canlanma da yardım ediyor. Yönetim Kuruluna Hristiyan Sosyal Birliği Başkanı Ştraus'un da girdiği «MBB» (Messerschmitt – Bölkow – Blohm) konserni bu gibi birliklerin bir örneği olarak gösterilebilir. Bu konsern Bavyera fabrikatörlerinin buyruğu altında olup, yönetiminde Fransa, ABD, İngiltere ve İspanya firmaları da önemli rol oynuyorlar. Vaktiyle, V. İ. Lenin «Uluslararası ölçüde örgütlenen sermaye silâhlanma ve harıpler için umulmadık işler başarıyor» diye yazıyordu. (1)

V. Kaştan. Genellikle çokuluslu korporasyonlar, özellikle de askeri-sanayi kompleksleri (hükümetin, tekellerin ve bankaların militarist birliği), Kanada'nın bağımsızlığının en zayıf tarafıdır. Bunlar arasında «Honeywel» (roketler ve elektronik donatılar) ve «Dow Chemical» (napalm, patlayıcı maddeler vb.) en canavar firmalardır. NATO yapısı içinde, çeşitli cinsten silâhlar üretimi projeleri ve uygulamasıyla uğraşan 140 kadar organ ve kuruluş eylem halindedir. Silâhlanma sorunlarıyla ilgili Direktörler Ulusal Konferansı, NATO Konseyi'yle doğrudan doğruya temas halinde çalışıyor. 1959 yılında imzalanan ikili anlaşma gereğince, Kanada ile Birleşik Amerika, silâhlanmada bir ortak üretim programını elbirliğiyle yerine getiriyorlar. Bu tür mamullerin Kanada işletmelerinde üretilmesi Pentagon'a daha ucuza maloluyor ve ABD'nin kuzey komşusu ile «askersel mallar» ticaretinde 550 milyon dolara varan bir açık mey-

(1) V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 26, s. 232.

dana geldiğinden söz ediliyor. Bu da, Kanadayı ABD emperyalizminin stratejik hedeflerine bağlı kılma tarzlarından biri olarak beliriyor.

H. Gautier. Federal Almanyada militarizmi beslemeye devam eden ortam, geçmişin artıkları veya daha doğru bir deyişle eski miltarist geleneklerin kalıntılarıdır; Hitlerist devletin yıkılmasından hemen sonra kurulmaya başlanmış olan askeri-sanayi kompleksinin kalıntılarıdır. Bugün Batı Alman askeri üretim konsernlerinin kasalarına oluk oluk muazzam kazançlar akıyor. Netekim, 1973 yılı sonuna kadar, bu konsernler, Bon hükümetinin Harp Bakanlığından toplam 86 milyar mark tutarında sipariş almışlardır. Yalnız askeri araştırma-yapım projelerine ayrılan devlet kredileri yılda 1,5 milyar markı buluyor. Bu da Batı Almanyanın harp sanayicilerine uluslararası silâh pazarında birbiri ardınca köprü başları tutma imkânı veriyor. Roket yapım fabrikatörü Bölkow, «MBB» konserni tarafından üretilen her silâhın Amerikan yapımından daha iyi olduğunu söyleyerek öğünüyor.

V. Kaştan. Kanada'da başka koşullarda gelişen militarizm, Batı Almanya'daki gibi mevziler elde edebilmiş değildir. Fakat bu militarizmin toplumsal hayat üzerindeki olumsuz etkilerini görmemek politik miyopluk olur. Biz Kanada'nın saldırı harplerine katılmak üzere yurt dışına asker göndermesine elbette karşıyız. Biz memleketimizin sadece kendi sınırlarını koruma ve savunmaya yetecek bir orduya sahip olması gereğine inanıyoruz.

Kanada, askeri-sanayi kompleksi ölçüleri ve etkisi bakımından ABD'den geridedir. Fakat bu askeri-sanayi kompleksinin memleketimizin politik hayatındaki etkisi artmaktadır. Askeri harcamaların beş yıl boyunca yılda 150 milyon dolardan fazla artırılması kararlaştırılmış bulunuyor. Bu harcamaların 1978 yılına doğru 3,1 milyar doları bulması öngörüldüyor. Bunu haklı göstermek için de, militarist çevreler, Kanada'nın NATO ve NORAD⁽²⁾ çerçevesindeki «yükümler»ini daha iyi yerine getirmek ve daha yetkin silâhlarla donanmak zorunda olduğu tezini ileri sürüyorlar.

H. Gautier. Bilinen gerçektir bu. Batı Alman militaristleri, kendi deyimleriyle, zamana ayak uydurabilmek üzere, yeni bir silâh sistemleri kuşağı yaratmaktan söz ediyorlar. 1972 yılında hükümetin askeri harcamaları 25 milyar mark kadardı. 1981'de bu harcamaların 44 milyar markı bulması öngörüldüyor. 1973'te NATO «Evrogrup»u⁽³⁾, askeri harcamalarını öngördüğü üzere toplam 1,5 milyar dolar değil, 2,9 milyar dolar artırdı. 1974 yılı boyunca da bu harcamaların 2 milyar dolar daha artırılması

(2) NORAD: ABD ve Kanada'nın girdikleri, Kuzey Amerika kıtası uçak-savar savunma sistemi. Not. red.

(3) «Evrogrup»: Avrupa grupu. NATO «Evrogrup»una bütün Batı Avrupa ülkeleri, yani Fransa, İspanya ve Portekiz sözdışı olmak üzere, bütün Kuzey Atlantik Paktı üyeleri girmektedirler. – Not. red.

hedef tutuluyor. NATO strateji uzmanlarının, bu harcamalar kaleminde plânın «fazlasiyle yerine getirilmesi» için hükümetler katında bir hayli çaba gösterecekleri şüphesizdir. (4)

V. Kaştan. Bu strateji uzmanları arasında baş rol herhalde Pentagon general ve amirallerine düşüyor. Amerikan askeri yetkilileri, doğrudan doğruya ve aynı zamanda NATO vasıtasıyla kapitalist memleketler üzerinde etki yapmaya ve onları savunma bütçelerini artırma kararları almak zorunda bırakmaya çalışıyorlar. Kapitalist memleketler askeri-sanayi kompleksleri, çokuluslu askeri-monopolist birlikler, NATO ve Pentagon, bir bütün olarak, çağdaş militarizmin başlıca güçlerini oluşturuyorlar.

H. Gautier. Şüphe yok ki, militaristlerin körüklediği silâhlanma yarışının başlıca kurbanları kapitalist toplumun öteki kutbunu meydana getiriyorlar. Bu yarışın öncelikle işçi sınıfının menfaatlerine büyük bir zarar getirdiği bilinmektedir. Gerek gerçekleştirilen, gerekse tasarlanmakta olan savunma harcamalarının asıl taş yükünü hep emekçiler çekiyorlar. Burjuva propagandacıları, bu harcamaların zorunlu olduğuna dair gerekçeler arayıp bulmakta elbette büyük bir ustalık gösteriyorlar. Enflasyonla bütün malların ve bu arada askeri araç ve gereçlerin değerinin yükseldiği, yeni tür silâhların eskiyenlerden çok daha pahalıya malaldığı, askeri görevlilerin de aylıklarına zam istedikleri gibi ve benzeri «gerekçeler» hep «objektif nedenler» olarak ileri sürülüyor.

V. Kaştan. Biz bu «objektif nedenler»i kesinlikle silkip atıyoruz. İşin aslı hiç de böyle değildir. Gerçekte, asıl durmadan artan dolaysız ve dolaylı askeri harcamalar enflasyonu ve tapyekûn hayat pahalılığını körüklemekte ve asıl bunlar eknanamiye sağlıksız bir karakter vermektedir. Biz, savunma harcamalarını artırmanın, halkın bir bütününe iş sağlama bakımından gerekli olduğu yolunda yönetici çevrelerce ileri sürülen gerekçeleri de tamamen tutarsız buluyor ve silkip atıyoruz. Bize göre, silâhlanma için daha çok para harcamak işsizliğin yokedilmesi demek değildir. Askeri bütçeler kabardıkça kabarıyor. Ama Kanada ve Birleşik Amerikada işsizlik grafiği çizgisi hep yukarı doğru tırmanıyor. Bu yılın başında, çalışabilir durumdaki Kanadalıların hemen hemen % 7'si, sahip oldukları işgücünü uygulıyacak bir yer bulamadılar.

H. Gautier. Batı Alman askeri-sanayi kompleksinin şimdiki ölçüleri geçmiştekinden daha geniş olduğu halde, memleketimizde de işsizlik artıyor. Petral krizi adı verilen durumun öncesinde, iş aktivitesinin azalacağına dair oldukça inandırıcı işaretler belirdi. Geçen yılın Temmuz ayından itibaren genel ulusal gelirin artış tempoları azaldı. FAC iş çevreleri 1973 yılında toptan mal fiyatlarındaki % 11,3 yükselişi çok tehlikeli bir sinyal

(4) Yılın başında, ABD hükümeti artık Kongreye başvurarak, harp bütçesinin 6 milyar dolar daha artırılmasını istemiş bulunuyor. Not. red.

saydılar. Hayatın kendisi, büyük miktarda silâh üretmenin işçiler için sağlam bir istihdam garantisi olamayacağını emekçilere gösteriyor. İstihdamın en iyi garantisi daha büyük ölçülerde barışçı üretimin geliştirilmesindedir.

V. Kaştan. Militarizm, işçi sınıfına ve bütün topluma ekonomik zararlar getirdikten başka, emekçileri politik alanda elde etmiş oldukları haklardan da yoksun etmeye çalışıyor. Militarizmin uluslararası alandaki çabası, yine evvelki gibi, halklar arasında ve öncelikle kapitalist ve sosyalist memleketler işçi sınıfının örgütlü birlikleri arasındaki ilişkiler ortamına güvençsizlik ve kuşku tohumları saçmaktır. Devlet-tekel imtiyazlı zümrelerinin en azılı çevrelerince izlenen politik hareket hattı, bu suretle, uluslararası ferahlamayı elden geldiği kadar geciktirmektedir.

Politik gerçekçilik kendine yol açıyor

G. Gautier. Kapitalist memleketler askerî çevreleri, sosyalist ülkelerle mahut «kuvvet pozisyonu»ndan görüşmeler yapma denemelerinden bütün vazgeçmiş değildirler. Bu çevreler, «barut depoları»nı tıkabasa doldurdukça, karşı tarafı bazı gerilemelere zorlayabileceklerini sanıyorlar. Örneğin Batı Almanya Harp Bakanının hemen hemen her konuşmasının gösterdiği üzere, asıl militarist çevre, yine evvelki gibi «Sovyet tehlikesi» uydurmalarıyla kafaları karıştırmaya devam ediyor. Maksatları, ayrı ayrı halk tabakalarını sosyalist ülkelere karşı hep tetikte tutmaktır.

V. Kaştan. «Soğuk harp» yıllarında kök salmış olan kör inançlar, gerçinliği azaltmanın düşmanları tarafından körüklenmeseydi, herhalde daha az tutunabilir ve sürebilirdi. Bu gibi inançlar, uluslararası sağlam bir barışın temellerini atma çabalarına işçi sınıfıyla birlikte katılabilecek olan burjuva toplumunun çeşitli tabaka ve zümrelerinin psikolojilerini değiştirme sürecine engel oluyor.

H. Gautier. Dürüst ve namuslu insanlar militaristlerin azgınlıklarına elbette göz yumamazlar. Barışı ve sosyalist ülkeler halklarıyla dostluğu gerçekten isteyen kimselerde bile, uluslararası ilişkilerdeki ilk olumlu değişimler konusunda gizliden gizliye bazı şüpheler doğuyor. Sebebi nedir bunun? Bizce, bu şüpheler, daha çok, bu insanların, biraz önce sözünü ettiğimiz gibi, savunma bütçelerinin durmadan kabardığını ve militaristlerin azgınlığı boyuna artırdıklarını görmelerinden ileri geliyor. Fakat biz komünistler şunu önemle belirtiyoruz: Bu olumsuz belirtiler uluslararası alandaki büyük değişimleri göğeliyemez ve gölgelememelidir.

Brand'ın başkanlık ettiği FAC hükümetini ferahlama yönünde bir politik çizgiden yürümeye yönelten, şüphesiz ki, bu büyük değişimlerin ciddi yetle hesaba katılmasıdır. Gerçi, bu politik çizgi, memleket içindeki aşırı

sağcı elemanlardan, intikamcılardan ve bunlarla birlikte Maoistlerden gelen kıyıcı hücum, entrika ve kışkırtmalara hedef olmaktadır. NATO'ya egemen olan imtiyazlı zümreler, bu blokun üyesi olan bütün memleketlere, uluslararası problemlerde bağdaşık bir tutumu, yani profesyonel ordu çevrelerinin gereksinmelerini gözetken, ama kapitalist memleketlerin ulusal çıkarlarına uymıyan bir tutumu dayatma çabasıındadırlar. Bu tutumun bazı ideologları, şimdiki ferahlamanın «yarım yamalak», «sürekli» ve «dayanıksız» olduğu tezini yaymaya çalışıyorlar. Hattâ şu veya bu ülkenin dış politika görevlilerine bu ferahlamada bir «makul doz» çerçevesinde kalmayı salık vermeye de kalkışıyorlar.

V. Kaştan. Kanada'da, yalnız barış içinde yanyana yaşama politikasının ardıcıl yandaşları değil, bu politikayı sadece kapitalist sistemin çıkarına uyduğu derecede benimsemeyi kabul edenler de, ferahlamaya muhalefet eden güçlere karşı duruyorlar. Kısacası, burada çeşitli çıkarlar çarpışıyor. Liberal Parti lideri Pier Trüdo'nun başkanlık ettiği şimdiki hükümet, ferahlama perspektifleri konusunda ilkesel olarak olumlu davranıyor, ve böyle hareket ederken, bu perspektiflerin Kanada burjuvazisinin çıkarlarına da hizmet edebileceğini, özellikle Kanada'nın eski sürüm pazarlarının genişletilmesine ve dünyanın değişik kesimlerinde yeni yeni pazarlara açılmaya, daha sağlam ve daha sürekli bir temel üzerinde sosyalist devletlerle ticaret hacminin artırılmasına olanak verebileceğini hesaba katıyor. İşçi sınıfı ve halk yığınları bu olumlu davranışı sürdürmesi için hükümete baskı yapıyorlar. Hükümeti bu yolda ayrı politik yönelimli güçler de etkilemeye çalışıyorlar. Bunun sonucu olarak, hükümet, askeri-politik sorunlarda, çoğu kez bir uzlaşma çizgisinden yürüyor.

H. Gautier. Ferahlama politikasının tutunması ve emperyalistlerarası çelişkilerin keskinleşmesi, saldırganlık bloklarına dayanan politikada bunalımın derinleşmesi sonucunu doğuruyor. Fakat bu, NATO'ya karşı her yönlü mücadelenin güncelliğini hiç bir suretle azaltmıyor.

Anti-emperyalist cephe güçleniyor

V. Kaştan. Komünist ve işçi partilerinin 1969 yılı Uluslararası Danışma Toplantısı, ilkönce NATO'nun dağıtılmasının, diğer bütün blokların dağıtılması yolunda, yabancı topraklardaki bütün askeri üslerin kaldırılması yolunda ve sağlam bir kolektif güvenlik sistemi yaratılması yönünde kesin bir adım olabileceğini belirtmişti. Komünistler, bu inançla, bütün demokratik güçleri ve bütün halkları, militarizmin her biçim ve belirtisine karşı, özellikle Birleşik Amerikanın ve diğer emperyalist devletlerin askeri-sanayi kompleksine karşı mücadeleyi artırmaya çağırdılar. Biz bugün, Danışma Toplantısı'nın bu çağrısının ve ileri sürmüş olduğu somut eylem plânının, harp aleyhtarı harekette görülmedik bir gelişme ve yükseliş sağ-

ladığını görüyoruz. NATO üyesi birçok memlekette anti-emperyalist güçler bir hayli sağlamlaştı. Örneğin Kanada'da bugün sendika harekeleri de barış mücadelesine aktif olarak katılıyor. Netekim, Moskova'da yapılan Dünya Barışsever Güçler Kongresi'ne katılan Kanada delegelerinin üçte biri, Toronto, Vancouver, Hamilton, Montreal işçi konseyleri tarafından seçilen sendikacılarıdır.

H. Gautier. Federal Almanya'da da, tanınmış sendika önderleri, tarımsal sendika örgütleri yöneticileri, ardıcıl bir barış içinde yanyana yaşama politikası izlenmesinden yana çıkıyorlar. Bu sendikacılar, FAC hükümeti tarafından SSCB, Polonya, Çekoslovakya, ADC ve diğer sosyalist ülkelerle imzalanan antlaşmalara daha büyük bir etkinlik kazandırmak üzere çeşitli eylemlerde bulunuyorlar. Partimiz ve Federal Almanya işçi sınıfı, Avrupanın bir politik yumuşama dönemine girmesi için pek çok çaba harcadılar. Biz, 1973 Kasımındaki kongremizde, bu sürecin dönüşsüz kılınması arzumuzu da belirttik. Kongremizde özellikle belirtildiği gibi, emekçilerimizin bu yumuşama ve ferahlanmanın meyvalarını toplamaları gerekiyor.

V. Kaştan. Kanada Komünist Partisi, memleketimizin NATO ve NO-RAD'dan çıkmasını ve savunma bütçesinin hemen yarı yarıya azaltılmasını istiyor. Böylece sağlanacak tasarrufun, her şeyden önce, konut yapımına, sağlık işlerine, öğrenime, kreşler ve çocuk bahçeleri giderlerine ayrılması, genç kuşağa her bakımdan yardım edilmesi uygun olur. Komünistlerin bu istekleri ileri sürerek açtıkları kampanya, sendika hareketi tarafından, gençlik ve çiftçi örgütleri tarafından hararetle destekleniyor. İleri sürülen istekleri Yeni Demokrat Parti de ⁽⁵⁾ benimsiyor. Şüphesiz ki, bu henüz bir koalisyon değildir, fakat sözü geçen partilerin, örgütlerin ve demokratik hareketlerin paralel eylemleri Kanada için kayda değer bir olgudur. Kanada'da kesin anti-militarist tutum belirtilerinden biri de, vaktiyle Amerikan emperyalizminin Viyetnam'daki barbarlık harbine katılmaktansa, yurtlarını terketmeyi tercih ederek Kanada'ya sığınmış olan genç Amerikalıların tekrar Birleşik Amerikaya döndürülmelerine karşı giderek genişliyen harekettir. Bu aynı zamanda Kanadalıların Amerikan emperyalizmine karşı direniş hareketidir. Gençler bu harekete aktif olarak katılıyorlar.

Militarizme karşı çıkışlar hep anti-emperyalist sovaşın ortak akağına dökülüyor. Fakat bu çıkışların kendi özellikleri de var. Bunlara (çeşitli düşüncelerle) birbirlerine az benziyen veya hiç benzemiyen güçler katılıyorlar. Örneğin, bazı kapitalistler, hattâ çok zengin olanları bile, «ticarette pasifizm»i örgütlerken, askerî konsernlerle rekabet mücadelesine ilişkin düşünceleri kılavuz edindikleri gibi, bir yandan da yönetici sınıfların daha büyük ölçüde gerçekçiliğe dayanan dış politika görüşlerini benim-

(5) Kanada Sosyal-Demokrat Partisi. – Not. red.

semeleri ve bunları hayata geçirmeleri gereğinin bilinciyle hareket ediyorlar.

V. İ. Lenin, komünistlerin, burjuva zümrelerinin daha yırtıcı olanları ile pasifizme yatkın, olanları arasındaki ayrımları gözönünde tutmalarını öğütüyordu. Ve işte bugün, emperyalist memleketlerin egemen sınıfları arasında mahut «şahinler» ve «güvercinler» ayrımını görüyoruz. Demokratik güçlerin, «güvercinler»i «şahinler»e karşı yürüttükleri mücadelenin bazı sorunlarında desteklemeleri uygun ve bunda yararları da olabilir. Bunu yaparken, elbette, bugünkü «güvercinler»in yarın «şahinler»e dönüşebileceği de gözden uzak tutulmamalıdır.

H. Gautier. Anti-emperyalist duygu ve tutum esintileri, Batı Alman askeri-sanayi kompleksinin kalesi olan Bavyera'ya kadar da sokuluyor. Münih yetkilileri, toplumsal taşıt örgüsünde fiyatları (şehrin bunda verimlilik sağlayabilecek durumda olmadığı gerekçesiyle) artırmayı kararlaştırdıkları zaman, sendikalar kesinlikle «hayır» diyerek seslerini yükselttiler. Yapılan birçok toplantı ve konferansta, toplumsal taşıt örgüsünün geliştirilmesi için savunma bütçesinden ödenek aktarılması isteği ileri sürüldü. Bu anti-militarist harekette komünistler kendine özgü bir rol oynuyorlar. Alman Komünist Partisi, memlekette, silâhlanmanın sınırlandırılması için, sosyalist devletlerle imzalanan antlaşmaların harfiyen yerine getirilmesi için, FAC'nin NATO yükümlerinin azaltılması için ardıcıl olarak mücadele eden biricik partidir. AKP, Alman Sosyalist İşçi Gençliği Örgütü ve diğer demokratik gençlik örgütleri, Federal Almanya topraklarında NATO üsleri bulunmasına karşı protesto hareketlerinin öncüleridirler. Memlekette bu üslerin bulunduğu kesimlerde yığın gösterileri yapılıyor. Hükümet nice takviyeli polis birlikleri göndererek bu gösterileri dağıtmaya çalışıyor.

AKP askeri harcamaların her yıl % 15 oranında kısılmasını ve böylelikle Bundesver bütçesinin ensonu iki defa azaltılmasını istiyor. Alman Sendikalar Birliği'nin programında da askeri harcamaların her yıl % 15 kısıtlanması isteği yer alıyor. Bu isteği, Sosyal-Demokrat Partisi'nin birçok üyesi, nice gençler, üniversite örgütleri ve pasifist birlikleri de benimsiyor ve destekliyorlar.

Anti-militarizm ordu çevrelerine de giriyor. Memlekette «Asker-70» sloganı altında, kısa zamanda yaygınlaşan bir «Bundesver ordusu genç erleri hareketi» yaratıldı. Bunlar, komuta kadrosunun benimsediği ve sürdürdüğü militarizm ruhunu, yeni kuraları Sovyetler Birliğiyle olası bir harbe sürmek üzere hazırlama çabalarını protesto ettiklerini açıkladılar. Biz ölçülerini ve önemini pek abartmadan, bu harekete gereken ilgiyi gösteriyoruz. Şu da var ki, Batı Alman militaristleri arasında ve bu arada NATO'yla bağlı olanlar arasında, başlıca tehlike, Bundesver'i kara gericiğin, intikamcılığın önemli bir aracı haline getirmeye çalışan çevreler-

den geliyor. Batı Alman Meclisi'nde ASDP milletvekillerinden birinin söylediği gibi, Şili'deki faşist başkaldırı, bu çevrelerce bir «uygun model» olarak benimsenmiş bulunuyor.

V. Kaştan. Şili'deki olayların bir önemli yanı da, militarizmi en canavar yüzüyle göstermiş olmasıdır. Bunun için, Halk Birliği Bloku'nun başındaki Allende'nin tuttuğu sosyalist fikirlerden hayli uzak olan bazı burjuva politikacıları, uçakların cumhurbaşkanlığı sarayını bombalayacakları bir duruma kendilerinin de düşebilecekleri tehlikesini ister istemez düşünmüş olsalar gerektir. Ne var ki, asıl sorun, böyle politikacıların bu olasılıktan ne gibi akıllı sonuçlar çıkardıkları sorunudur.

H. Gautier. Eğer o akıllı sonuçları kendileri çıkarmazlarsa, ergeç, halk güçleri onları buna ve militarizm reel tehlikesinin yüzünü görmeye zorlayacaktır. Ferahlama ortamını pekiştirme, bu süreci dönüşsüz kılma mücadelesine bu bakımdan da önemli bir rol düşüyor. Barışın ve sosyal ilerlemenin düşmanları bu süreci ateşten korkarcasına yadırgıyorlar.

V. Kaştan. Bizim ödevimiz, halka, anti-komünizm ve anti-sovyetizmin «soğuk harp» politikasına eşdeğer olduğunu ve bunların ferahlamayı suya düşürme amacına yöneltmiş bulunduğunu açıklamaktır. Ve bu durumda, Kanada'nın menfaatleri için mücadelenin, NATO'ya karşı, tarihin tekerleğini geri çevirmeye çalışan bütün «soğuk harp» yandaşlarına karşı mücadele demek olduğunu anlatmaktır.

H. Gautier. Biz, FAC'de, emperyalizmin ideolojik tahrikleriyle, anti-komünist propagandasıyla mücadele ederken, bir yandan emekçilere barış ile sosyalizm arasındaki organik bağıntıyı en basit ve anlaşılır biçimde göstermeye, öte yandan da NATO'ya bağlanmanın halkımıza getirdiği zararları anlatmaya çalışıyoruz.

Biz, militarizme, anti-komünizme, anti-sovyetizme karşı mücadelede, nice başarılarımızı, komünist ve işçi partilerinin 1969 yılı Uluslararası Danışma Toplantısı tarafından hazırlanmış açık bir eylem programına sahip oluşumuza borçluyuz. Bugün, aradan geçen son beş yıl boyunca uluslararası komünist ve işçi hareketinin ve bütün dünya barışsever güçlerinin ulaştıkları büyük başarılarla haklı olarak öğünebiliriz.

Faşizme ve gericiliğe «hayır!»

Komünist ve işçi partilerinin 1969 yılı Uluslararası Danışma Toplantısı şunları belirtti: «Faşizm, emperyalizmin bunalımının derinleştiği, gericiliğin demokratik ve devrimci güçleri kabaca ezme metotlarını uyguladığı sırada başkaldırmaktadır.»

Şili faciası ve Uruguay'daki gerici darbe, halkları faşizm tehlikesi bakımından yeni bir kuvvetle uyarmakta ve faşizmin neler yapabileceğini gözler önüne sermektedir. Neo-faşist kuvvetler başka memleketlerde de gemi azaı almaktadır. Zulüm rejimleri kuduz bir polis terörüyle ilerilik yolunu kesmeye çalışmaktadırlar.

Son beş yıl içinde, komünistler, halkların faşizme ve gericiliğe karşı yürüttükleri kahramanca savaşı yeni ve parlak sayfalar kazandırmışlardır.

HÜRRİYET GÜNÜ GELECEKTİR

*Santiago Alvares
(İspanya Komünist Partisi
Yürütme Komitesi üyesi)*

*Baskılara karşı mücadele ve
diktatörlüğe darbe*

Baskı ve teröre karşı mücadele, İspanya Komünist Partisi için, İspanya halkı için, Franko faşist diktatörlüğüne karşı genel mücadelenin önemli bir bölümüdür. Bu da doğaldır, zira diktatörlük, 1936–39 iç harbinden başlayarak yıllar boyunca kanlı bir terör uygulamıştır ve başlıca politik silâh olarak çeşitli baskılara başvurmaya devam etmektedir.

Memleketimizde işçi hareketi ve muhalefeti oluşturan demokratik halk hareketi, teröre ve baskılara karşı mücadele yürütmemiş ve faşizmin bu silâhını körletmemiş olsaydı, bugün bulunduğu yüksek düzeye erişemezdi.

Ne var ki, baskılar zaman zaman şiddetleniyor. Geçenlerde, İşçi Komisyonları Ulusal Koordinasyon Merkezi'ni kurmakla suçlanan Marselino Kamaço'nun, din adamı Garsiya Salve ve diğerlerinin insafsızca cezalara çarptırılmaları baskıların şiddetine tanıklık ediyor. 1972 Martında Ferol'da genel grevi yönetmiş olan işçi önderi Rafael Pilyado ve diğer arkadaşları için savcılığın 17 yıl hapis cezası istemesi, işçi hareketi emektar militanlarından Simon Sançes Montero'nun geçenlerde Madrid zindanına atılması ve bir polisi öldürmekten sanık genç anti-frankist Salvador Poiga'nın ölüm cezasına çarptırılması da yine baskıların şiddetlendiğini gösteren kanıtlardır.

Baskılara karşı mücadele gayet çeşitli biçimlerde yürütülüyor. Bunları şöyle sıralayabiliriz: Grevler, toplu protestolar, işletmelerde ve okullarda imza toplamalar, emekçilerin işyerlerinde genel toplantıları, sendika birliği, sivil ve askeri idare merkezleri önünde gösteriler, hapistekilerin akrabaları veya çalışma arkadaşları tarafından idarecilere de kilise yüksek makamlarına heyet göndermeler ... Örneğin, geçen yıl, 12 Aralık günü, İşçi Komisyonları Ulusal Koordinasyon Merkezi'nin kararıyla bir mücadele günü örgütlendi. Bu mücadele günü, İspanya'nın her tarafından yüzbinlerce işçinin katıldıkları grevler ve protesto mitingleriyle geçti.

İşçi sınıfı politik baskılara, polis tarafından yapılan baskılara karşı sürekli bir mücadele yürütüyor, patronların kovuşturmalarını protesto ediyor; toplu sözleşmelerde, her zaman, hapse atılan işçilerin serbest bırakılması, politik görüşlerinden dolayı tutuklananların işten çıkarılmalarına son verilmesi, hapisten çıkanların tekrar işe alınmaları gibi istekler ileri sürülüyor.

Teröre karşı mücadele bugün öyle ölçüler alıyor ki, kilise makamlarının en yetkilileri bile artık bir af gereğinden söz ediyorlar. Örneğin artık baskılara karşı mücadele komitelerine, ya da geniş bir temsil kapsamı olan dayanışma komitelerine piskoposların da katıldıkları bazı bölgeler (Katalonya gibi) vardır. Avukatların, doktorların, mimarların, ekonomistlerin ve diğer serbest meslek sahiplerinin komisyonlarında, polis kovuşturmalarının kurbanlarını savunma kararları alınıyor.

Demek oluyor ki, Franko rejimi ile İspanya kamuoyu arasındaki çelişkiler gitgide daha çok keskinleşiyor (hükümet başkanı Karero Blanco'ya karşı suikastten sonra, başlıca koltukları eski polislerin paylaştıkları bir yeni kabine kuruldu). Biz, faşist diktatörlüğe karşı mücadelemizde uluslararası dayanışmaya ihtiyaç duyuyoruz ve her türlü dayanışma ve destekleme belirtisini büyük bir şükranla karşılıyoruz.

Kostas Lules
(Yunanistan Komünist Partisi
MK Politbüro üyesi)

*Demokrasiye götüren biricik
doğru yol*

Yunanistan'da askerî cunta rejimi bir bunalım geçiriyor. Papadopoulos diktatörlüğünün düşmesi, memlekette hemen hemen bütün politik partileri ve örgütleri rejime karşı muhalefete yönelten genel halk direnişinin bir sonucu oldu. Özellikle Atina'da, Patras'ta, Selânik'te ve diğer şehirlerdeki Kasım ayı (1973) hareketlerinden, yani halkın hoşnutsuzluğunu yansıtan genel çıkıştan sonra, bu cunta elebaşısının uzaklaştırılması kaçınılmaz oldu. İşe bakın ki, Papadopoulos, vaktiyle kendisini işbaşına getiren kuvvetler, yani yerli ve yabancı tekeller, ABD ajanı çevreler ve cun-

tadaki kendi arkadaşları tarafından iktidardan uzaklaştırıldı. Bu kuvvetler, Kasım ayı çıkışlarından korkarak, Papadopoulos'u şamar oğlanı yapmayı kararlaştırdılar ve iktidarı diğer askerî gruba devrettiler.

Bu saray darbesi, neo-faşist terörün şiddetlenmesinin de başlangıcı oldu. Güvenilir kaynaklara ve verilere göre, bu darbe günlerinde, Atina sokaklarında, tank hücumları sonucunda, 100'den fazla gösterici öldürüldü ve yüzlerce kişi de yaralandı. Binlerce yurtsever tutuklandı ve hâlâ da tutuklanıyor. Tutuklananların çoğu insanlık dışı işkencelere tabi tutuldu ve bazıları yaşam boyunca sakat kaldılar. Yüra ve Leros adalarındaki Hitlerist tipten toplama kamplarının kapıları yeniden açıldı. Nice politik tutuklu ve hükümlü, bu kamplarda harp zamanında depo ve cepanelik olarak kullanılan beton hücrelere atıldılar.

Şu da var ki, Papadopoulos'un uzaklaştırılması, cuntanın ve arkasındaki Amerikan efendilerinin birçok ümitlerini, daha somut olarak yakında «iktidarın politikacılara devredilmesi» olanağını suya düşürdü. Kabaran halk hoşnutsuzluğu askerî grubun iktidarını sarstı. Ve bu ortamda rejimin iç çelişkileri daha çok derinleşti.

Yeni askerî grubun iktidara gelmesiyle, rejimin karakterinde hiç bir değişme olmadı. Bu hep yine o iğrenç faşist diktatörlüktür ve Amerikan emperyalizmi memleketimizde ağılık sürmeye devam etmektedir. Buna karşın, bugün yöneticiler çevresinde iki eğilim göze çarpmaktadır.

Bunlardan birinin yandaşları kaba kuvvet yardımıyla iktidarda tutunmaya çalışıyorlar. Bunlar, terör ve baskılarla, kaniçici bir kıyıcılıkla, tutuklamalarla, harp divanı kararlarına ve sıkıyönetim dönemi kanunlarına dayanarak yurtseverleri cezaevlerine ve toplama kamplarına göndermelerle halkı dize getirmek istiyorlar.

İkinci eğilim yandaşları, yine aynı biçimde terörün arttırılmasından yana olsalar da, «daha az kötü»yü önererek, yani sözümona «iktidarı politikacılara devretme» vaatlerini ileri sürerek halkı aldatmak isteyenlerdir. Sırası gelmişken hemen söyleyelim ki, bu iktidarı sözümona sivillere devretme işi, artık, birçok memlekette iç gericilik ve ABD emperyalizmi tarafından halka dayatılan faşist rejimlerin gerçek yüzünü maskelemeye yarayan standart bir oyun olmuştur.

İşin önemli yanı, Kasım olaylarının hem cunta içinde, hem de cuntanın iplerini oynatan Amerikanın nüfuzlu çevrelerinde ciddi bir telâş uyandırmış olmasıdır. Yunanistanın eski ve geleneksel burjuva partileri de paniğe kapılmışlardır. Bunlar, yeni askerî grubun anayasal işlemlerini ve bu işlemlere dayanarak cumhurbaşkanının haklarını sınırlamasını ve Papadopoulos'un kurdurduğu Anayasa Mahkemesi'ni kaldırmasını olumlu karşıladılar.

Gerçekte, memlekette durumu «iyileştirme» yolunda hiç bir adım atıl-

madı. Kasım ayı kanlı hareketleri ve cuntanın uyguladığı azgın terör, halkın nefret ve direnişini artırdı. Yığınlar özgürlük mücadelesine devam ediyorlar ve daha büyük bir azimle de devam edeceklerdir. 1973 Kasım çıkışlarıyla alıp yürüyen çarpışmalarda Komünist Partisinin örgütleri önemli bir rol oynadılar. Yığınlar «Ekmek!», «Demokrasi!», «Kahrolsun diktatörlük!», «Amerikan emperyalistleri Yunanistandan dışarı!» şiarlarını bayraklaştırarak gösteriler yaptılar.

Kasım olaylarının, Yunanistan halkının yürüttüğü mücadelenin daha ileri doğru geliştirilmesi bakımından olağanüstü bir önemi vardır. Yukarıda belirttiğim gibi, Papadopoulos'un düşmesi faşist diktatörlük için ağır bir darbe oldu. Halk yığınları bu diktadan düne kıyasla daha az korkmaya başladılar. Bugün, halk, faşist dikta rejiminden ve buna destek olan Amerikan ağalığından biricik kurtuluş yolunun her ikisine karşı açıktan açığa mücadele yolu olduğunu daha iyi görebilmektedir. Kasım olayları, halka, bu faşist rejimin, Amerikalılar tarafından ne kadar desteklenirse desteklensin yıkılabilir olduğu inancını kazandırmış bulunmaktadır.

Yunan halkı, kurtuluşunun her şeyden önce kendisine bağlı olduğunu biliyor. Bu halk, yürüttüğü mücadelede yalnız olmadığını, dünya demokratik kamuoyu tarafından, özellikle başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkeler kamuoyu tarafından desteklendiğini de biliyor. Bu destek, Yunan yurtseverlerini esinlemekte, onların savaş mâneviyatını yükseltmekte, kesin zafere inançlarını artırmaktadır.

Bundan başka, halk artık birlik olma gereğini de daha büyük bir bilinçle kavıyor. Kasım ayı çıkışlarıyla sağlanan geniş etkileşme, mücadelenin başarısında dayanışmanın öneminin daha derinden hissedilmesine yardım ediyor. Bunun içindir ki, bugün, gericiğin daha iç harp zamanından beri memlekette oldukça başarıyla sürdürdüğü anlaşmazlık, dağınıklık ve bölünmüşlüğü önemli derecede gidermeye muvaffak olmuş bulunuyoruz. Şimdi halk tekcephe halinde mücadele ediyor. Kasım ayında, halk gösterileri, üniversiteli ve işçi gençlerin bütün politik akımlar temsilcilerinden oluşturdukları Dikta Aleyhtarı Tekcephe Komitesi tarafından yönetildi.

Partimiz, halkın birliğe susamışlığını doğru olarak değerlendiriyor ve bunun mücadelede başarıya ulaşmanın koşulu olduğu düşüncesini çıkış noktası yaparak, bütün partileri ve örgütleri, bütün Yunanlıları savaş birliğine çağırmaktan bir an bile geri durmuyor. Biz bu hedefe ulaşabilmek için, genel bir minumum-program olarak şu istekleri ileri sürmüş bulunuyoruz: Diktatörlüğün devrilmesi; Halk iradesinin serbestçe belirlenmesinin sağlanması.

Yunanistan Komünist Partisi, bu ikinci koşulu zorunlu sayıyor, zira halk, mücadele yoluyla ve mücadele sonucunda özgürlüğe kavuşacağından ve kendi öz rejimini, yani kendisini tekeli oligarşinin ve Amerikan emper-

yalizminin egemenliğinden kurtaracak olan yeni demokrasi rejimini kura-
cağından emin olmadıkça, bu yolu tutmaz ve fedakârlıkları göze alamaz.

Bundan başka, partimiz, en etkin birliğin aşağıdan, yığınlardan sağ-
lanabileceği düşüncesinden hareket ederek, işçi sınıfını, köylüleri, genç-
liği ve orta tabakalar temsilcilerini, köylerde ve şehirlerde, fabrikalarda
ve dairelerde, halkımızın yaşadığı ve çalıştığı her yerde dikta aleyhtarı
tekcephe komiteleri kurmaya çağırıyor.

Nihayet, biz, artık Yunanistanı yedi yıldır yönetmekte olan cuntanın
halk düşmanı politikasının, memlekette diğer bütün kötülüklerinden baş-
ka, bir de ekonomik güçlüklerin alabildiğine artması sonucunu doğurdu-
ğunu gözönünde bulunduruyoruz. Yalnız 1973 yılında hayat pahalılığı
hemen hemen iki kat arttı. Durum, doğal olarak, tüm kapitalist dünyayı
saran döviz ve enerji bunalımının etkisiyle de karmaşılaşıyor. Her şeyden
önce, işçi sınıfının, emekçi höylülerin ve şehir orta tabakalarının maddi
durumu alabildiğine kötüleşiyor. Bu da dikta rejiminin sürüklendiği buna-
lımı daha da derinleştiren etkenlerden biri oluyor.

Doğaldır ki, cuntayı devirme ve memleketimizde demokrasiyi teminat
altına alma mücadelesinde başarının temel koşulu, sağlam illegal parti
örgütlerinin varlığı ve aktif eylemidir. Fakat partimiz, on yıl önce alınan
bir karar, yani illegal hücrelerin kaldırılması kararı yüzünden, nice ciddi
örgütsel güçlükleri hâlâ aşabilmiş değildir. Gerçi, o zamandan beri ille-
gal parti eylemini canlandırmak için epeyce çaba harcanmıştır. Fakat bu
yeterli değildir. Parti, bugün de, her yerde, öncelikle işletme ve fabrika
işçileri arasında güçlü illegal örgütler meydana getirme ödeviyle karşı
karşıya bulunuyor. Bu hedefe ulaşmanın en iyi yolu ve aracı da, işçi sını-
fının ve bütün emekçilerin doğrudan doğruya ekonomik, politik ve diğer
istekleri uğrunda günlük mücadelenin komünistler tarafından örgütlen-
mesidir.

Sözlerimi bitirirken şu gerçeği bir daha belirtmek isterim: Yunanista-
nın problemleri ancak dikta rejiminin devrilmesiyle ve memlekette ileri-
lik yolunu açabilecek olan yeni demokrasinin kurulmasıyla çözülebilir.

Fernando Nadra
(*Arjantin Komünist Partisi*
Yürütme Komitesi üyesi)

Şili olaylarından alınan
ibret dersleri

Bir askeri cuntanın yarattığı Şili faciasını, barbarca halk kırımını bütün
dünya biliyor. Bunun için, ben burada, Arjantin'in devrimci mücadelesi
bakımından Şili olaylarından çıkarabileceğimiz ibret derslerine kısaca
değinemekle yetineceğim.

Birinci ibret dersi: Emperyalist tekeller ve bunlarla bağlı büyük ser-

mayeciler, büyük toprak sahipleri ve kendilerine uşaklık edenler (asker ve sivil) hiç de uyumuyorlar. Biz, yanki emperyalizminin casusluk şebekesini, CIA'yi ve yerli uşaklarını daimi olarak açığa vurmuş, Şili'de, Arjantin'de ve diğer Lâtin Amerika memleketlerinde hükümet darbeleri yapmasının mümkün olduğunu defalarca söyliyerek uyarıda bulunmuşuzdur. Bu, ulusal ve sosyal kurtuluş yoluna koyulmuş olan, emperyalizmin ekonomik ve politik saldırısına karşı direnen bütün halklar ve hükümetler için hayali değil, reel, elle tutulur ve gözle görülür bir tehlikedir. Biz, Arjantin'de de, sağcı kuvvetlerin bir komploya girişmeleri ve Şili örneği gibi hükümet darbesi yapmaları tehlikesine kaç defa kamuoyunun dikkatini çekmiş bulunuyoruz. Geçenlerde Kordova'da başgösteren olaylar, sırtını CIA'ye dayayan gericiğin burada yersel iktidarı devirmeye kalkışması, bizim görüşümüzün doğruluğu ortaya koymuştur.

İkinci ibret dersi: Halkın düşmanları, onun kurtuluşunu istemiyenler, kendi sınıf çıkarlarını savunma söz konusu olunca, en ağır cinayetleri de işleyebilecek azgın kurtlara dönüveriyorlar. Gerçekten de Şili'deki kanlı olaylar, ancak insanlığın yüzkarası olan Alman faşizminin barbarlığıyla kıyaslanabilir. Bu gerçek, tekellerin ve uşaklarının kendilerine özgü ikiyüzlülükle «insan onuru ve hakları» yanlısı görünerek göğüslerini yumrukladıkları zamanlarda, Sovyetler Birliğine ve diğer sosyalist ülkelere karşı hücumlara ara vermedikleri zamanlarda, demokrasi ve ulusal bağımsızlık yolunu seçmiş olan hükümetleri gözden düşürmeye yeltendikleri zamanlarda mutlaka hatırlanmalı ve unutulmamalıdır.

Üçüncü ibret dersi: Şili'nin, Arjantin'in ve diğer Lâtin Amerika ülkelerinin muhtaç oldukları yurtseverlik çabaları ve devrimci dönüşümler, ancak bunları işçiler ve köylüler, tüm halk desteklediği takdirde, gerçekleştirilebilir. Bu bizim memleketimizde mümkündür. Arjantin yurttaşlarının büyük çoğunluğu, değişik politik akımların temsilcileri, geçen yıl yapılan seçimlerde, ulusal ve sosyal kurtuluştan yana olduklarını belirttiler. Bugün ana sorunumuz, hiç bir ayırım yapmaksızın, içli-dışlı ortak düşmana karşı mücadele eden bütün yurtseverlerin birleşmelerini sağlamaktır. Bir politik parti ve hattâ birkaç politik partinin birliği henüz problemin çözümüne yeterli değildir. Memlekette, artık hiç ertelemeyen, dakika bile kaybetmeden, bütün yurtseverlerin katılacakları güçlü bir anti-emperyalist cephenin kurulması gerekiyor. Şili'de, Komünist Partisinin, uğrunda ısrarla mücadele ettiği, ama başarılı olamadığı dâvanın gerçekleşmesi, yani Halk Birliği politik yelpazesinin genişletilmesi, âsi generallerin plânlarına karşı direnişin çözümleyici etkeni olabilirdi.

Sağ ve aşırı sol elemanların terörcü eylemleri Şili'de Halk Birliği cephesinin genişletilmesine engel oldu. Sollar, hastalık derecesindeki aşırılıklarıyla hükümeti zayıflatırlar, halk güçlerinin çözülüp dağılmasına yardım ettiler (bu husus özellikle belirtilmelidir), orta tabakaların önemli bir kısmını, yani küçük tüccar ve sanayicileri, teknisyen aydınları, üniver-

site öğrencilerini, silâhlı kuvvetler temsilcilerini vb. kendilerinden uzaklaştırıp, komplocuların kucağına ittiler.

Biz, sabotajların, gerici kuvvetlerin kargaşacı entrikalarının ve aşırı sol-ların intihara eşit çılgınlığının alıp yürüdüğü koşullar içinde, birinci devrimci ödevimizin, demokratikleşme, ulusal ve sosyal kurtuluş yanlısı bütün toplumsal çevreleri ve politik akımları birleştirecek güçlü bir yurtsever, demokratik ve anti-emperyalist cephe yaratmak olduğunun bilincindeyiz. Ancak böylelikle, iç ve dış düşmanlarımızın yoluna aşılmaz bir set çekebilir, sonra da onları bozguna uğratabiliriz. Bu, Şili tecrübesinin verdiği trajik ibret derslerinden çıkan en önemli ve ertelenmez ödevdir.

Biz Arjantin komünistleri, çok güç koşullar altında savaşmakta olan Şili halkına tam bir dayanışma gösteriyor, onu hararetle destekliyoruz. Arjantin komünistleri, Şili halkının üstün gelmesine yardım etmek üzere ellerinden gelen çabayı göstermişlerdir ve göstermeye devam edeceklerdir. Halkımız, askerî cuntanın kıyıcı eylemlerini ve Kuzey Amerikan emperyalizmini şiddetle suçlamakta, kanlı teröre bir an önce son verilmesinde, Luis Korvalan'ın ve diğer politik tutukluların serbest bırakılmasında ısrar etmektedir. Memleketimizin her yanını kaplayan ve faşizme karşı mücadele döneminde eşi görülmedik ölçüler alan yığınsal aksiyonlar, Halk Birliği ve Şili halkı ile dayanışmanın parlak belirtileridir.

Silvio Gomes

Brezilya Komünist Partisi MK üyesi

*Kanlı rejim izole edilmeli
ve devrilmelidir*

Geçen yılın Kasım ayında yapılan Brezilya Komünist Partisi MK Plenumu, Brezilyadaki diktatörlüğü, doğrudan doğruya silâhlı kuvvetlere ve çok yaygın bir devlet güvenlik örgütüne dayanan faşist tipi bir rejim olarak tanımladı. Terör bu rejimin başlıca yönetim metodu oldu. Korporativist (loncacılık) ruhta etkilerle çoğu sendikalar yozlaştırıldı ve devletin arabasına koşuldular. İşçilerin bütün örgütleri bir baskı ve kovuşturmalar kısılcığı içine alındı. Dikta rejimi, bunları, yalnızca sosyal ihtiyaçlar ve emekçilerin dinlenme hakları sorunlarıyla ilgilenen örgütler haline getirmeye çalışıyor.

Memlekette gerçek durumu her araçla telleyip pullamayı iş edinen küstah ve bıktırıcı resmi propagandanın perdesi arkasında, emekçileri bunalıtan sömürünün daha da şiddetlendirilmesine yol açan, tekellerin ve lâtifundistlerin yurt servetlerini talan etmelerine olanak veren bir ekonomi politikası yürütülüyor. Her şeyden önce Kuzey Amerika emperyalizminin çıkarlarına uygun olan yayılcı dış politika bir şovinizm kampanyası ile atbaşı beraber gidiyor. Brezilya artık kıta ölçüsünde gericiliğin da-

yanağı, Lâtin Amerika faşist rejimleri için anti-komünist «kutsal bağlaşma»da birleştirici merkez haline getirilmiş bulunuyor.

Dikta rejimi, görünüşte bir «temsili demokrasi» meydana getirmek istiyor. Cumhurbaşkanlığı koltuğunda oturan «goriller» süreli olarak değiştiriliyor. 1974 Ocak ayında cumhurbaşkanı yine değiştirildi. Resmi Arena Partisi temsilcilerinden oluşan 503 oylu kollegyum, bu defa Ernesto Geyzel'i cumhurbaşkanlığına «seçti». Bu oylamacıların sandık başına gelmelerinin sağlanması için her birine 10 bin kuzeyro (1.500 dolar kadar) verildi.

Yeni cumhurbaşkanı memlekete ne gibi sevindirici şeyler getirdi? Geyzel, daha yemin eder etmez, kendisinden öncekilerin politikasını sürdürceğini ilân ederek şunları söyledi: «Memleketin güvenlik konusunda muhtaç olduğu gelişme, bundan böyle de, gerekirse, şimdiye kadarkinden daha büyük bir şiddetle sağlanacaktır.» Geyzel'in bu sözlerle ne demek istediği çok geçmeden anlaşıldı. Faşistleşme memlekette politik ve toplumsal hayatın bütün alanlarını kapladı. Şimdi kültür alanında da «büyükler avı» başladı. Bugün artık halk müziğini sevenler bile «baltalayıcı eleman» sayılıyor.

Rejim, azgın bir terörle, hemen hemen bütün aşırı sol örgütleri dağıtmaya muvaffak oldu ve yöneticilerini fizikman yoketti. Ama faşistler, bütün çabalarına rağmen, bizim partimizi yokedemediler. Bugün, Brezilya Komünist Partisi, derin gizlilik koşulları içinde, zorbalık rejimine karşı mücadeleye devam eden biricik örgütlü politik güçtür. Brezilya tekelci burjuvazisinin basın organı «O Estado de Sao Paulo» gazetesi bile şu itirafta bulunmak zorunda kaldı: «Komünist ideolojinin taraftarları arasında yeniden örgütleniyorlar. Bunlar ulusal çapta toplantılar yapıyorlar. Bu da kendilerine yeni yeni ilişkiler kurma, etki alanlarını genişletme olanağı veriyor.»

Biz son derece zor koşullar altında, dikta rejimine karşı, şehir ve köy emekçilerinin mücadelesini hızlandırmaya çalışıyoruz. Rejime karşı muhalefet güçleniyor. Diktayı yalnız emekçi yığınları değil, katolik kilisesi görevlileri ve hattâ klerikal hiyerarşinin bazı temsilcileri de içinde olmak üzere, en geniş tabakalar suçluyorlar. Komünistler, muhalefet güçlerini takviye ve bunları dikta aleyhtarı cephede sınıksız birleştirme işine ciddi bir ödev olarak dört elle sarılıyorlar. Biz diktatörlüğü ancak böyle yenebileceğimize, memlekette demokrasiyi ve özgürlüğü ancak böylece canlandırabileceğimize inanıyoruz.

Mücadelemizde uluslararası dayanışmanın paha biçilmez yardımlarını görüyoruz. Geçen yılın sonuna doğru Fransız komünistlerinin girişimiyle örgütlenen Brezilya konulu Avrupa kolokvium'u bu dayanışmanın parlak örneklerinden biriydi. Bu görüşmeye katılanlar, Brezilya halkını desteklediklerini belirterek, dünya kamuoyu önünde, iktidarı gaspetmiş bir men-

fur askeri-polis saray entrikacıları grubunun bütün cinayetlerini açığa vurdular. Brezilya halkı ve kıtamızın savaşmakta olan diğer halklarıyla kardeşçe dayanışma ve faşist terörün şiddetle suçlanması, dikta ve emperyalizm aleyhtarı demokratik güçlerin daha sıkı bir birlik meydana getirmeleri yolunda güçlü bir etmen olmaktadır.

Jak Dorsilien
(Haiti Komünist Birlik Partisi
MK üyesi)

Düvalier'i yenebilir miyiz?

Biz Haiti komünistlerine, memleketimizde, alabildiğine gaddar Düvalier diktatörlüğü koşullarında devrimci hareketi canlandırma olanakları olup olmadığını sık sık soruyorlar. Hareketi canlandırma denildiği zaman, her şeyden önce, halk yığınlarının politik hedeflere ulaşmayı amaçlayan bilinçli mücadelesini anlıyoruz. Bu mücadele, devrimci partinin, işçiler, köylüler ve diğer halk tabakalarıyla sağlam bir organik bağ kurmasını gerektiriyor. Biz, sanayi ve tarım işletmelerinde parti örgüsünü genişletiyor, yığınlar arasında devrimci fikirleri yayıyor, emekçilerin aksiyonlarını ve halk hoşnutsuzluğunun bütün belirtilerini, diktatörlüğe, emperyalizme ve gericiliğe karşı, hürriyet, demokrasi ve sosyal ilerleme uğrunda mücadele eden ortak akağına yöneltmeye çalışıyoruz.

Çabalarımız, bir yandan da bütün diktatörlük aleyhtarı güçleri birleştirme hedefine yöneltiliyor. Bu birliğe yönelirken, Düvalier rejimine karşı muhalefete katılanlar arasında vaktiyle Birleşik Amerikaya göç etmiş ve emperyalistlerden yana, anti-komünist bir tutum takınmış olanlar da bulunduğunu ve bunların bugün diktatörlüğe ve emperyalizme karşı halk hareketinde yerlerini almaya çalıştıklarını da gözönünde tutuyoruz. Artık askeri çevrelerde çalışma olanakları bile açılıyor. Memlekette ve memleket sınırları dışında, dikta idaresi tarafından ordudan uzaklaştırılmış birçok er ve subay vardır. Bunlar da emekçilerin saflarına katılıyor, emperyalizme ve Düvalier rejimine karşı savaşanlarla işbirliği yapmaya hazır bulunuyorlar. Pentagon'un ve CIA'nin Haiti silâhlı kuvvetleri içine sokulma çabaları, kaçınılmaz olarak, bu çevrede yurtseverlik duygularının güçlenmesine yol açıyor.

Düvalier'in haneden mirası iktidar sistemi bir bunalım geçiriyor. Yönetici zümreler arasında sürtüşmeler genişliyor, rejime karşı çıkışlar olgunlaşıyor. Devrimci hareketin canlanmasına bu durum da yardım ediyor. Doğaldır ki, Haiti koşullarında günümüzün ana sorunu, sabırlı bir davranışla boyuna kuvvet biriktirmek ve devrimci hareketi, Düvalier, emperyalist tekeller ve büyük çiftlikçiler iktidarıyla gerçekten boy ölçüşebilecek hale getirmektir. Yığınların şimdiki bilinç ve aktiflik düzeyi, devrimci fikirlerin toplumda geniş ölçüde yaygınlaşmakta olduğunu göstermektedir.

1968–69 yıllarında, partimiz, memlekette muhalefetin biricik politik gücü sıfatıyla, halkın devrimci aksiyonlarına yardım ediyordu. Memleketimizin bugünkü koşulları o zamankinden daha iyidir. Biz, yığınları örgütleme ve seferber etme deneyimize dayanarak, demokrasiyi ve özgürlükleri canlandırmak, diktatörlüğü devirmek üzere geniş bir bağlaşma politikası izliyerek, devrimci hareketi canlandırmada yeni bir döneme yaklaşıyoruz. Bugün artık Düvalier'le ve kendisine destek olanlarla hem mücadele edebilecek, hem de azimli bir mücadeleyle onları yenebilecek duruma gelmiş bulunuyoruz. Kısacası, Haiti'de kurtuluş saati yaklaşmaktadır.

Mario Bruno
(Paraguay Komünist Partisi
MK üyesi)

*Bir savaşkan ve örgütlü
birlik daha*

Paraguay komünistleri, parti dokümanlarında, Stresner dikta rejiminin, uzlaşmaz sosyal çelişkilerin alabildiğine keskinleşmesi sonucu olarak, gitgide daha çok tecrit durumuna düştüğünü belirtiyorlar. Memleket derin bir politik bunalımın eşiğinde bulunuyor. Diktatörlük, kaçınılmaz olan yokolma saatini geciktirme çırpınışları içinde en gaddar baskılara baş vuruyor. Bu yılın başında 70'den fazla işçi ve üniversite öğrencisi tutuklandı. Bunlar ağır işkencelere tabi tutuldular. Fakat rejimin bütün bu çabaları boşunadır. Öyle ki, rejimin görünüşte en sağlam dayanağı olan ordu bile sarsılmış durumdadır. Örneğin «Simefor» Alayı'ndan 30 kadar subayın, memleketin en ücra köşelerinden biri olan Çako'ya sürüldükleri bilinmektedir.

Paraguay köylüleri de uyanış halindedir. Köylüler, tarım işçileri ve ırgatlarla birleşiyor, diktatörlüğe karşı, rejimin toprak politikasına karşı muhalefete geçiyorlar. Toprak ağalarının elinde bulunan toprakları işgal etme hareketleri sıklaşıyor. Galeyanın arttığı bölgelere gönderilen ceza müfrezeleri, artık «işyancılar»ı her zaman uslandırmaya muvaffak olamıyorlar. Köylülerin, kendilerine ait olmıyan, fakat öteden beri işledikleri topraklardan çıkarılıp sürülmeleri, halkın öfkesinin gitgide kabarmasına sebep oluyor. Geçen yılın sonunda Aguara ve Seko, San Diego ve Yatebo'da halkın zorla göç ettirilmesine karşı birkaç ay süren mücadeleden sonra, Misions ilinin Mbuyapey bölgesi köylüleri büyük bir malikâneyi (12 bin hektar toprak ve 7 bin baş hayvan) zaptettiler. Köylülerin bu mücadelesi başarıyla sonuçlandı ve memlekette çok geniş yankılar uyardı.

Köy emekçilerinin çıkışlarının böylesine genişlemesi elbette rastgele değildir. Paraguay'da en verimli işlenir toprakların dörtte üçü 1.500 kadar lâtifundist'in elindedir, 100 bin köylü ailesinin ise bir karış toprağı bile yoktur. Köylü nüfusun $\frac{9}{10}$ 45'i «okupantes» («işgalci») sayılmaktadır,

yani bunların topraktan yararlanma hakkı belgeleri yoktur. 80 bin çiftçi zorla göçürölme tehlikesiyle karşı karşıyadır (bunlar vergilerini ödemekten âcizdirler). 130 bin köylü mevsim işçisi olup, zaman zaman işsizler ordusunu doldurmaktadır. Köyde insan başına yıllık ortalama gelir 65–85 dolar kadardır. Köylünün başlıca gıdası, fasulye başta olmak üzere çeşitli bakliyat ve şeker kamışından ibarettir. Et, süt ve yumurta büyük bir lüks sayılmaktadır. Köylüler, çok ilkel, saz damlı ve toprak tabanlı balçık kulübelerde barınmaktadırlar. Binlerce köylü kadın sürekli yalnızlığa hükümlü gibidir, zira bunların kocaları, babaları ve kardeşleri, iş aramak veya kovuşturmalardan kurtulmak için memleketi terketmek zorunda kalmaktadırlar. Dikta makamları köylüleri yığınla kırmakta, hapsilere atmakta, evleri yakıp yıkmaktadırlar.

Bütün bunlar, memlekette köylülerin politik bilincinin yükselmesine yardım etmektedir. Böylece, dikta aleyhtarı mücadelede bir savaşkan ve örgütlü birlik daha oluşmaktadır.

Emperyalizmin cinayetleri artıyor, dünya halklarının sorduğu hesap da çoğalıyor¹

Emperyalizme karşı ithamname

1969 yılı Haziranında Komünist ve İşçi Partileri Uluslararası Danışma Toplantısı hazırlık komisyonunun ricasıyla, bir özel belge, «emperyalizme karşı ithamname» kaleme alınmıştı.

O zamandan beri beş yıl geçti. Emperyalizm insanlığa karşı yeni ve ağır cinayetler işledi. Bu sayımızda, dergimizde çalışan komünist ve işçi partileri temsilcilerinin verdiği bilgiye dayanarak, emperyalizmin 1969–74 yılları arasındaki kıyıcı eylemlerini gözler önüne seren yeni materyal, rakam ve kanıtları yayımlıyoruz.

Burada verilen rakamlar tam olmaktan elbette uzaktır, fakat bunlar, komünist ve işçi partilerinin 1969 yılı Uluslararası Danışma Toplantısının vardığı sonucu, yani «insanlığın vicdanı ve sağduyusu, emperyalizmin cinayetlerini hoşgöremez» yargısını bir kez daha doğrulamaktadır.

Emperyalizm insanlık dışıdır

İnsanlığın ilerilik yolundaki her adımı, artık günü tükenmekte olan sistemin cinayetlerini gitgide daha büyük ölçüde bulup ortaya koymakta, böylelikle de emperyalizmin bizzat tarih tarafından mahkûm edildiğini ve kaçınılmazlıkla batıp gideceğini yeni bir güçle doğrulamaktadır. Emperyalizmin yeryüzünde izi bile kalmamalıdır. Gelecek kuşaklar insanlığın emperyalizm yüzünden görüp geçirdiklerini yalnız kitaplardan ve müzelerden öğrenmelidirler.

Yüzyılımızın son çeyreğinin eşğinde, emperyalizm, dünyada 100 milyon kişiyi işsizliğe; 783 milyon kişiyi okuma-yazma bilmezliğe; 375 milyon kişiyi de açlığa ve açlıktan ölüme mahkûm ediyor. Ayrıca, tarih, insanlığı sosyal ve ulusal ezgiden kurtuluşa çağırان ve bu uğurda mücadeleye yöneltenleri böylesine kurnaz ve kıyıcı metotlarla ve böylesine canavarca öldüren bir başka düzen tanımıyor. Emperyalizmin işleyemiceği cinayet yoktur.

(¹) Bu materyalin hazırlanmasında, BMT'nin ve özel örgütlerinin resmi istatistik verilerinden; çeşitli devletlerin resmi istatistik yayınlarından; komünist ve işçi partilerinin materyal ve dokümanlarından; Büyük Britanya, ADC, İtalya, Polonya, SSCB, ABD, Fransa ve FAC bilimsel araştırma enstitüleri materyallerinden; çeşitli memleketler gazete ve dergilerinin materyallerinden yararlanıldı.

Son yıllarda suçu emperyalistlerin olmak üzere ve emperyalistlerin eliyle, nice ünlü ve değerli hürriyet savaşçıları, nice yiğit komünist ve demokratlar öldürüldü.

Mozambik. 3 Şubat 1969 günü, Afrika ulusal kurtuluş hareketi ünlü militanlarından, Mazambik Kurtuluş Cephesi Başkanı *Eduardo Mondlane* haince öldürüldü.

Haiti. 1969 yılı Haziranında, Haiti Komünist Birlik Partisi yöneticileri *Gerald Brisson, Daniel Sansarik, Jerar Vadestrandt, Jak Jano* ve parti-nin diğer bazı militanları öldürüldüler.

ABD. 1971 Ağustosunda, Sen Kvetin cezaevinde, zenci halkın yurttaşlık hakları mücadelesinin ünlü militanlarından *Jorj Cekson* kurşuna dizildi.

Uruguay. 1972 Nisanında, Montevideo'da, sekiz komünist (*Luis Mendiola, Hose Ramon Abreu, Raul Gansio, Elman Fernandes, Rikardo Valter Gonsales, Hose Vaşington Sena, Ruben Lopes, Ektor Hose Serveli*) öldürüldüler.

Guatemala. 1972 Aralık ayında, dünya kamuoyu, Guatemala Emek Partisi Genel Sekreteri *Bernardo Alvarado Monson'un*, Merkez Komitesi üyeleri *Mario Silva'nın, Karlos Rene, Valle'nin, Hugo Barios Klee'nin Karlos Alvarado Jerez'in, Migel Angel Hernandez'in* ve militan *Fantina Rodrigues'in* canavarca öldürüldüklerini öğrendi.

Gine-Bisau. 20 Ocak 1973 günü, Afrika ulusal kurtuluş hareketinin ünlü militanı, Afrika-Gine ve Yeşil Burun Adaları Bağımsızlık Partisi Genel Sekreteri *Amilkar Kabral* öldürüldü.

Şili. 11 Eylül 1973 günü, ülkenin cumhurbaşkanı *Salvador Allende* öldürüldü. Yasal Halk Birliği hükümetini deviren faşist cunta 30 binden fazla Şili yurttaşının kanına girdi.

Kayıpların listesi çok daha uzundur.

Bunların kimileri henüz çok genç, kimileri epeyce tecrübeli yurtseverlerdi. Hayatı ve insanları seviyor ve bundan ötürü de emperyalizmden nefret ediyorlardı.

Her birinin ölümü, emperyalizme karşı bir ithamnamedir.

Emperyalizmi, emekçileri soyamakla suçluyoruz

Geçen beş yıl, bilimsel-teknik devrimin kapitalizmde güya yeni bir kalkınma sağladığı, devlet-tekel eliyle düzenleminin bunalımsız bir gelişme vaadettiği, emek ile sermaye arasında «partnörlük» ve «hak eşitliği»nin ise sömürü düzeninin halk düşmanı özlüğünü değiştirdiği yolundaki bütün burjuva teorilerinin olanca asılsızlığını apaçık ortaya

koydu. Bugün kapitalist toplumda sefalet ile zenginlik arası büyük ve korkunç uçurum sürüp gidiyor. Enflasyon, daimi fiyat artışları, süregelen işsizlik, tekellerin emekçi haklarına karşı giriştikleri uyumlu saldırı gelişmiş kapitalist memleketlerin her günü olayları arasındadır.

Zenginlik ve sefalet kutupları:

Zenginlik. Birleşik Amerikada nüfusun %'o 5'i ulusal gelirin %'o 41'ini alıyor. Fransa'nın en zenginlerinden sayılan bir «Klüp 6000» üyesinin geliri, band (akar şerit) önünde çalışan işçinin kazancının 2 ve 4 bin misli arasında değişiyor. FAC'nin büyük tekellerinden F. Flik, Münih gibi bir şehrin bütün arazisini tekbaşına satın alabilir, ya da Frankfurt/Mayn şehrindeki bütün çalışanların bir yıl boyunca aylıklarını ödeyebilir.

Sefalet: Birleşik Amerikada 25,5 milyon kişi (bütün nüfusun %'o 12,5'i), ilkel bir hayat sürbilmek için bile yardıma muhtaçtır. Birleşik Amerika, İngiltere, Fransa, İtalya, Japonya ve diğer kapitalist memleketlerde muazzam «sefalet bölgeleri» vardır.

İşsizlik:

*Gelişmiş kapitalist memleketlerde
1969-1973 yıllarında resmen kayıtlı işsizler
(bin kişi olarak)*

Yıl	Bütün gelişmiş kapitalist ülkelerde (milyon kişi)	ABD	Büyük Biri-tanya	FAC	Fransa	İtalya	Japon-ya	Kanada
1969	6,5	2.831	566	179	223	663	512	382
1970	7,9	4.088	602	149	262	616	491	495
1971	10,0	4.993	776	185	337	613	547	552
1972	10,5	4.840	855	247	380	701	584	562
1973 ¹	11,0	4.435	720	408	423	818	543	561

¹ En yüksek aylık göstergeler. Henüz kesinleşmemiş veriler.

1973 yılı sonuna doğru bunalımın derinleşmesi ve ekonomik eylemde görülen düşüş, işsizliğin daha büyük bir hızla artmasına yol açtı. 1974 Şubatı öncesinde, Birleşik Amerikada 5 milyon, Ortak Pazar üyesi dokuz ülkede de toplam 4 milyon kadar işsiz vardı.

Sömürünün şiddetlenmesi:

Emperyalist devletlerde, günden güne daha kaba sömürü biçimlerine, emekçilerin gündeliklerini ve yaşama düzeylerini dolaylı veya dolaysız düşürme metotlarına başvurulduğu görülüyor. Örneğin, 1947'den 1972'ye kadar, ABD işleme (yapım) sanayiinde emek verimliliği % 170, bu sanayiın çıkardığı ürünlerin perakende fiyatları da % 87 arttı; aynı halk ekonomisi kolunda çalışan işçilerin ücretleri ise ancak % 47 artış gösterdi. Bu verilere dayanarak, Amerikan ekonomisti V. Perlo, bugün, bir işçinin, 1947 yılına kıyasla, aynı hacimde ürün üretimi için yaklaşık olarak iki defa daha az ücret aldığını, buna karşılık fabrikatörün % 84 oranında daha fazla kazanç sağladığını hesaplıyor.

İşgünü, çoğu kapitalist memleketlerde, süresi bakımından, kanunla belirlenen ve toplu sözleşmelerle saptanan normu aşıyor. Örneğin, Fransa ve FAC'da bu fazlalık sırasıyla haftada 4 ve 3 saattir.

Vergiler emekçiler için günden güne daha da ağırlaşan bir yük oluyor. Örneğin, Birleşik Amerika'da yalnız 1972 yılında mahalli vergiler % 12, federal vergiler ise % 18 artmıştır (federal vergilerin hemen hemen % 70'i işçilerin sırtına yüklenmektedir). Sıradan Amerikalıların aylık kazancı içinde vergilerin payı ortalama % 30'u buluyor. FAC'de bütün vergilerin % 80'i emekçilere düşüyor.

Çocuk emeğinden kapitalist memleketlerde geniş ölçüde yararlanılıyor. Cenevre'deki Uluslararası Çalışma Bürosu'nun verilerine göre, kapitalist memleketlerde 43 milyon çocuk çalışıyor.

Kadınlar, erkeklere eşit emeğe karşılık oransal olarak daha az ücret alıyorlar. Büyük Britanya'da bu oran % 41, Belçika'da % 32, İtalya'da % 25, Fransa'da % 23, FAC'de % 30'dur.

Göçmen işçiler korkunç bir sömürü öbeği haline getirilmişlerdir. Batı Avrupada 10 milyon kadar yabancı işçi çalışıyor. Bunlar, çoğu karton ve lamarinadan çatıştırılmış baraka ve kulübelere, gecekondulardan oluşan konum yerlerinde barınıyorlar. FAC, Fransa, Belçika şehirlerinde böylece gerçek getto'lar (gecekondulu mahalleleri) meydana gelmiş bulunuyor. Göçmen işçiler en düşük ücretle çalıştırılıyor. Netekim, Fransada birçok göçmen işçi, Genel Emek Konfederasyonu'nun istediği asgari ücretin çok daha altında ücretle çalışıyor.

Göçmenlerin işgücüyle ticaret, artık çok gelirli bir kazanç kapısıdır. Yalnız FAC'de hemen hemen 2.500 kişi bu işgücü ticaretiyle uğraşmaktadır. Bunların en beceriklileri günde 50 bin mark kadar kazanç sağlamaktadırlar.

Fiyat artışları:

Birleşik Amerikada, son beş yıldır, perakende fiyatları daha önceki 15 yıldaki kadar artış gösterdi ve hayat % 26 oranında pahalılaştı. En-

flâsyon milyonlarca Amerikalının sofrasından gıdasını «çalıyor». 1973 yılının ilk yarısında et fiyatları % 41 oranında yükseldi ve insan başına et tüketimi % 12 azaldı.

İngilterede, muhafazakârlar, bundan dört yıl önce iktidara gelirken, halka «daha iyi gelecek» vaadediyorlardı. Ama onların iktidarı boyunca, yiyecek maddeleri fiyatları, somut olarak et % 52, balık % 62, süt, peynir ve meyva % 40 oranında arttı.

Enflasyon hızı son zamanlarda özellikle arttı. 1973 yılında fiyat yükselişleri eşi görülmedik bir düzeye ulaştı: Yunanistanda % 30,6, İzlanda'da % 28,4, Portekiz'de % 20,1, Japonya'da % 19,1, İspanyada % 14,3, İngilterede % 10,5, ABD, Fransa ve FAC'de yaklaşık olarak % 9.

Kapitalist memleketlerin başvurdukları devlet eliyle düzenleme tedbirleri, istenilen sonucu vermiyor. Fiyatlardaki kararsızlık ve artış, tekellerin önünde geniş ölçüde kolay kazanç olanakları açıyor.

Konut sıkıntısı:

Yapıcılık endüstrisi hızla gelişmekte olsa da, kapitalist memleketlerde halkın büyük yığınları, gerekli ilkel koşullardan yoksun evlerde oturmaktadır ve çoğunun da genellikle evi yoktur.

Durum, kapitalist topluma özgü ev dağılımı oransızlığı yüzünden daha da kötüleşiyor. Fransada, Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü'nün verilerine göre, 8–10 odalı, hattâ 16 ve daha çok odalı büyük evlerde (tüm memleket konut fonunun % 12'si), genellikle 1–5 kişiden oluşan aileler oturuyor. Öte yandan, sayısı 300 bini bulan tek odalı evlerde 4–5 nüfuslu aileler; bu tür evlerin 92 bin kadarında 6–10'ar kişi; ikişer odalı 178 bin evde 6–7 nüfuslu aileler, bu tür evlerin 75 bin kadarında da 8–16 kişiden oluşan aileler barınıyorlar.

Çoğu kapitalist memleketlerde, ev kirası emekçilerin aylık kazancının % 30–40 kadarını yutuyor ve durmadan da yükseliyor. İkinci Dünya Harbi yıllarında ve harpten sonraki ilk yıllarda yürürlükte olan kira artırımını sınırlayıcı kanunlar, şimdi çoğu kapitalist memleketlerde yürürlükten kaldırılmış bulunuyor. Son yıllarda, Batı Avrupa ülkelerinde ev kiralari % 10–12 oranında yükseldi.

Güzel ve uygun bir ev edinmeyi düşleyip gerçekleştirebilenlerin çevresi gitgide daralıyor. Son yıllarda nice yapıların ve evlerin boş kaldığı görülüyor. Örneğin, İtalyada 7 milyon 400 bin kadar oda boş duruyor. Yalnız Roma'da yeni yapılmış 80 binden fazla ev, gücü yetebilecek kiracı bekliyor.

Fazla kazanç hırısı emekçileri sakatlıyor ve öldürüyor:

Emperyalizm emekçilerin sağlığına zerrece özen göstermiyor. Çalışma hızı ve şiddetinin durmadan artırılması, bundan ileri gelen sinir gerilimi

ve fiziksel zorlama, işverenlerin çalışma güvenliği tekniğine aldırış etmeyişleri iş kazalarının durmadan artmasına yol açıyor. Netekim, Birleşik Amerikada, sanayi işletmelerinde her gün iş kazaları yüzünden 55 kişi ölüyor ve 8.500 kişi de yaralanıyor. FAC'de ortalama olarak her 13 saniyede bir iş kazası oluyor, her 3 dakikada bir işçi çalışma yeteneğini tamamen yitirerek sakat kalıyor ve her 2 saatte ölüme sonuçlanan bir iş kazası kaydediliyor.

*Emperyalizmi, ekonomik, sosyal ve politik
problemleri mütemadiyen yeniden üretmekle suçluyoruz*

Kapitalist dünyada, emperyalistlerin çıkarına uygun olan şeyler, emekçilerin hayati menfaatlerine aykırı düşüyor.

Şehirler ve köyler, yollar ve konutlar imara, bayındırlık yatırımlarına muhtaç olduğu halde, muazzam toplumsal olanaklar sömürücülerin yararı ve mutluluğu için harcanıyor.

Fiyatları yüksek tutabilmek üzere, kahve ve tereyağı, meyva ve sebze yokediliyor, öte yanda milyonlarca insan beslenme yetersizliği çekiyor.

Kimileri, bir dakika içinde, başkalarının bütün bir ömür boyunca kazanamayacakları kadar harcıyorlar. Zenginlerin köpeklerini bile lüks içinde ve yüksek kalorili özel mancayla besledikleri kapitalist toplumda, nice insan daha doğuştan itibaren yoksulluğa hükümleniyor. Bankalar saray gibi yapılarda çalıştığı halde, okullar kulübe ve barakalara sıkıştırılıyor.

Devam etmekte olan sermaye yoğunlaşma ve merkezleşmesi süreci, uluslararası tekeli birliklerin, kendi ekonomik güçlerine dayanarak, devlet politikası üzerinde gitgide daha etkili olmalarına yol açıyor. Bir «General Motors»un tedavülü, örneğin İsviçre'nin gayrisafi ulusal gelirini geçiyor; bu bakımdan bir «Standard Oil» Danimarkayı, «Ford» da Norveç'i aşıyorlar. Çokuluslu tekellerin kolayca paraya çevrilebilir edinim ve olanakları 268 milyar doları bulmakta olup, bütün gelişmiş kapitalist memleketler merkez bankalarının döviz rezervleri toplamını iki kat aşıyor. Batı Alman «Der Spigel» dergisinin belirttiği gibi, «bu endüstri devleri bütün kıtalarda üretim yapıyor, yüzbinlerce işçiye kumanda ediyor, şu veya bu hükümeti iktidardan uzaklaştırıyor ve nice memleketler arasına nifak tohumları ekiyorlar.»

Emperyalizm bir kötü tabiatlı tümör toplumun sırtında geliyor ve onu boyuna yıpratıyor, kemiriyor. Tekellerin çıkarlarını savunan devlet, bu sistemin giderek derinleşen genel bunalımıyla, emekçi yığınlarına mutsuzluk getiren bunalım olgularının yaygınlaşma ve örgütlenmesiyle başa çıkamıyor.

Döviz bunalımı:

1967 yılı sonunda ve 1968'in başındaki altın humması ve sterlinin devalüasyonu ve bundan sonra da diğer otuz kadar kapitalist ülkenin paralarının devalüasyonu, döviz bunalımında şimdiki aşamanın başlangıcı oldu. Bu bunalımın 1971 ve 1973 yıllarındaki en güçlü iki tepreşmesi, doların devalüasyonu ile sonuçlandı.

1960 yıllarında bir ons altının fiyatı 35 dolar iken, 1973 yılının ilk yarısında bir ons için artık 100 dolar ve hattâ daha fazlası ödeniyordu. Spekülâtif çabaların tepreşme anlarında altın fiyatı 175 dolara kadar çıkıyor ve hattâ da aşıyordu.

Bunalım, kapitalizmin dünya döviz-para sistemini bozdu. Amerikan emperyalizminin global dünya jandarmalığı politikasının ve saldırgan askeri-politik programların gerektirdiği büyük harcamaların artık kapitalist dünyanın en zengin memleketinin bile kesesine göre olmadığı anlaşıldı.

Kapitalist ülkelerden çoğunun dövizleri kesin (değişmez) borsa değerlerini yitirdi.

Gelişmiş kapitalist memleketlerin durmadan büyüyen ödeme dengesi açıkları, döviz-finance sistemindeki bunalıma tanıklık ediyor. Ekonomi uzmanlarının hesaplarına göre, 1974 yılında, bu açık çok büyük ölçülere varacak, Japonyada 6,5 milyar, İngilterede 5 milyar, Fransa ve İtalya'da 3,5 milyar, FAC'de 2,5 milyar doları bulacaktır.

Amerikan dolarının devalüasyonu öteki kapitalist memleketlere pahalıya mal oldu. Doların resmi değerinin % 8,57 oranında düşürüldüğü birinci devalüasyon, bu memleketlere yalnız iki ay içinde 2 milyar dolara mal olmuşken, doların % 10 oranında düşürüldüğü ikinci devalüasyon çok daha pahalıya mal oldu. Meselâ, FAC federal bankası yönetim kurulu, ABD para biriminin devalüasyonu dolayısıyla Batı Almanyanın uğradığı zararın 7,2 milyar markı geçtiğini bildirdi.

Döviz sarsıntıları az gelişmiş memleketlerin ekonomileri üzerinde de olumsuz etkiler yaptı. UNCTAD verilerine göre, bu memleketler, yalnızca 1971'deki birinci dolar devalüasyonundan sonra 1,6 milyar dolar kadar zarar gördüler.

Ekolojik bunalım:

Kapitalist üretim tarzı ve azami kâr rekabeti, kaçınılmaz olarak, doğal çevrenin kirlenmesi ve tahrip olması sonucunu doğuruyor.

Su. BMT hesaplarına göre, okyanuslara, her yıl 10 milyon ton petrol ve 5 bin ton kadar da civa dökülüyor. Kapitalist dünyada bozuk nitelikte su kullanımı yüzünden yılda yarım milyon kadar insan dizanteri, tifo, kolera ve benzeri hastalıklara tutuluyor.

Hava. Yalnız İsveç sanayii her yıl atmosfere 200 bin tondan fazla toz ve 400 bin ton kadar da kükürt bioksidi püskürüyor.

Doğal çevre zehirlenmesinin başlıca suçluları kapitalist tekellerdir. Örneğin, ABD hava kesimindeki zehirlenmenin $\frac{1}{100}$ 35'i «General Motors» korporasyonunun üretimine düşüyor. Bu korporasyon, doğal çevreyi korruma tedbirleri için, gayrisafi üretimin toplam değerinin sadece $\frac{1}{100}$ 0,06'sını harcıyor.

Radyasyon. İnsanlığın hayatı için en büyük tehlike radyasyondan geliyor. Meselâ, Kolumbiya (ABD) ırmağınca akan radyoaktif döküntüler, burada plankton ⁽²⁾ radyoaktivitesinin normal düzeyinin iki bin defa, balığın radyoaktivitesinin normal düzeyinin ise 15 bin defa artmasına sebep olmuştur.

Emperyalizm ulusal ve dünya çapında hayatı garantileme sistemini bozmanın sorumluluğunu taşımaktadır.

Enerji bunalımı:

Kapitalist dünyanın petrol ve gaz sanayiinde uluslararası petrol karteli egemendir. Bu kartel, kapitalist memleketlerde ve gelişme halindeki memleketlerde üretilen petrolün $\frac{1}{100}$ 63'ünü, gazın da $\frac{1}{100}$ 80'ini sağlayan en büyük 7 tekelin birleşimidir. Tekeller, kendi memleketlerinde kaynaklar bulup işletme harcamalarına katlanmaktansa, ucuz fiyatla ithal ettikleri petrolden aşırı kazançlar yığmayı yeğ tutarlar. Örneğin, Amerikan petrol tekelleri, başta kapitalist dünyanın en büyük sanayi korporasyonu «Exxon» olmak üzere, 1950–72 yıllarında, yabancı ülkelerde petrol çıkarımını 100 milyon tondan 850 milyon tona yükselttiler ve buralarda, kendi memleketlerinde çıkarılanın 1,6 misli daha çok petrol çıkarmaya başladılar. Bugün, tekeller, petrol ürünlerinin fiyatlarını her suretle artırıyor ve bazan bu maksatla yapma bir «enerji açlığı» da yaratıyorlar. Fransız komünistlerinin gazetesi «l'Humanite», ünlü «yedi kızkardeş»in (en büyük yedi tekelin), 1973 yılı üçüncü üç ayında, 1972'nin aynı dönemine kıyasla, sağladıkları gelir artışının bir cetvelini yayımladı. Buna göre, sözü geçen yedi korporasyondan «Exxon»un kazançları $\frac{1}{100}$ 80,9, «Gulf»ın kazançları $\frac{1}{100}$ 56, «Standard oil of California»nın kazançları $\frac{1}{100}$ 50,6, «Mobil»in kazançları $\frac{1}{100}$ 58,5, «Texaco»nun kazançları $\frac{1}{100}$ 47,2, «British petroleum»un kazançları $\frac{1}{100}$ 285, «Royal Dutch-Shell»in kazançları da $\frac{1}{100}$ 275 oranında arttı.

Enerji bunalımı, emperyalist memleketlerde sosyal çelişkileri keskinleştiriyor, üretimin azaltılmasına ve yığınla işçi çıkarmalara yol açıyor. Netekim, 1974 yılının ilk iki ayı içinde, «General Motors» korporasyonu, kendi işletmelerinde işçilerin beşte birini, yani 113 bin kişiyi işten çıkarılmış bulunuyor.

(2) Sularda bulunan mikroskopluk yaratıklar topluluğu.

Hasta toplum belirtileri:

Âdi suçlar durmadan artıyor. FAC'de son on yıl içinde âdi suçlar iki misli arttı. Her gün 8 bin Amerikalı, hayatlarında ilk defa olarak, hapisaneyi boyluyor, 1,5 milyon kişi hapislerde bulunuyor. Paris ve dolayında, her saatte, kapı-pencere kırılarak 4 hırsızlık olayı saptanıyor ve her gün 100 kadar ev soyuluyor.

Çocuk suçları sayısında da korkunç bir artış vardır. Örneğin, istatistiklere göre, Londra ve dolayında bütün suçların yarısından çoğu çocuklar ve erginler tarafından işleniyor.

Narkotik tiryakiliği bütün Birleşik Amerikayı kasıp kavuruyor. Bu memlekette, eroin (çok kuvvetli uyuşturucu madde) kullanan narkotik tiryakilerinin sayısı yarım milyonu buluyor. 1973 yılında uyuşturucu madde kaçakçılığı yüzünden yaklaşık olarak 25 bin kişi tutuklandı. Ama aynı yıl içinde, Birleşik Amerikaya, beş milyar sigaraya yetecek kadar marihuan (Meksika kenevirinden çıkarılan bir esrar) ve haşış sokuldu. FAC'de bugün 15–20 yaşındaki yurttaşların % 30–40'ı şu veya bu derecede uyuşturucu madde kullanmaktadır.

Zorlama ve zorbalık çağrısı. Kapitalist dünyada dergi ve kitap sayfaları zorlama çağrısıyla doludur desek yeridir. Sinema ve televizyon ekranları da bu konuda dergi ve kitaplardan geri kalmıyor. Birleşik Amerikada 600 kadar özel sinema sadist sahnelerle dolup taşan filmler gösteriyorlar. Bu ülkede, zorlama ve işkenceleri bütün ayrıntılarıyla yansıtan 20 milyon sayı tutarında dergi ve kitap çıkarılıyor. Amerikan televizyonu her saat ortalama olarak 8 zorlama olayı gösteriyor. FAC televizyon programları üzerinde yapılan bir inceleme, seyircinin bir hafta içinde 416 suç sahnesi seyrettiğini, bunlarda 103 öldürme, 52 döğüş, 27 silâhlı çarpışma, 7 banka soygunu, 8 yakıp yıkma, 8 idam, 18 insan kaçırma, 27 silâhla tehdit ve 16 hırsızlık olayına tanık olduğunu göstermektedir.

Güvensizlik artıyor:

Kapitalist dünyanın karakteristik çizgilerinden biri de, halk yığınlarında, emperyalizmin detletsel ve toplumsal kurumlarına güvensizliğin artmasıdır.

Fransada, bu konuda bir ankete katılanların % 52'si, verdikleri cevaplarda, şimdiki hükümetin memleketi mali ve ekonomik güçlüklerden kurtarabilecek durumda olmadığını düşündüklerini söylemişlerdir.

Geniş halk yığınları, emperyalist hükümetlere karşı, devlet adamlarına karşı güvenç beslemediklerini belirtiyorlar. Amerikada, bir ankete verdikleri cevaplarda, sıradan Amerikalıların % 70'i, «politikacıların satılmışlığı»nın gerçek bir ulusal problem olduğunu söylemiş, % 61'i de «hükümetin problemleri çözme aczi»nin ciddi bir endişe konusu olduğunu dü-

şündüklerini belirtmişlerdir. Amerikalılar, hele son zamanlarda büyük tartışmalara yol açan «Vatergeyt skandalı»ndan sonra, böyle düşünmekte yerden göğe haklıdır. ABD Adalet Bakanlığının verilerine göre, yalnız 1973 yılı içinde, ABD Başkan Yardımcısı, Bakanlar Kurulunun iki üyesi, Temsilciler Meclisi üyelerinden üçü, bir senatör, bir federal yargıç, eyalet idarelerinden 50'den fazla yüksek memur adalet makamları tarafından sorguya çekilmişlerdir ve hepsinin de suçları sabit olmuştur.

*Emperyalizmi azgelişmiş ülkeler halklarına karşı
suç işlemekle itham ediyoruz*

BMT Genel Kurulu 1960 yılında 9 çekimser oya karşı 89 oyla aldığı şu kararı ilân etti: «Sömürgeciliğe bütün biçimleri ve belirtileriyle bir an önce ve kayıtsız şartsız son verilmelidir.»

Ne var ki, sömürgeciliğin korkunç kalıtı bugün de nice azgelişmiş memleketler halklarını tehdit etmektedir.

Emperyalist devletler, bugün de, daha nice ve kurnaz yeni-sömürgecilik metotlarıyla, Asya, Afrika ve Lâtin Amerika halklarını soymaya devam ediyorlar.

Ve bugün 35 milyon kişi hâlâ sömürge esareti altında bulunuyor.

Açlık ve ölüm

Günümüzde en yüksek ölüm oranı (bin kişiden 100'ü) bazı Asya ve Afrika devletlerinde görülmüyor.

Ortalama ömür Paraguay'da 50, Bolivya'da 45, Brezilya'da 40 ve Haiti'-de 32 yıl kadardır.

Dünyada gıda yetersizliği ve yıprama yüzünden her gün 80 bin kişi ölüyor. Afrikada doğan bütün çocukların üçte biri beş yaşını doldurmadan ölüyor. Brezilyada, çocukların $\frac{1}{10}$ 40'ı (8 milyon) açlık yüzünden beyinde aksak çalışma hastalıkları çekiyorlar. Arjantin'de altı yaşından küçük 30 bin çocuk, Kolumbiyada 90 bin çocuk her yıl açlık ve dermansızlık yüzünden ölüp gidiyorlar.

Babadan oğula cahillik:

Dünyada okuma-yazma bilmeyenlerin $\frac{1}{10}$ 97'si (756 milyon kişi) eski sömürge ve bağımlı ülkelerdedir.

Afrikada öyle devletler vardır ki, halkın ancak $\frac{1}{10}$ 2-5'i okuma-yazma bilir. Suudi Arabistanda her 10 çocuğun 9'u, İranda her 10 çocuğun 5'i

okula gitmiyor. Amerika Devletleri Örgütü'nün resmi verilerine göre, 300 bin dersliğin yetersizliği yüzünden, Lâtin Amerikada 14 milyon çocuk ilköğrenimi görmekten bile yoksundur. Haiti'de halkın % 90'ı okuma-yazma bilmez. Brezilyada 1.400 çocuğun ancak 1.000'i birinci sınıfta öğrenime başlıyor, bunun 396'sı ikinci sınıfa geçebiliyor, bunlardan yalnız 169'u dördüncü sınıfı bitiriyor, 20'si orta öğrenimini tamamlayabiliyor ve yalnız bir tanesi üniversite öğrenimi yapabiliyor. Kolumbiyada her 1.000 öğrencinin ancak 8'i öğrenimini bitirebiliyor.

Sonrasız eşitsizlik:

Sosyalist olmayan dünyada yaşayanların % 72'sini oluşturan az gelişmiş memleketler dünya sanayi üretiminin ancak % 12'sini veriyorlar. Bu memleketlerin durmadan sömürülüp soyulması, insan başına düşen gelir düzeyleri arasındaki uçurumu daha da derinleştiriyor. Örneğin, 1.850 yılında Avrupa ve Birleşik Amerikada insan başına düşen ulusal gelir payı yılda (1960 fiyatlarıyla) 145 dolar, bunların dışındaki memleketlerde ise 80 dolar kadardı. 1970 yılında bu miktar gelişmiş kapitalist memleketlerde 2.970 dolara çıktığı halde, ezilmiş memleketlerde 225 dolar düzeyinde kalmıştır.

Amerikan uzmanlarından H. Khan ve A. Wiener'in hesaplarına göre, insan başına düşen ulusal gelir payı düzeyinin gelişmesinde sözgelşi Birleşik Amerikanın 1965 yılı düzeyine ulaşabilmek üzere, şimdiki gelişme hızıyla Endonezyaya yaklaşık olarak 600 yıl, Kolumbiyaya en az 350 yıl, Nijeryaya da en az 300 yıl gereklidir.

*Emperyalizmi, muazzam insan ve maddi kaynakları yutan
ve insanlığı bir nükleer harple tehdit eden
silahlânma yarışını sürdürmekle itham ediyoruz*

Askerî-sanayi kompleksi emperyalizmin bir ürünüdür. Bu, militaristlerin, silâh fabrikatörlerinin ve hükümet içindeki saldırgan çevrelerin kötücül plânlarını simgeleştiriyor. Askerî cihazın durmadan genişleyip büyümesi, bu çevrelerin olumsuz çabalarının somut belirtisidir.

Bugün 50 milyon kişi, yani Büyük Britanya ve Federal Almanyanın aktif nüfusundan fazla insan, dolaylı veya dolaysız olarak askerî hedeflerle bağlı işlerde çalışıyor. Sermaye dünyasındaki bütün bilim adamı ve mühendislerinin en az dörtte biri askerî alanlarda görev alıyor. Askerî araştırmalar ve işleme hazırlıkları 25 milyar dolara maloluyor. Oysa dünyada tıbbi araştırma harcamaları 4 milyar doları da bulmuyor.

Askerî tekniğin gelişmesiyle birlikte maliyeti de alabildiğine artıyor. İkinci Dünya Harbi sırasında bir denizaltı 4,7 milyon dolar ederken, 1968

modeli bir denizaltı 200 milyon dolara çıktı, en yeni Amerikan denizaltısı «Trident» ise 1 milyar dolara mal oldu. Böylece 25 denizaltı yapılabilmesi için, sözcüğü Fransa devlet bütçesinin yarısı kadar ödenek gerekecektir.

Yıkım araçları ve donatımı yedekleri o kadar büyüktür ki, bugün, yer-yüzünde insan başına yaklaşık olarak 15–30 ton patlayıcı madde düşmektedir. Bir başka deyişle, her 1.000 kişiye, ortalama olarak, örneğin Hiroşima'ya atılan ve bilindiği üzere 140 binden fazla insanın ölümüne ve yaralanmasına sebep olan bombanın gücüyle eşdeğerde patlama gücü isabet etmektedir.

Silâhlanma yarışı, her şeyden önce, emperyalist tekellerin çıkarıdır; bu muazzam insan ve maddi kaynakların israfından yalnız tekeller kazançlı çıkmaktadır.

En çok askerleştirilmiş devlet:

Birleşik Amerika iki dünya harbinde askeri amaçlarla 281,4 milyar dolar; son beş yıl içinde ise 400 milyar dolar harcadı.

1974–75 mali yılında, Birleşik Amerika, askeri ihtiyaçlar için 87,7 milyar dolar harcamayı plânlaştırdı. Bu, memleketin tüm 198 yıllık tarihinin en büyük askeri bütçesidir. Bu ödenek, memlekette Amerikan vergi yükümlüsünün ödediği her doların 30 sentini yutacak demektir.

Birleşik Amerika, ordusunun bir çeyreğini, yani 561 bin kişiyi yurt dışında tutuyor. 1920 yıllarında yalnız üç yabancı ülkede Amerikan askeri birliği bulunduğu biliniyor. İkinci Dünya Harbi sırasında ise 39 ülkede, 1970 yılları başında da 64 ülkede Amerikan askeri vardır. Vaşington, yabancı topraklarda 450'den fazla büyük askeri üsse sahip bulunmaktadır.

Militaristlerin bağlaşması

NATO birleşik silâhlı kuvvetleri bileşimi 1 milyondan fazla kişiden oluşuyor. Londra Stratejik Araştırmalar Enstitüsü'nün verilerine göre, Kuzey ve Orta Avrupada NATO'nun 5.500 tank ve 2.166 uçakla donatımlı 26 tümeni; Güney Avrupada da 2.100 tank ve 980 uçakla donatımlı 34 tümeni vardır. NATO sistemi içinde 200 uçak alanı, 6.300 mil yakıt iletimi boru hattı, 27.300 mil kadar da yer komünikasyonu hizmettedir. Amerikan komutanlığı, Batı Avrupada 7.200 atom başlığını kontrolü altında tutmaktadır.

NATO üyesi ülkeler, bu paktın 25 yılı boyunca, askeri amaçlarla 1 trilyon 700 milyar dolardan fazla para harcamışlardır. Bu kadar parayla, Mısır Arap Cumhuriyeti'ndeki Assuan hidroenerji kompleksi gibi iki bin dev enerji santrali kurulabilir ve bunların üreteceği elektrik şimdiki dünya üretim düzeyini üç defa aşabilirdi.

*Emperyalizmi, açtığı harplerden ve hürriyete susamış
halklara karşı işlediği kanlı cinayetlerden dolayı suçluyoruz*

Emperyalizm, XX. yüzyılda, insanlığa, daha önceki yüzyıllar boyunca gördüğünden daha fazla ölüm ve yıkım getirdi.

Son iki dünya savaşında 60 milyondan fazla insan öldü, 110 milyon kişi de yaralandı veya sakat kaldı. Emperyalizm, insanlığı üçüncü bir dünya savaşı tehlikesiyle karşı karşıya getirdi ve onu bundan ötürü gayet yıpratıcı bir hazırlığa girişmek zorunda bıraktı.

İkinci Dünya Harbinden sonra, emperyalistler, dünyanın çeşitli kesimlerinde otuzdan fazla harp açtılar ve yüzlerce silâhlı aksiyonda bulundular. Son beş yılda, emperyalizm, aşağıda gösterildiği üzere harp hareketine devam etti:

ABD, Viyetnam Demokratik Cumhuriyetine karşı, 1965 yılından 1973'e kadar.

ABD, Güney Viyetnam halkına karşı, 1960 yılından 1973'e kadar.

ABD, Laos halkına karşı, 1954 yılından 1973'e kadar.

ABD, Kamboçya halkına karşı, 1970'ten günümüze kadar.

İsrail, Arap memleketlerine karşı, 1956'dan günümüze kadar.

Portekiz, Angola'ya karşı, 1961'den günümüze kadar.

Portekiz, Gine-Bisau'ya karşı, 1962'den şimdiye kadar.

Portekiz, Mozambik'e karşı, 1964'ten günümüze kadar.

Emperyalizm genç bağımsız devletler arasında düşmanlık tohumları saçarak bunları birbirine düşürmeye çalışmakta, toprak anlaşmazlıkları yaratmakta ve körüklemekte, kabile ve soy çatışmalarını alevlendirmektedir.

Portekiz sömürgecilerinin canavarlıkları:

1972 yılında, BM Genel Kurulu, Portekiz'in, Gine-Bisau, Mozambik ve Angola ulusal kurtuluş hareketleriyle, bu memleketlere bağımsızlık haklarını tanımak üzere görüşmelere başlamasını ısrarla isteyen bir karar aldı. Aynı yıl içinde, 16 Aralık günü, Mozambik'te Viriyamu bucağına varan Portekiz silâhlı kuvvetleri, burada bütün sivil ahaliyi (400 kişiden fazla) kırdılar. Gözü dönük sömürge askerleri nice kadınların karınlarını deştiler, kesik başları meydanlarda sopalara geçirdiler. Portekiz sömürgecileri, Angola'da ve Gine-Bisau Cumhuriyeti'nde de buna benzer cinayetler işlediler.

1971 yılı başından 1973 Haziranına kadar, Portekiz askerleri, Mozambik Kurtuluş Cephesi çete birliklerine karşı 10 bin çıkış hareketi örgütledi.

diler. Gine-Bisau Cumhuriyeti'nin küçük bir kesiminde hâlâ tutunan bu sömürgeciler (1974 Mayısına kadar), kurtuluşları uğrunda savaşanları sindirmek ve cezalandırmak üzere aralıksız çıkışlar yaptılar.

Zorbalık rejimlerinin desteklenmesi:

Emperyalizm, halkların ulusal bağımsızlık ve sosyal adalet uğrunda mücadelelerini boğmaya çalışan bütün gerici rejimleri destekliyor.

ABD'nin *Paraguay'a* askeri ve ekonomik «yardım»ı yılda 12 milyon doları aşiyor. Bu memlekette artık yirmi yıldır sıkıyönetim uygulanıyor. ABD'nin her yıl *Haiti'*ye verdiği 11 milyon dolar, bu memleketin yıllık bütçesinin üçte biri kadardır. Cezaevleri eskisi gibi dikta rejiminin kurbanlarıyla doludur. *Guatemala'nın* «yardım» olarak ABD'den aldığı 4 milyon doların yarısı baskı cihazının giderlerine ayrılıyor. Son iki yıl içinde 2 binden fazla savaşçı demokrat öldürüldü. *Kolumbiya* artık 25 yıldır (pek az kesintilerle) bir kuşatma çemberi içinde bulunuyor. 1970 yılında yalnız Kolumbiya polislerinin harcamaları için ABD 8 milyon dolar ayırdı. *Brezilya* gericiliğinin canavarlıkları, Birleşik Amerikanın yılda 80 milyon dolar kadar «yardım»da bulunmasına engel olmuyor. *Bolivya'da* 1974 yılı başından beri, yurttaşların en küçük bir kuşkuyla tutuklanmasına olanak veren bir sıkıyönetim kanunu yürürlüğe konulmuş bulunuyor. ABD bu memlekete yılda 42,6 milyon dolarla «yardım» ediyor. Çeyrek yüzyıldan beri ABD kuklası cumhurbaşkanlarının yönetimi altında olan ve yakın geçmişte ölüm cezasını da yürürlüğe koyan *Filipinler*, ABD'den ekonomik ve askeri «yardım» olarak yılda 100 milyon dolar alıyor. Birleşik Amerika, toplama kamplarında 50 binden fazla siyasi tutuklu ve hükümlünün çürümekte olduğu *Endonesya'ya* da yılda 250 milyon dolar veriyor. Vaşington, 200 bin yurtseverin zindanlara atılmış olduğu *Güney Viyetnam*, *Kamboçya* gerici rejimlerine ve diğer benzerlerine daimi olarak silâh, yiyecek ve para «yardım»ında bulunuyor.

Kuzey İrlanda'da bunalım:

Ulster gericiliği ile İngiliz askerlerinin kasıp kavurdıkları Kuzey İrlanda'da, terör ve zulüm, sokaklarda ve meydanlarda bomba patlamaları günlük olaylar haline gelmiş bulunuyor. Burada 30 bin kadar İngiliz askeri vardır. 1969 yılında merkez dışındaki illerde öldürülenlerin sayısı 1.000 kişiyi, yaralıları da birkaç bir kişiyi buluyor. Yüzlerce siyasi tutuklu zindanlarda çürüyor. Belfast ve Derri'de son yıllarda yalnız katolik mahallelerinden 60 binden fazla insan başka yerlere göçetmiş bulunuyor.

Şili faciası:

Emperyalizm, Şili'de yasal Halk Birliği Bloku hükümetini devirmek için elinden gelen her şeyi yaptı ve faşist cuntanın iktidarı ele geçirmesine yardım etti. Şili, Halk Birliği hükümetinin iktidara geldiği andan itibaren,

Birleşik Amerikanın ve Batı Avrupa devletlerinin örgütledikleri bir mali-ekonomik ablukanın öbeği oldu. Memleket, Halk Birliği Blokunun işbaşına gelmesinden önce uluslararası emperyalist örgütlerden almakta olduğu kredilerden birdenbire yoksun edildi. Öte yandan, özel Amerikan bankaları da 220 milyon dolar tutarındaki kısa vadeli kredileri kestiler. Şili bakırının ihracına konulan ambargo, memleketin gelirlerinin kesinlikle azalmasına sebep oldu. Amerikan tekelleri, örneğin «International Telephone and Telegraph», Halk Birliği Blokunu iktidardan uzaklaştırma plânlarının hazırlanmasına doğrudan doğruya katılarak, bu yolda harıl harıl çalışmaya koyuldular. 1973 Eylülünün 11'inde faşist darbe yapıldığı saatlerde, Amerikan harp gemileri Şili kıyıları açıklarında dolaşıp duruyorlardı.

Emperyalistler, şimdi, dünya kamuoyuna meydan okurcasına, cuntaya açıktan açığa yardımda bulunuyorlar. İlk yardım, 760 milyon dolara varan borcun büyük bölümünün 1977 yılına kadar ertelenmesi oldu. Bundan başka, Uluslararası Para Fonu, Şili faşistlerine 90 milyon dolar kredi vaadetti.

Şili «goriller»inin teröründen hemen hemen zarar görmedik aile kalmadı. Tüm memleket bir büyük toplama kampına döndürüldü. Bütün ilerici partiler, örgütler, gazeteler kapatıldı. Sendikal, politik her türlü seçim, bu arada üniversitelerdeki seçimler de yasak edildi.

Memleketin tarihinde ilk defa olarak Kongre de dağıtıldı. Çeşitli işyerlerinden 250 bin emekçi işten çıkarıldı. Üniversitelerden 25 bin öğrenci uzaklaştırıldı. Hayat pahalılığı bütün rekorları kırdı; en geniş tüketim maddelerinin fiyatları birçok hallerde 18 defa arttı. Yalnız 1973 Ekim ayında hayat $\frac{1}{10}$ 87,9 pahalılaştı.

Şili'de faşist cuntanın cinayetlerini incelemek üzere kurulan Uluslararası Komisyon'un belgelerinde tespit edildiğine göre, darbeciler, yabancı emperyalizmin yardımı ve ABD tekellerinin katılımıyla, halka ve yasal hükümete karşı bir komplo örgütlemiş ve bunu uyguluyarak iktidarı ele geçirmişlerdir. Komisyon, kamuoyunu, hükümetleri ve bütün uluslararası örgütleri, cuntanın insanlığa karşı işlediği cinayetleri suçlamaya ve Şili'nin içişlerine emperyalizmin karışmasını protesto etmeye çağırmaktadır.

Emperyalizmi, faşizme ve nazizme destek olmakla suçluyoruz

İkinci Dünya Harbinin sonunda, halklara, nazizmin ve faşizmin kökünün kesinlikle kazınacağı vaadedilmişti (Yalta Bildirisi ve 1945 Potsdam Anlaşması). Ne var ki, emperyalistler yüzünden İspanya ve Portekiz'de faşist rejimler korundu ve emperyalistler tarafından desteklendi. NATO

süğüleri sayesinde, Yunanistan'da da bir faşist rejim kuruldu. Güney Kore'de ve Güney Viyetnam'da, Brezilya'da, Şili'de ve diğey bazı Lâtin Amerika memleketlerinde emperyalistlerin yarattığı kukla rejimler çoğı kere faşist bir özlük kazanıyorlar.

Faşist rejimler tekellere dayanıyorlar:

Faşizm, canavar saldırgan karakterini bugün de büsbütün ortaya koyuyor. İspanyada hükümetin kontrolü altında olanların dışındaki politik partiler ve sendikalar yasak edildi, bütün demokratik özgürlükler ortadan kaldırıldı. Marselino Kamaço başta olmak üzere, tanınmış 10 sendika önderi toplam olarak 162 yıl hapis cezasına çarptırıldılar. 1972 Martında, Ferrol'da, 3 bin işçinin gösterisine karşı polis tarafından ateş açıldı; bir işçi öldü, birkaç işçi de yaralandı. Bu biricik olay da değildir. Memleketin birçok şehir ve köylerinde boyuna işçi ve üniversiteli öğrenci kanı akıtılıyor. Geçenlerde, Barsilon Askeri Mahkemesi'nin emriyle, üniversite öğrencisi Salvador Puig Antiç, ortaçağı canavarlıktan başka bir şey olmıyan «garote» usulüyle idam edildi.

Portekiz 48 yıl (1974 Mayısına kadar) faşist diktatörlük çizmesi altında kaldı. Bu yıllar boyunca yüzlerce demokrat ve anti-faşist öldürüldü, binlercesine en gaddarca işkenceler yapıldı, yaklaşık olarak 70 bin kişi de tutuklandı. Bütçenin % 44'ünü yutan yıpratıcı sömürge harpleri, geniş yığınlara yoksulluk ve yıkımdan başka bir şey getirmedi. Hemen hemen 1,3 milyon Portekizli yurdu terketmek zorunda kaldı.

Yunanistanda 1973 Kasım ayındaki darbe, sadece rejimin sadist politikasını daha da şiddetlendirdi. Memlekette yığınla tutuklamalar, Hitlerci işgal yıllarını andıran zindanlarda korkunç işkenceler, yurtseverleri kovuşturmalar devam ediyor.

Faşist rejimler, emperyalist tekeller tarafından ekonominin «kolonizasyon»u sayesinde iktidarda tutunabiliyor. İspanyada kimya sanayiinin % 80'i, otomobil sanayiinin % 50'si, kamu hizmetleri ve turizmin de % 50'si yabancı sermayenin elinde bulunuyor.

Portekiz'in kapıları da, yabancı yatırımlara ardına kadar açılmış durumdaydı. En zengin volfram maden ocakları, birinci kalite potasyumlu kil yatakları, Lizbon şehir taşıt örgüsü, kimya sanayiinin büyük kolları, petrol taşıt konsernleri, tekstil, besin ve sellölöz-kâğıt sanayii, sigorta şirketleri, bankalar vb. hâlâ İngiliz kumpanyalarının elindedir. Son yedi yıl içinde Portekizde yabancı sermaye yatırımları toplamı dört defa artmıştı.

Neo-faşizm tehlikesi devam ediyor:

Bugün faşist partiler ve zümreler 60 kadar kapitalist memlekette hüküm sürüyor, uluslararası neo-faşist birlikler meydana getiriliyor.

İtalyada 1972 yılında yapılan parlamento seçimlerinde, neo-faşistler oyların 2,9 milyonunu kazanmaya muvaffak oldular (% 8,7). Neo-faşistlerin parlamentoda 56 milletvekili ve 26 senatörleri var. Seçim kampanyasında neo-faşist partiyi tekeli çevreler finanse ettiler ve bu partiye 5 milyar lira verdiler.

Birleşik Amerikada 2.600 kadar aşırı-sağcı örgüt, Batı Almanyada çekirdeği Milli Demokratik Parti olan 113 neo-faşist örgüt eylem halindedir.

Faşist çıkışlarda bulunan elemanlar başka memleketlerde de zaman zaman başkaldırmaktadırlar.

Emperyalizmi ırkçılığından ötürü suçluyoruz

İkinci Dünya Harbinden sonra, ırk ayırımının her biçimi ve segregasyon ⁽³⁾, BMT'nin kabul ettiği birçok belgelerle suçlanmıştır. Fakat emperyalizm uluslararası hukuk kurallarını çiğnemektedir. Ve bugün, yer-yüzünde, ırk ve deri rengi başkılığı yüzünden milyonlarca insan hâlâ ayırmalı işlem görmekte, kovuşturulmakta, ırk düşmanlığı körüklenmekte, ırk ayırımına dayanan cinayetler işlenmektedir.

Birleşik Amerikada ulusal azınlıkların feci durumu:

ABD'de zenciler ikinci sınıf insan sayılıyor. Zenciler Birleşik Amerika nüfusunun % 12'sinden daha azını teşkil ediyorlar. Ama zenciler bütün yoksulların % 31'i ve hiç okuma-yazma bilmiyenlerin de % 36'sıdır. Meksikalılar, Portorikolular ve Yahudiler gibi diğer ulusal azınlıklar da ayırmalı işlem görmektedirler. Birleşik Amerikada yaşayan 2 milyona yakın Portorikolu arasında ancak 2 bin aile oransal olarak yüksekçe gelirlidir; ne var ki aynı ulusal azınlık içinde 23 bin ailenin geliri de belirli «yoksulluk düzeyi»nin dört kat altındadır.

Yerli halk kırılıyor:

Birleşik Amerikada varlığını sürdürebilen kıvıllı derililerin (1970 sayımına göre 792.730 kişi) yarısı, kıtanın en ıssız ve kıraç kesimlerinde kendilerine ayrılan yerlerde yaşıyorlar. Bu ahali arasında ortalama ömür 46 yıldır ve bu süre memleket ölçüsünde ortalama ömür düzeyinden üçte bir daha düşüktür; çocuk ölümleri, yine ulusal ortalamadan % 50 daha yüksek, veremliler memleketin diğer bölgelerine kıyasla 8 defa, menenjit olayları 20 defa daha fazladır.

(3) Segregasyon: Bir ırk ayırımı türü. Yerli siyah derili ahaliye belirli mahalleler ayırıp, bunların beyazlara ait toplumsal ve kültürel kurumlara ve yerlere yaklaşmalarını yasaklamak, kendilerini hertürlü hareket serbestliğinden, beyazlarla nikahlanmaktan vb. yoksun etmek.

Lâtin Amerikada 30 milyondan fazla kızıl derili, İspanyol ve Portekiz sömürgeciliği zamanında yaşadıkları gibi ömür sürüyorlar. Paraguay'da, beyazlar, Açe kabilesinden olan kızıl derilileri yabani hayvan yerine koyarak avlıyorlar. Bunların yaşlıları öldürülüyor, çocukları da büyük toprak sahiplerine köle olarak satılıyor. Brezilya ve Kolumbiya'da da kızıl derili ahalî insafsızca kırılıyor.

Aparteyd'i destekleyenler:

Güney Afrika Cumhuriyeti'nde (GAC) 14 milyondan fazla Afrikalı her türlü haktan bütbütün yoksundur. Bu ülkede, yerli halkı beyazların yararlardıkları hak ve koşullardan yoksun eden aparteyd politikası uygulanıyor. Burada, Afrikalılar (nüfusun yüzde 70'i) GAC'nde hiç bir hakka sahip olmayan «yabancı eleman», «yabancı göçmen-işçi» sayılıyorlar.

Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ve çeşitli örgütleri, GAC'ndeki ırkçılığa karşı 80 karar almışlardır. Fakat ABD, FAC, İngiltere, Fransa, Japonya ve İsviçre tekelleri, bu memleketin iç pazarına katılımlarını artırmak için aralarında yarışır gibidirler. GAC'nde 292 Amerikan kumpanyası (dolaysız yatırımları 966 milyon dolar kadar) ve ayrıca 500'den fazla İngiliz kumpanyalarının kazançları, başka memleketlerdeki İngiliz tekellerinin kazançlarından % 50 daha fazladır.

Emperyalizmi, sosyalist devletlere karşı baltalama eylemlerinde bulunduğundan ötürü suçluyoruz

Dünyanın ilk sosyalist devletinin kuruluşundan beri, emperyalizm, reel sosyalizmi yoketmek için (14 devletin genç Sovyet Cumhuriyeti'ne karşı silâhlı müdahalesinden tutun da, bugün sosyalist devletlere karşı bir an bile ara verilmeyen kışkırtmalara kadar) elinden gelen her şeyi yapmaktadır.

Sosyalizme karşı harp:

İkinci Dünya Harbinden sonra, emperyalizm, sosyalist devletlere karşı defalarca saldırgan aksiyonlara ve eylemlere girişmiştir. Sosyalist Viyetnama karşı giriştiği kanlı harp emperyalizm için utanç verici bir lekedir.

Birleşik Amerika bu yüzkarası harpte 56 binden fazla asker kaybetti, 300 bin Amerikalı da yaralandı. Vaşington'un Viyetnam saldırısı harcamaları 146 milyar doları bulmaktadır.

Kahraman Viyetnam halkı, sosyalist devletlerin ve bütün ilerici insanlığın desteğiyle, saldırgan düşmanı dize getirebilmiştir.

Fakat, gericilik kuvvetleri, bugün de, Paris Anlaşması hükümlerinden yan çiziyor, sağlam ve sürekli barışın kurulmasına engel oluyorlar. Öyle

ki, ateşkes anlaşmasının imzalanması üzerinden geçen şu bir yıl içinde, ABD, Güney Viyetnam kukla hükümetine 284,7 milyon dolar tutarında silâh (1972 yılındaki silâh yardımından % 75 fazla) vermiş bulunuyor.

İdeolojik baltalamalar:

Sosyalist ülkelere karşı ideolojik kışkırtmalar için, her yıl, ABD 500 milyon dolar, FAC 150 milyon dolar ayırıyor; Büyük Britanya, Fransa, Japonya ve diğer emperyalist devletler de milyonlarca dolar harcıyorlar. Son yirmi yıl içinde yalnız SSCB'ne karşı baltalama yayımları yapan radyoların yayım hacmi 1.500 defa artırıldı.

Birleşik Amerikanın 170 üniversite, kolej ve özel enstitüsünde anti-komünizm kuruluşları vardır. FAC'de de buna benzer yüzden fazla kuruluş bulunduğu bilinmektedir.

Emperyalizm ideolojik baltamala eyleminde yalnız (sözcüleri 13 bini bulan personel ve yılda 250 milyon dolar ödenekle çalışan USIA (Birleşik Amerika Haber Ajansı)'nın yaptığı resmi propagandayla yetinmiyor. En azgın saldırgan propaganda, çoğu zaman, hükümete «bağlı olmayan» örgütler maskesi altında yürütülüyor. Örneğin, ABD Merkez İstihbarat Dairesi tarafından beslenen «Hürriyet» ve «Hür Avrupa» radyo istasyonları bu cümledendirler. Bu radyoların yönetim merkezleri Birleşik Amerikada, ama pratik çalışma istasyonları sosyalist ülkelerin sınırları yakınındadır. Batı Avrupa memleketleri kamuoyu, kendi topraklarında bu gibi tehlikeli uluslararası gerginlik ocakları bulunmasından rahatsızdır ve bunu sık sık protesto etmektedir.

Tarih emperyalizm hakkında hükmünü vermiştir. Bu hükmün yerine getirilmesi halkların kendi işidir.

Ortak bildiri

6 Mayıs'ta TKP ve YKP Merkez Komiteleri delegeleri buluştular. Karşılaşma yürekten, kardeşlik havası içinde geçti. Her iki delegasyon, Türkiye işçi sınıfının, emekçilerinin Amerikan emperyalizminin baskısına ve faşizm tehlikesine karşı, Yunan halkının askersel faşist cunta rejimine, Amerikan egemenliğine karşı çetin, ağır koşullar altında savaştıklarını belirtti. Her iki ülke halkları sömürden, politik bağımlılıktan kurtulmak, Amerikan ve NATO üslerini topraklarından kaldırmak, saldırganlık bloku NATO'dan çıkmak için, demokrasi ve sosyal ilerleme için savaşıyor.

Her iki delegasyon, Türkiye ve Yunanistan işçi sınıflarının, emekçi halklarının sert baskılara, kovuşturmalara baş eğmediklerini, her iki ülkenin gerçek bağımsızlığı ve demokrasi için yerli, yabancı gericiğe karşı direnen bütün güçleri ulusal tek cephede birleştirmek uğrunda öngöl bir savaş yürüttüklerini saptadı. Her iki parti, her iki ülkenin yürüttüğü haklı savaş destekliyor. Her iki parti, üyelerine, yönetici militanlarına ve bütün yurtseverlere, ilericiilere karşı uygulanan yığınsal tutuklamaları, işkenceleri, kesilen cezaları yerer ve hepsinin hemen serbest bırakılmalarını kesinlikle istiyor.

Her iki parti, savaşlarını destekliyen kardeş partilere, Sovyetler Birliğine, sosyalist ülkelere, halklarına, bütün ilerici örgütlere, kişilere içyü-kümlelerini sunar.

TKP delegasyonu, Yunanistan'da anti-demokratik diktatoraya karşı direnişte, işçilerin savaşında önemli bir olay niteliğı taşıyan YKP'nin IX. Kongresi üstüne verilen bilgiyi içtenlikle karşıladı.

Her iki delegasyon, Türkiye'de gerici çevrelerin, Yunanistan'da faşist cuntanın Akdeniz'in Doğusunda, Egedenizi'nde yarattıkları durumu kaygıyla belirtiyor. TKP ve YKP, Kıbrıs'ın kara sularına 6. Amerikan filosunun girmesini yerer ve bu sulardan hemen çekilmesini ister. Her iki parti, emperyalistlerin ve onlara bağılı işbirlikçi Türk-Yunan çevrelerinin Kıbrıs'ın iç işlerine karışmalarına karşıdır. Kıbrıs halkının haklı savaşını kesinlikle destekler. Onlar, Kıbrıs devletinin bağımsızlığından, bölünmezliğinden, toprak bütünlüğünden, Rum ve Türk topluluklarının aralarındaki ilişkileri kardeşçe, barışçıl yollarla düzenlemelerinden yanadır.

Her iki delegasyon, Egedenizi sorununun, her şeyden önce, her iki ülkeyi ve halklarını amansızça ezen, sömüren uluslararası tekellerin kendi aralarındaki çatışmaların, Amerikan emperyalizminin stratejik plânlarının

açığa vurduğunu gösteren bir olay olduğunu belirtir. Onlar, bu durumu bile bile sertleştiriyor. Halkların gözlerini ana sorunlardan başka yana çekmek amacıyla şövenizmi körüklüyorlar. Hem Türkiye'nin militarist, oligarşik kumkuması, hem Yunan faşist cuntası birbirleriyle sıkıydırlar. Bunlar, sosyalist ülkelere, Türk ve Yunan halklarına karşı NATO'nun saldırı planlarını yürütmeye hazırdırlar. Pentagon'un, NATO'nun sürekli tertipledikleri askersel manevralara Türk ve Yunan savaş birliklerinin katılmaları bunu doğruluyor.

Her iki delegasyon, Türk ve Yunan işçi göçü sorununu görüştü. Bu sorunun çözülmesi yolunda, bundan böyle de dayanışma ve eylem birliğinin kuvvetlendirilmesi zorunluğunu belirtti.

TKP ve YKP, Arap ülkeleriyle İsrail arasındaki sorunun, İsrail'in girmiş olduğu bütün Arap topraklarından şartsız çekilmesini öngören Güvenlik Kurulu'nun kararına göre, barışçı yollarla çözülmesini, Filistin halkına yasal haklarının sağlanmasını destekler.

Her iki partinin delegasyonları, Balkan yarım adasının, Akdenizin bir barış bölgesi olması ülküsünü paylaşır. Her iki parti, gerginliğin yumuşamasından, barış ve güvenlikten, Avrupa'da güvenlik ve dayanışmadan, tepe toplantısının çağırılmasından yanadır. Komünist harekette politik ve ideolojik birlik, komünist partiler arasında dayanışmanın güçlenmesi, emperyalizme karşı barış, demokrasi, bağımsızlık ve sosyalizm uğrunda başarılı savaşın ön şartıdır.

6. 5. 1974

TKP Merkez Komitesi Politbüro üyesi İ. Bilen yoldaşın 30 Nisan 1974'te «1 Mayıs» üstüne yaptığı konuşma

Yoldaşlar!

1 Mayıs – işçilerin, emekçilerin emperyalizme, her tür sömürüye karşı savaşta uluslararası dayanışma, kardeşlik ve bayram günü, geldi, çattı. Türkiye işçi sınıfı haklarını savunmak, işbirlikçi büyük burjuvazinin halkımıza karşı açtığı saldırıları kırmak, Anayurdu yabancı kölelikten, Amerikan emperyalizminin boyunduruğundan kurtarmak, halkımıza demokratik bir düzen sağlamak savaşında sıralarını sıklaştırıyor. İşçi sınıfının örgütlenme, bilinçlenme, memleketin politik yaşamına sürekli etki yapma süreci gittikçe geniş ölçüler alıyor. Sınıf savaşları keskinleşiyor. Bunca baskılara bakmıyarak grevler, toplu sözleşmeler için savaşlar, taban iş ücretlerinin saptanması için sürekli direnişler gittikçe daha örgütlü biçimler alıyor. Bu direnişler, savaşlar geniş halk yığınlarının ana istekler için: Grev, söz, yazı, gösteri, yürüyüş, genel politik af, devlet mekanizmasını gericiilerden, emperyalizmin ajanlarından temizlemek için, köylüyü topraklandırmak için olan savaşla, NATO'dan çıkmak, ulusal bağımsızlığı geri almak için olan direnişle bağlanmaktadır.

Bu yıl 1 Mayıs'a hem Türkiye'de, hem dünyada politik, sosyal yeni oluşmalar, gelişmeler içinde giriyoruz. Çağımızın özelliği: İnsanlığın kapitalizmden sosyalizme geçme süreci, toplumsal gelişmenin özü, içeriği olan bu süreç gittikçe daha açık kendini ortaya koyuyor. Sosyalist ülkeler topluluğunun gücü, uluslararası işçi ve komünist hareketin gelişmesi, ulusal bağımsızlık savaşlarının sertleşmesi, bu yükselişler emperyalizm ve sömürgecilik sistemi üzerinde somut etkilerini gösteriyor.

Portekiz'de kart faşist düzenin, 50 yıllık diktatoranın çökmesi, sömürgecilik sisteminin yıkılışını bir kez daha dünya halklarının gözleri önüne seriyor. Portekiz olayları başka bir gerçeği daha, iyice su yüzüne, gün ışığına çıkarıyor. Emperyalizmin saldırganlık aracı olan NATO, Portekiz sömürgecilerini, halk düşmanı rejimi ayakta tutamadığı gibi başka yerlerde de, Türkiye'de, Yunanistan'da da tutamayacaktır. NATO içindeki çalkantılar, uyuşmazlıklar, çelişkiler bundan böyle daha da artacaktır.

NATO, bu saldırganlık örgütü, en başta Sovyetlere, sosyalist ülkeler topluluğuna ve ulusal bağımsızlık, kurtuluş savaşlarına karşı kurulmuştur. Ama somut olarak, NATO içinde ezilen, köle durumunda olan küçük ortakların arasında Türkiye başta gelir. Bayarlar, Demireller, Sunaylar, Tağmaçlar, Sancarlar, militarist klik, işbirlikçi, holdingçi burjuvazi: Koçlar, Ömerağalar, İş Bankası krallığı halkımıza en büyük kötülüğü, en büyük alçaklığı, ihanetlerin ihanetini yaptılar. NATO'ya girme karşılığı olarak onbinlerce Memetçiği Kore dağlarında, Amerikan emperyalist-

lerinin serüvenlik, yağmacılık, halkları köle etmek savaşları uğrunda kırdırdılar.

Bizde 27 Mayıs hükümet devirmesinin, Bayarların alaşağı edilmesinin bir nedeni de Kore serüvenidir. Bunun en taze, dumanı üstünde örneğini, bugün daha geniş ölçüde, başka koşullar içinde Portekiz'de görüyoruz. Kore'de yayılcı Amerikan harpçileri yenildi. O zaman Türkiye'de Amerikancı DP ve hükümeti devrildi. Angola halkının ulusal bağımsızlık için yürüttüğü silâhlı savaş Lizbon'da faşist hükümetin alaşağı edilmesi sonucunu getirdi. Amerikan emperyalistlerinin Viyetnam'da yenilgisi, dünyanın her yanında ulusal bağımsızlık ve demokrasi hareketlerini güçlendirdi.

Burada, yeri gelmişken somut bir olaya, tarihsel bir olguya parmak basmak gerek: Sovyetler Birliği'nin ve sosyalist ülkeler topluluğunun yer yüzünde, devletler, halklar arasında sürekli, sağlam barış politikası, uluslararası gerginliği yumuşatma, «soğuk harp» havasını kırma girişimleri olumlu sonuçlar vermektedir. Her yerde olduğu gibi, Türkiye'de de halkın, kamuoyunun, toplumun başını çeken devrimci gücü olan işçi sınıfının gözleri her gün biraz daha açılıyor. Halklar, bu arada halkımız, bir gerçeği artık açık seçik görebilmektedir. NATO'larda kalmak Türkiye için yıkımdır. Bugünkü sürekli bunalımın başlıca nedenlerinden birisi Türkiye'nin NATO'lara, emperyalistlerin saldırganlık bloklarına bağlı olmasıdır. «NATO'ya paydos!» parolası halkın baş isteği oluyor. Yayımlanan bildirilerde bu slogan sürekli gidiyor.

Bu yıl 1 Mayıs, 14 Ekim seçimlerinin getirdiği başka bir politik ortam içinde geçiyor. İşbirlikçi – Amerikancı büyük burjuva partileri, en başta AP seçimlerde yenilgiye uğradı. Hükümetin kurulması, bu bunalım, uzun sürdü. Koçlar, holdingçiler, İş Bankası imparatorluğu yenilgiye baş eğmiş değildir. Halk düşmanı Demireller, Bozbeyliler, Türkeşler, çakallar, kurtlar, Meclis içinde ve dışında, hükümete, en başta işçi sınıfına, toplumun ilerici güçlerine saldırıyorlar. Bunlar düzenli komando baskınlarıdır. İşbirlikçi burjuvazi onun partileri: AP, DP, CGP, ne varsa hepsi hükümeti devirmek, aşındırmak için ellerindeki bütün olanakları, araçları kullanıyorlar. MİT'in CHP'li saygınlara karşı Tekirdağ'ında tertiplendiği öldürme tuzağı, bu baskın, karşı-devrimcilerin, Amerikalıların nerelere kadar gitmek istediklerini, kanlı plânlarını daha açık ortaya koymaktadır. Morison Süleymanlar hem para, hem otomat tabancaları bir arada kullanıyor. MSP'lileri satın almak, CHP'lileri öldürmek. Böylece Mecliste koalisyonu azınlığa düşürmek istiyorlar. Bu kirli, kanlı oyunların arkasında MİT, onun da arkasında CIA vardır.

MİT, Türkiye'de, bir bakıma, devlet içinde bir devlettir. Bununla sınıksız bağlı olan militarist klik – generaller cuntası, gölgede, ama Amerikanın – Pentagonun emrinde, bir hükümet olarak duruyor. Bu komando baskınlarını, silâhlı saldırıları doğrudan doğruya Sancarlar ve onların CIA şef-

leri yönetiyor. MIT, büyük bir ordudur. 122 binlik bir ajan ve personel kadrosu vardır. Halkımız, işçi sınıfı, ilerici güçler böylesi bir iç düşmanla boğuşuyor.

Amerikan emperyalizmi, NATO'suyla, Türkiye'de üzerine oturduduğu saldırı üsleriyle, misyonlarıyla, her şeyleriyle hükümete baskı yapıyor. Yunanistan'ı Türkiye'ye karşı kışkırtıyor. Bir yandan da iki tarafı silâhlandırıyor. Öte yandan: Taziya tut, tavşana kaç oyunu oynuyor. Böylece, NATO içinde ve onun Güney Doğu kanadında durumunu kuvvetlendirmeye bakıyor. Bu oyunlarla, Kıbrıs'ta üslere konmak plânını uygulamaya çalışıyor.

Ama böylece NATO içindeki çelişkiler, halkımızla dünyanın başına ağa kesilmek yolundan ayrılmıyan Amerikan emperyalistleri arasındaki uzlaşmaz çelişkiler de o görelikte, o oranda artıyor.

Yoldaşlar! Halkımızın karşısında iki başlı bir düşman vardır. Emperyalizm ve onunla çitişen, sarmaşan, uluslararası tekellerle kuçaklaşan işbirlikçi büyük burjuvazi – militalist klik ve toprak ağaları vardır. İşbaşındaki ortak hükümet, 14 Ekimde halkın istediği hükümet niteliğinde değildir. Halkın baskısı altında programına bazı olumlu şeyler, halkın vazgeçilmez bazı isteklerini koymak zorunda kalmıştır. Genel af. Demokratik haklar. Reformlar. Hükümet sözünü tutmak zorundadır. Halkın direnişlerini geliştirmek zorundadır. Halk yığınları sokaklarda, alanlarda isteklerini dile getirmelidir. Halka bu demokratik olanaklar sağlanmalıdır. Bu yapılmadıkça provokatör Demirellerle savaş çok doha zor olur. Onlar, Beyazıt meydanını, kendi kirli amaçları için, Amerikan emperyalistlerinin plânları için daha kolay kullanırlar. Beyazıt meydanındaki anti-komünist, anti-sovyetik curcununun altında Türkiye'yi serüvenlere sürüklemek manevraları vardır.

Yoldaşlar! İşbirlikçi burjuvazi, kaybettiği konumlarını geri almak, ege-menliğini, başıboş sömürsünü sürdürmek çabasındadır. Tehlikeyi ne obortmalı, ne de küçümsemeli. TKP, bildirilerinde bu olaya özellikle parmak basmaktadır. Büyük burjuvazi, onunla kolkola giden büyük toprak ağaları Mecliste, Senatoda dişlerini iyice gösterdiler. Onlar, halk düşmanlıklarını, Af Tasarısına karşı davranışlarıyla bir kez daha gösterdiler. Hükümet topaldır. Bir yanıyla NATO'ya dayanıyor. «Anlaşmalara bağlıyım» diyor. Halktan çok, Meclis içinde ve dışında ayak oyunlarına bakıyor.

Büyük burjuvazi, Demirel ve DP takımı yalnız hükümetteki ortakların arasına kama sokmak taktiğini, satın alma, adam öldürme plânlarını uygulamakla kalmıyor. Bunlarla birlikte, faşist komandoların yanında, sarı sendika ağalarını, Tunç takımını hem işçi sınıfına, hem hükümete karşı sürüyor. Tunçlar artık faşist komandolarla elele yürüyor.

General eskisi faşist Türün basında bir açıklama yaptı. Diyor ki: «Tepeden inmeciler, cuntacılar (bunlar onun sözleridir), bir plân hazırlamışlardı. Tek partiye dayanan bir düzen getirilecekti.» Sözün açıkçası, Meclis kapatılacak, açık faşist diktatoraya gidilecekti. Buna değil de, neden 12 Mart biçimi hükümet değiştirilmesine gidildiğini de anlatıyor. Diyor ki: Ordunun içinde ikilik vardı. Sıkıyönetim hükümetlerinin, Tağmaçların, Sunayların, Sancarların, Talûların kim olduklarını halk, üç yıl boyunca bol bol gördü. Halk, özellikle işçi sınıfı, bu savaştan yeni yeni deneylerle çıktı. Ama, bir olguyu iyice belirtmek gerek: Tepeden inmeciler – pusuda yatıyor. Kanlı sıkıyönetim rejimini destekliyen işbirlikçi büyük burjuvazi: AP, DP, Feyzioğlu takımı bu faşist generallerden umutlarını kesmemişlerdir. Bunlar, hükümeti bir yandan yeni bir 12 Mart'la korkutuyorlar.

Evet, Türün'un de açıkladığı, olayların da doğruladığı gibi, ordu içinde «ikilikler» vardır. Bu ikilik militarist kliğin içinde de vardır. Tağmaçlar, Gürlerler, Sancalar birbirlerinin ayağını kaydırıyor. Ama bunlar hem OYAK'lara, bankalara, holdinglere, hem Pentagon'a, NATO'ya bağlıdır. Ordu içinde, burjuvazi, özellikle 21 Mayısçıların Harp Okulu ayaklanmasından sonra, sürekli taramalar, «ayıklamalar» yaptı. AP-Demirel hükümete geldi. O da elledi bir baş orduda kadroları. Sonra 12 Markçılar, ordu kadrolarını bir kat daha kalbura vurdular. Halktan yana gördükleri yurtseverleri tutukladılar, çoğunun yerlerini değiştirdiler, kimini emekliye ayırdılar, kimini yargılayıp ağır hapis cezalarına çaptırdılar. Elbette bütün bunlara bakıp, ordunun içi süt limanlık kimse diyemez. Ordu içinde halktan yana, Türk ordusunun Türk subaylarının komutasında olmasından yana, Amerikan baskısına, ağalığına karşı olanlar derinlere çekilmişler gibi görünüyor. Kabağı içine yumulmuş gibi duruyor.

14 Ekimden sonra, koalisyon hükümeti işbaşına geldikten bu yana burjuvazinin içindeki çelişkilerin gittikçe ortaya çıktığını söyledik. Odalar birliklerindeki çatışmalar bu çelişkileri daha açık ortaya koydu. Buralarda, kendi deyimleriyle: «Yabancı sermayelerle bağlı olanlarla olmiyanlar», yani işbirlikçi burjuvaziyle yerli-ulusal endüstriyi savunan burjuvazi arasında çetin bir savaş gidiyor. Sanayi ve Ticaret Odaları toplantılarında bunlar boğaz boğaza geliyor. Tekelciliğe – holdinglere yükselen, finans oligarşisiyle, yabancı-uluslararası tekellerle çitişen büyük burjuvazi egemenliğini sürdürmek yolundan ayrılmamıştır.

Bugün memlekette sınıflararası çatışmalar, savaşlar böylesi ölçüler almıştır. Memleket iki birbirine düşman uca – iki kampa ayrılmıştır. Bu süreç daha da gelişecektir. Veriler, olaylar bunu gösteriyor. Emekle sermaye arasındaki uzlaşmaz çelişki, halkımızla Amerikan emperyalizmi arasındaki, bu emperyalistlere dayanan büyük burjuvaziyle, en gerici güçlerle geniş halk katmanları arasındaki çelişkiler, çatışmalar derinleşmektedir.

Buraya kadar tablosunu çizmeye çalıştığımız böylesi bir durumda, sınıfların böylesi yer alımında, böylesi bir güç dengesinde Türkiye Komünist Partisi'nin tutumu, politikası, stratejisi, taktiği nedir?

TKP Merkez Komitesi, yeni bir Eylem Programı Tasarısı hazırladı. Program ve Tüzük tasarılarını parti örgütlerine, parti üyelerine sundu. Bütün parti örgütleri bu tasarımı incelediler, toplantılarında tartıştılar, önerilerini ileri sürdüler. TKP'nin tarihinde böylesi bir uygulama ilk defa oluyor. Parti komiteleri, parti üyeleri program ve tüzük hazırlama eyleminin böylece, olanaklar oranında demokratik ilkelere dayanarak sunulmasını bir başarı ve kolektif çalışmanın bir örneği olarak nitelendirmektedirler. Tasarıların bu yolda sunulması parti kadrolarını canlandırdı. Onlara bir girişim getirdi. Bütün örgütler, tartışmalardan, eleştirilerden sonra aldıkları kararlarda bir olayı iyice belirtiyorlar: «TKP'nin varlığı, politikası, ne yapacağı, nereye gideceği, stratejisi, taktiği artık aydınlığa kavuşmuştur. Büyük bir eksikliğin üstesinden gelinmiştir» diyorlar. «Artık TKP'ye girenler onun program ve tüzüğünün ne olduğunu bilerek giriyor.»

Tartışma ve incelemelerde, çok az da olsa, yanlış, ters yorumlara kaçanlar da vardır. Örneğin, «Niye yakın ve uzak amaç deniyor? Neden proletarya diktatörlüğü ön plâna alınmıyor?» gibi. Burada «sola» kaçma gibi bir şey var. Ama pratikte, bakıyorsunuz, bu soruyu soranlar, temel örgütler kurmaya gitmiyor, legal eylemlerle yetinmek çabası gösteriyor. TKP'nin duyurulması girişimlerini «yersiz» sayıyor. Bu tür görüşleri, davranışları hemen sıcaklığına düzeltmek, hemen göğüslemek zorunludur. Parti kadrolarını, parti üyelerini bu tür belirtilere karşı hemen uyararak gerek.

Lenin yakın ve uzak amaç için der ki: «Toplumu yeni baştan kurmak için ödevimiz proletaryanın sınıf savaşını örgütlemektir.» Bu, sonunda, politik egemenliği proletaryanın ele geçirmesi, sosyalist toplumu kurması savaşıdır.»

Lenin, bunun için de: Devrimci teori demiş, bununla sınıksız bağlı devrimci eylem demiş. Yepyeni tip, devrimci bir parti demiş. Ve onu kurmuştur. Bununla birlikte her tür sapık akımlara karşı savaşmıştır. Bolşevikler, proletaryanın sınıf savaşının dışında kalan küçük burjuva «devrimciliğine» karşı sürekli bir savaş yürütmüşlerdir ve bu savaşlarda pişmişlerdir. Lenin, «Bir adım ileri iki adım geri» yapıtında küçük burjuva bireycileri için, anarşistler için der ki: «Parti örgütü bunlara korkunç bir «fabrika» gibi gelir. Parçanın bütüne, azınlığın çoğunluğa bağımlı olması onlarda «köleleşme» etkisi yaratır. Bunlar parti tüzüğüne yanaşmıyor, tüzüksüz, programsız da olur diyorlar.

Yakın ve uzak amaçları alt üst edenler, «Eylem Programı» deyimine takılıyorlar. Fakat sınıf savaşlarının, devrim hareketlerinin somut aşama-

lardan geçtiğini göremiyorlar. Derme çatma bir örgütle işçi sınıfının savaşı başarıya ulaşamaz. Böylesi bir şey serüvenlik olur.

TKP, partimiz, derbederlikten, program ve tüzüğüne uymamaktan çok çekmiştir, büyük zararlar görmüştür. Yıkımlar geçirmiştir. Artık bu tür başıbozukluğa son verilecektir. Örgütlenmek. Yığınlarla bağlanmak. Parti tüzüğünün gösterdiği biçimde, o tipte, Leninci tipte örgütlenmek. En önemlisi savaşçı kadrolar yetiştirmek. Kırık dökük, derme çatma kadrolarla hiç bir şey yapılamaz. Kadrolar laklaklarla yetişmez. Devrimci kadrolar savaşların içinde yetişir.

Sıkı disiplin ve sıkı konspirasyona önem vermeyen bir parti örgütü, olsa olsa bir mahalle kahvesi olur. Biz, böylesi bir tutuma, böylesi bir gidişe kesinlikle son vereceğiz. Ters tutumlara, ters görüşlere, pasifliğe, tembelliğe dayanacak yanımız kalmamıştır.

Yeni kadrolar geliyor. Bu oluşma süreci gittikçe hızlanıyor. Yeni parti üyelerini yetiştirmek, onları olanaklarına göre, yeteneklerine göre çalıştırmak, onların girişimlerini geliştirmek zorunluktur. TKP'ne, işçi sınıfından, yığınlarla bağlı, onların içinden yeni yeni elemanlar, militanlar geliyor. «Fabrikalar TKP'nin birer kalesi olmalıdır» sloganı üyelerin kafalarında yavaş yavaş yer ediyor. Grevleri, toplantıları, gösteri ve yürüyüşleri, yavaş yavaş yönetmeye, bu savaşlarda öncü olma çalışıyorlar.

Parti komitelerinin, komünistlerin çalışmalarını gösteren belgeler: çağrılar, bildiriler sık sık elimize geçiyor. Okuyorsunuz, görüyorsunuz. Sevinyorsunuz.

Örgütler, 1 Mayıs oldukça görürlü, düzenli çıkıyorlar. Baş çekiyorlar. Proleter enternasyonalizmi ilkesini somut olarak uyguluyorlar. Avrupada Türk işçileri, Yunanlı, İtalyan, Alman, İngiliz, Fransız, İspanyol, Felemenk, bütün Avrupa ülkeleri işçileriyle birlikte sokaklarda, meydanlarda 1 Mayıs gösterilerine hazırlanıyorlar. Bu olayın önemini değerlendirmek gerek. Türkiye işçi sınıfı, burjuvazinin, cuntacıların, faşistlerin, Demirellerin, azıllı komünist düşmanlarının bunca zorbalıklarına, yasaklarına bakmıyarak, Avrupa ülkeleri işçi hareketleriyle, sendika hareketleriyle, barış, demokrasi ve sosyalizm uğrunda giden savaşla bağlanıyor. «Bütün ülkelerin proleterleri, birleşiniz!» sloganı Türkiye işçi sınıfı için artık gerçek oluyor.

Yoldaşlar, bu konu üzerinde durmaya değer. Kimileri, memleket dışındaki Türkiyeli işçilerin arasında TKP'nin örgüt kurmasını pek anlamıyor. Bu görüşün ileri tutar yanı yoktur. Bugün 1 milyon Türk işçisi, horantalarıyla birlikte, Avrupaya yayılmıştır. Türkiye burjuvazisi, Avrupanın tekelilerine ucuz iş gücü, sudan ucuz, bedava iş gücü satıyor. Memlekette işsizlik, geçim, yaşam bir cehennem olmuştur. Bu iş gücü göçüne karşı TKP'nin kesin tutumu vardır. Bu, 1 milyon bir ordudur. Niye biz bu ordu-

yu örgütlemiyelim? Niye onların savaşlarına öncülük etmiyelim? Niye, onların içinden aktif, militan kadrolar yetiştirmiyelim? Niye onların arasında parti örgütleri kurmayalım? Neden! Neden! Komünist Partisi bu köprü başını daha da kuvvetlendirecektir. Bu kadroları yurt içindeki örgütlerle bağliyacaktır.

Partinin yeni organı «Atılım», bu bakımdan çok önemli bir rol oynayabilir. İlk gelen verilere göre, bu iyimser umut somutlaşacağına benziyor. Bütün parti örgütleri, bütün parti üyeleri, «Atılım»ı yayma, okutma, böylelikle yeni örgütler kurma eylemine önem veriyorlar. Bir çok örgütlerin kendi organları vardır. Alıyoruz. Okuyorsunuz. Olumlu, verimli bir gelişme vardır. Bütün bu gazete ve dergilerin aylık tirajı, şimdilik, 40 bini buluyor. «Bizim Radyo» geniş halk yığınlarının dili, gözü, kulağı olmuştur. «TKP'nin Sesi»ni parti örgütleri can kulağıyla dinliyor. Ve ona göre çalışmalarını ayarlıyor.

Bütün bu çalışmalarda, zincirleme, basamak basamak, tüm parti örgütlerinin, militanlarının somut payı vardır. Eylemlerimizi daha da iyileştirmek, geliştirmek, yığınlarla daha sıkı bağlanmak ödevimiz, görevimizdir.

Yığınlara, yığın örgütlerine inme girişimini yanlış anlayanlar yok değildir. Kimi yoldaşlar, tek tek te olsa, sendikaları, genellikle yığın örgütlerini parti örgütünden üstün tutma eğilimi gösteriyor. Böylesi bir yanlış görüş TİP'te de vardı.

Yoldaşlar, TİP'in olumlu ve olumsuz yönleri yok değildir. Olumlu yönü: Sosyalizmi, bu ülküyü memleket çapında yaymaya yardım etmesidir. Legal çalışma yöntemlerini uygulamasıdır. Olumsuz yönü: Bütün küçük burjuva hastalıklarını, ters akımları içermiş olmasıdır. Adı işçi partisi, ama kadroları küçük burjuva, aydın, esnaf, memurlarla doluydu. Fabrikalarda parti örgütü yoktu. Buna kanunlar engeldi. Ama, yalnız legal çalışmayı, Anayasa var, Parlamento var deyip burjuva yasalarına sığınmayı başa aldıkları için, gizli, illegal örgüt kurmayı yanaşmadı. Bütün bu olumsuz tutumlar çok pahalıya oturdu. TKP, bu kardeş partiye, üyelerine, elinden gelen yardımı esirgememektedir. Ama yanlışlarını da eleştirmekten çekinmemektedir. Yıkıcı değil, yapıcı eleştirmeyi uygulamak borcumuzdur.

Kürt sorunu, bu ulusal konu çok bileşiktir. TKP'nin Kürt halkına karşı tutumu Leninci ilkelere göre, parti programına alınmıştır. Komünist partisi, kurulduğu günden beri Kürt halkının savaşına, savına, davasına var gücüyle yardımcı olmuştur. Kürt halkının kurtuluş direnişini Türk halkının emperyalizme karşı, demokratik bir düzen, barış ve sosyalizm için olan savaşından ayırmamıştır.

TKP, nereden gelirse gelsin, şovenizme, burjuva üstüncülüğüne karşıdır. Biz, Türk burjuvazisinin zorla, süngüyle Kürt halkının Türkleştirme, «özüm-

seme» politikasına karşıyız. Kürt halkının haklarını savunuyoruz. Bu politikamızı Lenin'in göstermiş olduğu yolda yürütüyoruz. Lenin der ki: «Ezgi altındaki ulusun burjuvazisi ezen ulusun burjuvazisine karşı savaştığı sürece biz, her zaman, her durumda ve herkesten daha kuvvetle ezilen ulusun burjuvazisinden yanayız. Çünkü, biz, zulmün en öngöl, en ardıcıl düşmanıyız. Ama, ezilen ulusun burjuvazisi kendi burjuva ulusculuğunda direndiği sürece, biz, onun da karşısındayız. Ezen ulusun ayrıcalıklarına, zulmüne karşı savaşıırken, ezilen ulusun ayrıcalık istemlerine ödün veremeyiz.»

Kürt sorunu, bizim için somut sorundur. Bu sorun, bir de, Ulusal Demokratik Cephe sorunudur. Biz, uydurma, sen, ben, bizim oğlardan derme çatma kurulmak istenen «tek cephe» oyununa karşıyız. Bu, hiç bir zaman gerçek tek cephe politikasından vazgeçtiğimiz anlamına gelmez. Tam tersine!

TKP'nin yakın amacı, önünde duran somut ödevi: Memlekette işçi ve komünist hareketini güçlendirmektir. Onu örgütlemektir. Örgütlü savaş yürütmektir. İşçi-köylü bağlaşıklığını kuvvetlendirmektir. Çünkü demokratik ve sosyalist devrimlerde sözkonusu proletaryanın hegemonyasıdır. Komünist partisinin çabaları, emperyalizme, Amerikan hegemonyasına, gericiliğe, işbirlikçi burjuvazinin egemenliğine karşı savaşta bütün demokratik ve ilerici güçleri, ulusal burjuvazinin sola açılan kanadının direnişlerini, Ulusal Demokratik Cephe kanalına yöneltmektir. Güç birliği kurmaktır.

Ama bunu yaparken, burjuva ideolojilerine, sağ, «sol» oportünizme, likidatörlere, Maoculara, Troçkistlere, bölücü akımlara karşı amansızca savaşmak zorundayız. Başkaca çıkar yol yoktur.

Ancak böylesi bir savaşla parti içinde devrimci, güçlü bir kadro yetiştirebiliriz. Kadro yetiştirme politikası boydan boya önümüzde duruyor. Biz, partimize, işçi sınıfının kurtuluşu savaşına, komünizm davasına bütün ömrünü veren devrimciler yetiştirmek peşindeyiz. Bu, bir komünist onuru, savaşdır. Halk konuşmacıları, yazarları, devrim kürsüleri yaratmak istiyoruz. İstemek demek, yapmak demektir. Yapacağız!

Yoldaşlar! TKP atılımlar içindedir! Sloganları duvarlara yazılmıya başladı. Lenin'in izindegiz! Bu sloganlar bize devrimci görevler, sorumluluklar yüklüyor. Boş laf edemeyiz. Komüniste yaraşmaz gevezelik! Sözümlüğün eri olmalıyız!

Partimiz, dünya komünist hareketinin birliğini kuvvetlendirmek, proletarya enternasyonalizmi bayrağını her zaman yükseklerde tutmak, ulusal bağımsızlık savaşları yürüten halklarla bağlanmak, Marksizm-Leninizm ilkelerine bağlı kalmak yolundan hiç bir zaman ayrılmıyacaktır, ayrılmıyacağız! Sovyetler Birliği Komünist Partisiyle, Lenin'in partisiyle olan kardeşlik ilişkilerimizi göz bebeğimiz gibi koruyacağız!

TKP'nin kurucularından Etem Nejat yoldaş, daha 1919'da, bakınız ne diyordu: «Komünizmi, Marksizmi Türkiye'de yayacağız! Uluslararası politikada biz uluslararası sosyalizmle yürümek zorundayız! Devrimlerin devrimi Ekim'i savunmak zorundayız. Proleter enternasyonalizmi bayrağı altında toplanmak bizi kurtuluşa götürecektir!»

İşte, size somut biçimiyle Leninizm! Yaşasın Leninizm!

TÜSTAV

Çelişkiler sertleşiyor

A. Soydan

Ortak hükümetin af tasarısının Meclisten geçmemesi, özellikle 141 ve 142. maddelerden mahkûm olanların af dışı bırakılması büyük burjuvazi ile bütün halkın arasında mevcut çelişkilerin yeni bir halkasıdır. Bir yandan anti-emperyalist savaşçıları, komünistleri, sosyalistleri ve öteki yurt-severleri, devrimci aydınları zindanlarda bırakmak, bir yandan da sıkı-yönetim döneminde iyice iflâs etmiş olan MDD'cilerin, PD'ci ve değişik Maoçu grupçukların yerine Kıvılcımcılara meydanı serbest bırakmak, emperyalizmin, işbirlikçi burjuvazinin ideologlarının, Türkiye'de onti-emperyalist devrimci, demokratik hareketi parçalamak ve hedeflerinden şaşırtmak amacıyla yeni yeni yöntemler uygulamalarının başka anlamı yoktur. MDD'cilerin iflâsından sonra Kıvılcımcıların basınıni Hürriyet Holdinginin beslediği bugün artık bilinen bir gerçektir. Emperyalizmin ajanları, sıkı-yönetim terörü sırasında tutsak edilmiş olan komünistleri, sosyalistleri, devrimci aydınları zindanlarda tutmakla, bu Kıvılcımcı grupçuklara yeni bir sosyalist parti kurdurmak, işçi hareketine, anti-emperyalist devrimci akımlara hakim olmak için onlara meydanı boş tutuyorlar.

Öte yandan da komando baskınları ile anti-komünizmi körüklemek, devrimci gençliği silâhla kendini savunmaya zorlamak, yani 12 Mart öncesi şartları yeniden canlandırmak askeri müdahale ve darbelerle elverişli bir ortam yaratmak, hükümeti zor duruma düşürmek, halkı bezdirmeye çalışmakla, devrimcileri af dışında bırakmak, emperyalizmin özellikle Amerikan emperyalizminin global stratejisinin Türkiye'deki uygulamalarıdır. Ve bütün bu uygulamalar emperyalizm, işbirlikçi burjuvazi-toprak beyleri ittifakının olaylarla birlikte gelişen bir plân ve programla hareket ettiğini gösteriyor. Demek oluyor ki, tabii senatör Tunçkanat'ın yıllar önce açıkladığı emperyalizmin Türkiye'deki eylem plânı zamanla gelişmiş yeni yeni biçimler almıştır.

Bu gelişmeler, büyük burjuvazinin, işbirlikçilerin, emperyalizmin, ulusun bütünüyle mevcut çelişkilerinin arttığını gösterdiği gibi Demirel, Bozbeyli, Feyzioğlu, Türkeş gruplarının iktidarda da, muhalefette de bunalımları arttırdıklarını da gösteriyor.

Demirel ve onun doğrultusunda olan politikacılar halk yığınları arasında mevcut çelişkiyi gizlemek, derinleşen uçurumu doldurmak için bir yandan anti-komünizm histerisini körüklüyor, bir yandan da komandolaşıyor. Demirel gittikçe daha belirli bir şekilde Türkeş gibi konuşuyor, onun gibi davranıyor.

Af Tasarısının Mecliste sabote edilmesi bir yandan da burjuvazinin, din sömürücülerinin moral çöküntülerinin, kokuşmuşlukların da arttığını,

bunların rüşvet alma, para ile halkın verdiği oyu satma gibi çirkef bir ortam içinde debelendiğini gösteriyor.

Anakara Hacıbayram Camiinde namaz kıldıktan sonra yirmi MSP'li say-lav bir evde toplanıyor. Kendilerine af tasarısına karşı oy vermemeleri şartıyla 40 milyon lira verileceği vaad ediliyor. Bu durumu 17 Mayıs tarihli «Hürriyet» gazetesi yazıyor. Yani her biri iki milyon alan yirmi MSP'li saylav Mecliste Af Tasarısının 141 ve 142. maddelerden mahkûm olan-ların af dışı bırakılmasına oy veriyor. Oysa MSP'li saylavlar seçim sıra-sında, siyasi tutukluları da kapsayan geniş kapsamlı bir af fikrini savun-muşlardı. Seçmen onlara bu vadeleri için de oy vermişti. Af Tasarısı bir CHP-MSP karma komisyonu tarafından hazırlanmıştı. MSP'li saylavlar iki kere Mecliste Af Tasarısına oy vermişlerdi. Yani bu «koyu müslüman» politikacılar birkaç kere af tasarısı için namus sözü vermişlerdi. Her biri iki milyonu görünce verdikleri sözleri unuttular, hıyanet ettiler. Hacıbay-ram Camiinde namazdan sonra halktan aldıkları oyları Amerikan emper-yalizmine sattılar. Yarın bir abdest bir namaz daha kılar ve günâhların-dan «arınır»lar, yeni günâhlara, hıyanetlere hazırlanırlar.

Din sömürücülüğü, anti-komünizm, bu yapışık kardeşler kökü dışarda, emperyalizmde olan bir politikanın temel dayanağıdır. Halkı bu çifte zehirle uyuşturmak, sonra onu talan düzeninin bir basamağı haline getir-mek ne yazık ki, büyük burjuvazinin gaddarca ve şeytanca uygulayabil-diği bir politika-dır. Yüzde 60 kadarı okur-yazar bile olmayan, kör inanç-ların, geleneklerin kölesi olan Türkiye gibi bir ülkede büyük burjuvazi halkın bir kısmını anti-komünizm, din sömürücülüğü zehiri ile uyuştura-biliyor, halkın bir kısmını kendine düşman bir düzenin savunucusu du-rumuna düşürebiliyor. Ama Fransa gibi gelişmiş, yüksek derecede sana-yileşmiş bir ülkede de tekeller, tekelci devlet kapitalizmi orta tabakaların, emekçilerin önemli bir kısmını aldatabiliyor. 5 Mayıs ve 19 Mayıs cum-hurbaşkanlığı seçimleri bugün burjuvazinin bu konuda hâlâ imkânları olduğunu gösterdi. Sağın, tekellerin temsilcisi Giscard d'Estaing yalanla, provokasyonla, tehditle dürüstlüğü'nün asgari şartlarını bile çiğneyerek orta tabakaları, emekçilerin bir kısmını aldatarak kıl payı cumhurbaşkanı se-çildi. Fransız Komünist Partisi'nin, Fransız Sosyalist Partisi'nin ve Sol Radi-kaller'in ortak adayı François Mitterand bugüne kadar Fransa'da solun en büyük seçim başarısını kaydetti. 13 milyon kadar oy kazandı. (yüzde 49,19. d'Estaing yüzde 50,81.) Fransa'daki seçimler de büyük burjuvazinin moral çöküntüsünün, iktidarı elden kaçırmamak için her türlü aşağılık yöntemlerinden geri durmayacağını yeni bir belirtisi oldu.

Bu demektir ki, kapitalizmin bunalımları evrensel-dir. Kapitalizmin buna-lımları derinleştikçe moral çöküntüsü de yoğunlaşıyor. Özgürlük, bağı-m-sızlık, adalet gibi uzun zamandan beri soyut bir biçimde savunduğu bü-tün sosyal kıymetleri ayaklar altına alıyor. Bu kıymetlere sahip çıkan işçi sınıfıdır. Onun öndü öz örgütleri komünist partileri, gerçek sendikalarıdır.

Her yerde olduğu gibi ülkemizde de büyük burjuvazinin moral çöküntüsünün, kokuşmuşluğunun hızlandığı alanlardan biri de silâha, zara baş vurma yöntemlerinin yoğunlaşmasıdır. Silâha, silâhlı saldırılara başvuran işçi sınıfının öncü örgütleri değildir. Ne Türkiye Komünist Partisi, ne de öteki gerçekten devrimci örgütlerdir. Silâha baş vuran, silâhlı kuvvetleri halkın üzerine süren, sıkıyönetim ilân eden, sıkıyönetim ilân etmenin şartlarını yaratan, gençliğe karşı cinayetlere, yani silâhlı eylemlere başvuran büyük burjuvazidir. Onun dayanağı emperyalizmdir. TKP yeni program tasansında halkın çoğunluğunun iradesini kabul etmek noktasına önem vermiştir. Türkiye Komünist Partisi'ne göre, işçi sınıfının rolü olmadan, işçi sınıfının köylülükle bağlaşıklığı olmadan devrimci eylemler temelden yoksun kalır. Ama bu demek değildir ki, ille de devrim teker teker oyların sayısı ile olacaktır. Portekiz'de olduğu gibi, toplumun ortamı devrime hazır olmakla beraber büyük burjuvazinin kanlı diktatürası devrim bilincinin açığa vurulmasını ve devrimin gerçekleştirilmesini zorla engelleyebilir. Emekçi yığınların devrim bilinci gereken olgunluğa ulaştığı takdirde, yani meyve olgunlaştığı zaman onu koparmak demokratik bir yöntemdir. Çünkü olgunlaşmış olan devrim elde edilmediği zaman çürümeye, kendini yitirmeye mahkûmdur. Bu da demokratik bir tutum değildir.

Mecliste affın sabote edilmesini yalnız MSP'li yirmi milletvekilinin hiyanetliğine, satılmışlığına bağlamak doğru değildir. Yukarıda da belirttiğimiz gibi hiyanet plânı çok daha geniştir. Emperyalizme, büyük burjuvaziye dayanmaktadır. Hattâ söz konusu olan yirmi MSP'li bile değildir. Yirmi MSP'li uygulayıcı, bayağı maşalar durumundadırlar. Emperyalizmden büyük burjuvazinin plânlarının uygulayıcısı olarak MSP yöneticileri, entrikaları, politik cambazlıkları ile kendilerine düşen rolü başarmışlardır.

Fakat MSP yöneticileri hiyanetlerin kamuoyunda, devrimci güçlerde yarattığı sert tepki karşısında şaşkınlığa düşmüşlerdir. Bu şaşkınlıkla politik manevralara koyulmuş, özgürlük kanunlarının çıkarılması, 141 ve 142. maddelerin değiştirilmesi, zor unsurunun bu maddelere konmasından yana olduklarını açıklamak zorunda kalmışlardır. MSP yöneticilerinin içtenliklerinden şüphelenmek için sebepler çoktur. Ama devrimci güçlerin, kamuoyunun baskısı birçok gerici gibi, MSP'lileri de halka verdikleri sözü tutmaya zorlayabilir. MSP'lilerin hiyanetiyle 141 ve 142. maddelerden mahkûm olanların af dışı bırakılmaları memleket ölçüsünde bir hiddet dalgasının kabarmasına sebep oldu. Sendikalar özellikle DISK'e, Türk-İş'e bağlı olan sendikalar sert çıkışlarla hiyanet karşısında öfkelerini açıkladılar. Türk-İş'in başını tutan Halil Tunç ve grubu bu konuda ses çıkarmadı. Sendikalardan başka Mimar ve Mühendis Odaları gibi ilerici, yurtsever bilim çevreleri, Barolar, yurtsever basın, yazarlar bu hiyanet karşısında susmadılar. Emperyalizmin, büyük burjuvazinin, MSP'lilerin, Demirel gibi politikacıların hiyanetini protesto ettiler.

Bu baskı karşısında MSP'li ve bazı CHP'li çevreler 141 ve 142. madde-

lerde değişiklik yapmayı ve «zor» unsurunun ilâvesini önerdiler. Böylece bugünkü şekliyle bu maddelerden mahkûm olanlar otomatik olarak ceza evlerinden çıkacaktı. Durum şudur: 141 ve 142. maddeler 1936 yılında Musolini İtalya'sının faşist ceza kanunundan tercüme edilerek alındı. Ama tercüme edilirken bir unsur «zor kullanma» unsuru kasten alınmadı. Faşist İtalya Ceza Kanununda bu maddelerin uygulanabilmesi için zor unsurunun kullanılmış olması şarttı. Yani bir sınıfın başka bir sınıf üzerinde diktaturasını kurmak için silâha sarılmış olmak gerekirdi. Bu demektir ki, İtalya'daki şekliyle fikir değil, yalnız eylem cezalandırılıyordu. Bu maddeler Türkiye'ye aktarılırken bu zor unsuru çıkarılmış yani maddeler daha da sert bir şekilde faşistleştirilerek alınmıştır. Eylem değil, bütün sosyalist, ilerici ve yurtsever fikirler yasaklanmış ve ağır cezalarla baskı altına alınmıştır. Komünizmi yasaklamak bahanesiyle bütün fikir özgürlükleri, demokratik düşünce ve eylemler baskı altına alınmış ve yasaklanmıştır. Bu maddelerle burjuvazi toprak beyliği, toprak köleliği gibi ortacağdan kalma müesseseleri sürdürmüş ve demokratik bir toprak reformunu engellemiştir. Sıkıyönetim devrinde bu maddelere dayanarak yüzlerce devrimci ve sosyalist düşünceye bağlı kitap toplatılmış ve yakılmıştır. Yine bu maddelere dayanılarak Atatürkçüler bile tutuklanmış, toplama kampları kurulmuş, işkence villâları meydana getirilmiş, İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük kentler kuşatılmıştır. Yüzbinlerce mesken basılmış, silâhlı kuvvetler halkın üzerine sürülmüştür. 141 ve 142. maddeler gibi faşist İtalya'dan ve Nazi Almanyası'ndan alınan maddeler yalnız komünistlere karşı değil, bütün ilerici, yurtsever ve demokratik akımlara, halkın bütününe karşı uygulanmış, memleketin demokratik yönde gelişmesi engellenmiş, emperyalizmin, büyük tekellerin dayattığı sömürü düzeni korunmuştur.

AF Tasarısının sabote edilmesinden sonra bazı çevrelerde bu maddelere «zor» unsurunun ilâvesiyle onları elde tutmak eğilimi acıdır. Bugünkü duruma göre ileri bir adım olmakla birlikte, bu demektir ki, bu faşist maddelerin Musolini İtalyası'nın seviyesine getirilmesi demokratik bir gelişme sayılıyor. Burjuvazideki demokrasi anlayışının ne kadar gerilerde ve çağ dışı olduğu bu örnekle de belli. İtalya'da faşizm yıkıldıktan sonra, İtalya Ceza Kanunu'ndan bu maddelere unsur ilâvesi yoluna gidilmemiş, bu kara ünlü maddeler tamamen kanundan çıkarılmıştır.

Bizde de yapılması gereken budur. Bütün faşist maddeleri, bütün anti-demokratik kanunları kaldırmak, fikir özgürlüğünü kısıtlayan bütün tedbirleri kaldırmaktır.

Türkiye'de devrim hareketinde akımlar: Gençlik ve devrimci strateji-taktik (6)

A. S.

Devrimci strateji ve taktiğin tesbiti ve uygulanması yalnız gençliği ilgilendiren bir konu değildir. Konu bütün devrim hareketini ilgilendirir. Ne var ki, bu dizi yazıların bir kısmı gençlik hareketlerinde beliren sapık akımları incelemeye ayrılmıştır. Sapık akımlar esasında emperyalizmin, işbirlikçi burjuvazinin Türkiye'de ters-devrimciliği geliştirmek, devrimci akımlara, en başta işçi sınıfının devrimci hareketine, burjuva ideolojilerini aşılacak, sıkıyönetim gibi kanlı faşist yöntemlere yol açmak eğiliminin başlangıcı ve hareket noktası olduğundan üzerinde önemle durulması gerekir. Yani devrimci gençlik, bir yandan burjuva ideolojilerini devrim akımına aşılacak, bir yandan da terörü haklı göstermek için basamak olarak kullanılmıştır.

Devrimci strateji ve taktiğin yönünü tayin edebilmek için Türkiye'nin içinde bulunduğu aşamayı, güçler dengesini hem ülkede, hem de dünyada iyi saptamak, bir yandan da emperyalizmin global stratejisinin Türkiye'deki uygulama biçimlerini bellemek gerek.

Türkiye bir yandan ulusal, bir yandan da sosyal kurtuluş hareketinin geniş emekçi yığınlarına yayıldığı bir ülkedir. Halk yığınlarının özellikle işçi sınıfının, devrimci gençliğin anti-emperyalist savaşı yığınsal bir nitelik kazandığı gibi, emperyalizmin yerli müttefiklerine yani işbirlikçi burjuvaziye, toprak beylerine karşı, demokratik haklar ve özgürlükler için mücadeleye de yığınsal bir nitelik kazanıyor. 14 Ekim seçimleri ile 9 Aralık yerel seçimler bu iki yönlü mücadelenin geniş ölçüde halk yığınlarına doğru yayılma sürecinin hızlandığını açıkça göstermiştir. Seçimler, sıkıyönetim terörünün bile bu süreci durduramadığını gösterdi. Belki sıkıyönetim terörü bu yöndeki gelişme hızını biraz frenledi. Hattâ yönünü de değiştirdi. Seçimlere eşit haklarla Türkiye Komünist Partisi'nin katılması, TIP'in yasaklanmış olması, emperyalizmin ortakları ile dayattığı düzene karşı halk yığınlarından, özellikle işçi sınıfından gelen direnmenin CHP gibi burjuvazinin liberal kolunu temsil eden bir partide yoğunlaşmasıyla sonuçlandı. Gericilerin hedeflerinden biri de buydu. İşçi sınıfının politik güçlerini yığınlardan ayırmak, İngiltere, Batı Almanya, Birleşik Amerika tipinden burjuva partilerinin tahterevallisini kurmaktı. Türkiye Komünist Partisi yeter bir süre serbestçe politik eylemde bulunduktan sonra seçimlere katılıyorsa, Türkiye'nin politik çehresi bugünkünden çok farklı olurdu. İşçi sınıfının, parlamentoda sağlam bir kürsüsü, belki hükümette bile temsilcileri olurdu. Hattâ TIP kapatılmamış olsaydı, yine şartlar bugünkünden çok farklı olacaktı. TIP'in halk yığınlarından

gelen direnmenin önemli bir kısmını saflarında yoğunlaştıracığından, parlamentoya kuvvetli bir grupla gireceğinden şüphe yoktur.

Paşaların 12 Mart Muhtırasının, sıkıyönetimin, kanlı yöntemlerin hedefi, Türkiye’de parlamentarizmin Fransa, İtalya tipinden bir gelişme göstermesini engellemek, memleketi burjuva partilerinin iktidar-muhalefet oyunlarına terk etmek ve ille de büyük sermayenin, toprak beylerinin sömürüsünü rahatlıkla yürütmelerine engelsiz devam etmelerini sağlama bağlamaktı.

Bu hedeflerine hiç olmazsa geçici bir zaman için, Maoculuk, MDD’cilik, anarşizmin değişik biçimleri gibi anti-marksist, anti-leninist akımları gençlik hareketine aşılama ile ulaştılar.

Bazı devrimci örgütler, emperyalizmin bu taktiğini acı ve kanlı tecrübelerden sonra bile hâlâ gereği gibi anlamamışlardır.

Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının idamlarının yıldönümünde bazı devrimci örgütler yayınladıkları bildirilerle, üç gencin ve onlarla beraber olanların politik eylemlerini benimseme anlamına gelen bir tavır takındılar. Devrim mantığında romantizmin yeri yoktur. Burjuvazinin sınıf savaşında ters-devrim eylemleri amansızdır. Devrimcilerin en küçük hatasından bütün devrim akımlarını ezmek için istifade eder. Sıkıyönetim devri kanlı faşist uygulamaları ile hâlâ önümüzde duruyor. Açtığı yaralar hâlâ kanıyor. Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının yiğitliğini, inandıkları dava için hayatlarını bile vermekten çekinmediklerini belirtmek başka, onların stratejisini benimseme anlamına gelen bir tutum başkadır. Bu gibi bir tutum devrimci güçleri şaşırtmak, burjuvazinin en zehirli ideolojisi olan anti-komünizme çanak tutmak anlamına gelir.

Lenin’in ağabeyi Aleksandır, Çara karşı suikast tertipleyen anarşist grupla tutuklanır, idam edilir. Lenin ağabeyisini çok sever. «Yiğitti, canını vermekten çekinmedi. Ama Aleksandır’ın yolu yanlıştı. Biz o yoldan yürümeyeceğiz» der.

Kapitalist ülkelerde sayısı çok olan küçük burjuvazi, kapitalist düzen içinde küçük mülk sahibi, işletmecisi olarak sürekli bir baskı altındadır. Çoğu zaman durumu birdenbire kötüleşir, iflâsa, yokluğa sürüklenir. Küçük burjuvazi sabır, örgütlü savaş yürütme, sürekli bir disiplin anlayışından yoksundur. Kolayca aşırılığa sürüklenir. Kapitalist düzenin baskısı karşısında «çileden çıkan» küçük burjuvazi anarşizmin değişik yöntemlerine yönelir. (Lenin, «Komünizmin Çocukluk Hastalığı – Solculuk» Fr. t. cilt 31, s. 26) Lenin aynı yapıtında Bolşevik Partisi’nin 1903’den yani doğuşundan bu yana anarşizme, küçük burjuva devrimciliğine karşı amansız bir savaş yürüterek geliştiğini de kaydeder. Lenin, küçük burjuva anarşizminin, tam objektif ölçülerle sınıf güçlerinin ve kuvvetler dengesinin durumunu hesaba katmadan politik atılımlara giriştiğini belirtir. (Lenin, Aynı yapıt. Fr. t. cilt. 31, s. 27.)

Türkiye Komünist Partisi'nin yeni program tasarısında devrimci stratejinin, yığınların sınıf savaşında sürekli olarak terbiye edilmesine, örgütlenmesine dayandığı belirtilmiştir. Yığınlar şüphe yok ki, sınıflara ayrılmıştır. Yığınların içinde orta tabakalar gibi, köy emekçileri de önemli bir yer tutar. Yığınların içinde disiplini, örgütlenme olanaklarının yüksekliği, bütün kıymetlerin yaratıcısı, üretimde omurga durumda oluşu, bundan ötürü de ülkenin ekonomik ve politik yaşamında başta gelen söz sahibi olması gereken işçi sınıfı öncü bir rol oynuyor. Ama köy emekçileri sömürülen, hattâ amansızca sömürülen bir yığındır. Bu yığın dağınıktır. Karanlık içinde bırakılmıştır. Birçok kör inançların, geleneklerin kölesidir. Bu yığın, sınıf savaşında gerçek yerini bulabilmesi için işçi sınıfının aydınlatıcı yardımına muhtaçtır. Bu yığını, toprak beylerinin, büyük burjuvazinin yedek vurucu gücü olmaktan çıkarmak için de işçi sınıfının yardımı zorunludur. Bundan ötürü devrim süreci içinde işçi sınıfı ile köy proletaryasının bağışıklığı kaçınılmazdır. Köy proletaryasının tarihsel gelişme içindeki sosyal politik-ekonomik durumu, sanayi proletaryasının, devrim sürecinde öncü rol oynamasını, hem anti-emperyalist savaşın, hem de sosyal kurtuluş mücadelesinin öncülüğünü zorluyor. Bu tarihsel gerçek karşısında «kurtuluşun köylerden şehirlere doğru olacağı» gibi çok eski ve tarihsel gelişme ile kıymetini tamamen yitirmiş olan, fakat Maocular veya onlara şu ya da bu ölçüde yakın ideologların yeniden ortaya attığı görüş, devrim hareketini ortaçağa yani kapitalizm öncesine kadar geri götürmekten başka birşeye yaramaz. Gerçekten de Engels'in de «Deutsche Bauernkrieg» yapıtında belirttiği gibi köylü isyanları feodaliteye karşı ve onun yıkımını hızlandıran bir etken olmuştur. İlerici, devrimci bir nitelik taşımıştır. Ama sanayi proletaryası, sanayileşme devrimi ile ortaya çıktıktan, burjuvazi sanayi ve onunla birlikte ekonomiye hakim olduktan, yani sermayenin diktatörlüğü yerleştikten sonra, Marks'ın da anıtsal yapıtı «Kapital»da belirttiği gibi, işçi sınıfı tarihin sahnesinde devrimci sınıf olarak belirmiştir. Bugünkü toplum düzeyinin gerçeklerini bir yana bırakarak, köy proletaryasını devrimci güç saymak, devrimin yönünü köylerden kentlere doğru göstermek, anti-marksist, anti-leninist bir görüştür. Ne var ki, bu görüş sanayi devrimini başaramamış birçok az gelişmiş ülkede zaman zaman tekrar su yüzüne çıkarılıyor. Köylü yığınlarının çokluğu, köy proletaryasının zaman zaman kanlı sert çıkışları marksist olmayan bazı düşünürleri o tarafa yönlendiriyor. Türkiye'de de son yıllarda bu görüşün bazı çevrelerce kabullendiği, özellikle gençlik hareketine aşılacak istendiği biliniyor. Bunlar genellikle Çin devrimini örnek gösterir. Bu örnekle de Maocuların sapmasını, devrimci akımlara kabul ettirmeye çalışırlar. Çin'in sosyal, politik, ekonomik bakımlarda hâlâ Ortaçağını yaşaması, sanayi proletaryasının zayıf oluşu, hareketin, köy orta tabakalarından gelme Mao Tze Tung grubunun elinde kalması köy emekçilerinin önemli bir rol oynaması ile sonuçlanmıştır. Ne var ki, köy küçük burjuvazisi ideolojisini de birlikte getirmiştir. Çin yöneticilerinin bugünkü

anti-marksist, anti-leninist tutumunun, emperyalizme yamanmasının, dünya komünist ve işçi hareketine karşı cephe almasının tohumlarını, hareketin köyden ve köy küçük burjuvazisinin önderliğinde yapılmasında aramak gerekir.

Bu ideoloji burjuvazi tarafından Türkiye'de işçi ve gençlik hareketlerine aşılanmak istenmiştir. Bu görüş bazı MDD'ci çevreleri, küçük burjuva devrimcileri sarmıştır. DEV-GENÇ'deki bazı akımlar ve Deniz Gezmiş'in grubuna bağlı bazıları bu görüşe saplanmışlardır. Devrimci görüşü inkâr edip, Maoculuğa, Troçkizme ve değişik anarşist eğilimlere bağlanmışlardır.

Ne var ki, 12 Marttan, sıkıyönetim teröründen sonra bu ters-devrimci, Maocu görüşün tamamen yanlış olduğu anlaşılmış ve bu görüş bugün hemen hemen iflâs etmiştir.

Sıkıyönetim devrinde, devrimci direniş köy emekçilerinden değil, sanayi proletaryasından gelmiştir. Sanayi proletaryası TKP ile, sendikaları ile, sosyalist akımın direnmeleri ile emperyalizmin işbirlikçi burjuvazinin, toprak beylerinin karşı saldırısını göğüslemiş, bütün ulusun, bu arada köy proletaryasının da demokratik haklarına sahip çıkmıştır.

Sıkıyönetim devrinin tahlilinden, sanayi proletaryasının işçi sınıfının devrimci öncü sınıf olduğu gerçeği açıkça anlaşılmıştır. Ama bu demek değildir ki, işçi sınıfı devrim hareketini tek başına yürütecektir. Devrim hareketinin sağlam bir biçimde yürütülebilmesi için işçi sınıfı ile köy proletaryasının ittifakı kaçınılmazdır. Bundan başka orta tabakaların, devrimci aydınların, silâhlı kuvvetlerin yardımı ve onlarla kurulacak bağlaşıklık devrim sürecinin sürekliliğinin garantisidir. Unutmamak gerek ki, devrim hareketinin başta gelen niteliklerinden biri de dayanıklılıktır. İşçi sınıfı terör devrinde bu sürekliliği sağlamıştır. Onun devrimciliği öteki gruplarınkı gibi, saman alevi gibi parlayıp sönmemiştir.

Sıkıyönetim ertesi sayacağımız bugünkü aşamada, devrimci gençlik hareketi terör devrinden gereken dersleri almıştır. Faşist komandolar, AP genel başkanı Demirel'in, Türkeş'in kışkırtmaları ile yurdun değişik köşelerinde gençliğe saldırmıştır. Bu saldırılar karşısında devrimci gençliğin sözcüleri kışkırtmalara kapılmayacaklarını silâha silâhla cevap vermek gibi eskiden işlenmiş bir hatayı tekrarlamayacaklarını belirtmişlerdir.

Ayrıca sıkıyönetim mahkemelerinde Kürkçü, Küpeli gibi gençlik örgütlerinin eski yöneticileri, emperyalizm ajanlarının silâhlı saldırılarının, gençliği silâha sarılmak zorunda bırakmak amacını güttüğünü, silâha sarılmanın Türkiye'de devrim hareketine büyük zararlar getirdiğini söylemişlerdir. Emperyalizmin hedeflerinden biri de devrimci gençlik hareketini işçi sınıfından ayırmak olmuştur. Gençliğin doğru devrimci yolu tekrar işçi sınıfının yanına dönmektir.

Devrimci taktik ve strateji, memleketin içinde bulunduğu şartlara göre saptanır. Sınıfların durumu, üretici güçlerin gerçek kuvveti, emperyalizmin, büyük burjuvazinin elde tuttuğu olanaklar iyice gözönünde tutularak saptanır. Devrim yolunun parlamenter olup olmayacağı şartlara bağlıdır. Parlamenter yolun devrim yalunda önemli kazanımlar sağlayabileceğini unutmamak gerek. Ama Hindistan'daki bazı eyaletler dışında bugüne kadar bu yoldan dayanıklı bir devrimin başarılamadığını da unutmamak gerek.

Devrimin, şartlara göre değişik taktikleri olabileceğini, değişik yöntemler uygulanabileceğini devrimciler hiç bir zaman akıldan çıkaramaz.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
xx: Okuyucuya birkaç söz	317
xx: Sosyalizmin başarılı adımları	352
xx: Sermaye dünyasında sınıf savaşları	360
<i>A. Dobeşevski</i> Çağımızın Marksist-Leninist partisi	368
xx: Barış ve halkların güvenliği için	375
xx: Hürriyet günü gelecektir	385
xx: Emperyalizme karşı ithamname	396

ÖZEL SAYFALAR

xx: Ortak bildiri	415
TKP Merkez Komitesi Politbüro üyesi <i>İ. Bilen</i> yoldaşın 30 Nisan 1974'de «1 Mayıs» üstüne yaptığı konuşma	417
<i>A. Saydan</i> Çelişkiler sertleşiyor	426
<i>A. S.</i> Türkiyede devrim hareketinde akımlar: Gençlik ve devrimci strateji-taktik (6)	430

Adresimiz: Yeni Çağ – Stredisko pro rozsirovani tisku,
Praha 6, Thakurova 3, Czechoslovakia

«Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisi 26 dilde çıkıyor ve dünyanın her tarafında okunuyor.

Fiyatı 5 lira